

Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning

Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning

Den som avlagt grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning uppnår en mångsidig kompetens som behövs i uppgifter inom handledning, pedagogik och kommunikation. I branschen behövs det goda färdigheter i interaktiv kommunikation och förmåga att beakta behoven av handledning hos personer med olika bakgrund och i olika åldrar. Ansvaret för dem som ska handledas och klienternas mentala och fysiska säkerhet betonas också i kompetenskraven inom branschen. Här arbetar man ofta som en del av en mångprofessionell grupp och/eller ett nätverk.

Barnledare arbetar med uppgifter inom småbarnspedagogiken och har hand om barnets helhetsmässiga välbefinnande. De kan även arbeta med olika slag av familjer och med barn i skåldern. Barnledare arbetar med pedagogisk verksamhet, vård och omsorg.

Ledare för ungdomar och gemenskaper planerar och leder verksamhet för människor i olika åldrar. Arbetet omfattar handledning, vägledning och stöd, där tyngdpunkten ligger på att öka delaktigheten, medborgarverksamheten och det mångkulturella arbetet. Vid sidan av hobby- och verksamhetsmöjligheter betonas utvecklingen av de ungas levnadsförhållanden samt tryggheten och utvidgandet av deras möjligheter att delta i samhället.

Handledare i kommunikation och teckenspråk arbetar med handledning, pedagogisk verksamhet och assisterande uppgifter bland teckenspråkiga, personer med hörsel- och synnedsättning, språkstörningar samt talnedsättning.

Examensspecifika krav på hälsotillståndet för grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning fastställs i Utbildningsstyrelsens föreskrift "Krav på de studerandes hälsotillstånd i de yrkesinriktade grundexamina".

Namn på grunderna	Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning
Föreskriftens diarienummer	OPH-2632-2017
Koulutuskoodeit	Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning (381241)
Osaamisalat	Kompetensområdet för småbarnspedagogik och familjeverksamhet (1702) Kompetensområdet för handledning av ungdomar och gemenskaper (1700) Kompetensområdet för handledning i kommunikation och teckenspråk (1701)
Tutkintonimikkeet	Ledare för ungdomar och gemenskaper (10200) Handledare i kommunikation och teckenspråk (10201) Barnledare (10102)
Träder i kraft	01.08.2018

Innehållsförteckning

1. Uppbyggnaden av examen.	1
2. Examensdelar.	5
2.1. Professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning, 15 kp (106331).	5
2.2. Handledning av individer, grupper och gemenskaper, 35 kp (106350).	11
2.3. Främjande av ungas växande och välbefinnande, 30 kp (106342).	18
2.4. Stödjande av delaktighet och socialt stärkande, 30 kp (106343).	26
2.5. Handledning i frivillig- och föreningsverksamhet, 15 kp (106348).	33
2.6. Handledning i verksamhet för äldre, 20 kp (106332).	38
2.7. Handledning i uttrycksförmåga, 20 kp (106333).	44
2.8. Handledning i motionsverksamhet, 15 kp (106340).	48
2.9. Handledning i natur- och upplevelseverksamhet, 20 kp (106341).	53
2.10. Handledning av personer som behöver stöd, 20 kp (106347).	58
2.11. Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp (400010).	63
2.12. Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp (400011).	66
2.13. Arbeta i ett företag, 15 kp (400009).	69
2.14. Planering av företagsverksamhet, 15 kp (400008).	71
2.15. Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp (106237).	73
2.16. Genomförande av pedagogisk verksamhet inom småbarnspedagogik, 30 kp (106349).	84
2.17. Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete, 20 kp (106344).	91
2.18. Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete i arbetsmiljön i församlingar inom Finlands evangelisk-lutherska kyrka, 25 kp (106345).	97
2.19. Arbete på finländskt teckenspråk, 30 kp (106346).	103
2.20. Användning av kommunikationsmetoder i främjandet av interaktion, 20 kp (106337).	106
2.21. Handledning av elever eller studerande som behöver stöd i kommunikationen, 20 kp (106336).	109
2.22. Handledning i kommunikation och interaktion, 20 kp (106334).	123
2.23. Handledning i verksamhet för dövblinda och synskadade klienter, 15 kp (106338).	129
2.24. Handledning av vuxna som behöver stöd i kommunikationen för att klara sig självständigt, 20 kp (106335).	131

2.25. Kunnande i kommunikation och interaktion (12 kp i svenskspråkig yrkesutbildning), 11 kp (400012).	142
2.26. Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp (400013).	162
2.27. Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp (400014).	170
3. Anpassning och avvikelser.	188
4. Bedömningskala.	189

1. Uppbyggnaden av examen

En yrkesinriktad grundexamen omfattar 180 kompetenspoäng. Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning består av yrkesinriktade examensdelar (140–145 kompetenspoäng) av vilka de obligatoriska examensdelarna omfattar 105–110 kompetenspoäng och de valbara examensdelarna omfattar 35–40 kompetenspoäng. Den obligatoriska examensdelen Att främja barns växande, välbefinnande och lärande (40 kompetenspoäng) som ingår i två kompetensområden i examen är gemensam med grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen

Grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning består av tre kompetensområden:

Kompetensområdet för handledning av ungdomar och gemenskaper, examensbenämning ledare för ungdomar och gemenskaper, består av fyra obligatoriska examensdelar (110 kompetenspoäng) och valbara examensdelar (35 kompetenspoäng). De obligatoriska examensdelarna är: Professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning (15 kompetenspoäng), Handledning av individer, grupper och gemenskaper (35 kompetenspoäng), Främjande av ungas växande och välbefinnande (30 kompetenspoäng) samt Stödjande av delaktighet och socialt stärkande (30 kompetenspoäng).

Kompetensområdet för handledning i kommunikation och teckenspråk, examensbenämning handledare i kommunikation och teckenspråk, består av fyra obligatoriska examensdelar (110 kompetenspoäng) och valbara examensdelar som omfattar 35 kompetenspoäng. De obligatoriska examensdelarna är: Arbete på finländskt teckenspråk (30 kompetenspoäng), Användning av kommunikationsmetoder i främjandet av interaktion (20 kompetenspoäng), Att främja barns växande, välbefinnande och lärande (40 kompetenspoäng) samt Handledning av elever eller studerande som behöver stöd i kommunikationen (20 kompetenspoäng). I kompetensområdet ingår tre valbara examensdelar som fördjupar och breddar kunskan i kommunikation och teckenspråk.

Kompetensområdet för småbarnspedagogik och familjeverksamhet, examensbenämning barnledare, består av fyra obligatoriska examensdelar (105–110 kompetenspoäng) och valbara examensdelar som omfattar 35–40 kompetenspoäng. De obligatoriska examensdelarna är: Professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning (15 kompetenspoäng), Att främja barns växande, välbefinnande och lärande (40 kompetenspoäng), Genomförande av pedagogisk verksamhet inom småbarnspedagogiken (30 kompetenspoäng) samt Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete. Av examensdelarna Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete (20 kompetenspoäng) och Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete i arbetsmiljöer i församlingar inom Finlands evangelisk-lutherska kyrka (25 kompetenspoäng) inom kompetensområdet för småbarnspedagogik och familjeverksamhet väljer man endast den ena. Innehållet i dem är i övrigt det samma förutom att Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete i arbetsmiljöer i församlingar inom Finlands evangelisk-lutherska kyrka också innefattar det specialkunnande som behövs för uppgiften som barnledare i församlingar inom Finlands evangelisk-lutherska kyrka.

YRKESINRIKTADE EXAMENSDELAR 145 KP
Kompetensområdet för handledning av ungdomar och gemenskaper
Obligatoriska examensdelar 110 kp
Professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning, 15 kp, ○
Handledning av individer, grupper och gemenskaper, 35 kp, ○
Främjande av ungas växande och välbefinnande, 30 kp, ○
Stödjande av delaktighet och socialt stärkande, 30 kp, ○
Valbara examensdelar 35 kp

Handledning i frivillig- och föreningsverksamhet, 15 kp
Handledning i verksamhet för äldre, 20 kp
Handledning i uttrycksförmåga, 20 kp
Handledning i motionsverksamhet, 15 kp
Handledning i natur- och upplevelseverksamhet, 20 kp
Handledning av personer som behöver stöd, 20 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
<p>Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet 5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i></p>
<p>Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen 5-15 kp</p> <p><i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i></p>
<p>Högskolestudier 5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i></p>
<p>Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier 1-25 kp</p>
<p>Kompetensområdet för småbarnspedagogik och familjeverksamhet</p>
<p>Obligatoriska examensdelar 85 kp</p>
Professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning, 15 kp, O
Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp, O
Genomförande av pedagogisk verksamhet inom småbarnspedagogik, 30 kp, O
<p>Obligatoriska valbara examensdelar inom kompetensområdet 20-25 kp</p>
Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete, 20 kp
Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete i arbetsmiljön i församlingar inom Finlands evangelisk-lutherska kyrka, 25 kp
<p>Valbara examensdelar 35-40 kp</p>
Handledning i verksamhet för äldre, 20 kp
Handledning i uttrycksförmåga, 20 kp
Handledning i motionsverksamhet, 15 kp
Handledning i natur- och upplevelseverksamhet, 20 kp
Handledning av personer som behöver stöd, 20 kp

Handledning i frivillig- och föreningsverksamhet, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp
Planering av företagsverksamhet, 15 kp
<p>Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet 5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i></p>
<p>Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen 5-15 kp</p> <p><i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i></p>
<p>Högskolestudier 5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i></p>
<p>Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier 1-25 kp</p>
<p>Kompetensområdet för handledning i kommunikation och teckenspråk</p>
<p>Obligatoriska examensdelar 110 kp</p>
Arbete på finländskt teckenspråk, 30 kp, O
Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp, O
Användning av kommunikationsmetoder i främjandet av interaktion, 20 kp, O
Handledning av elever eller studerande som behöver stöd i kommunikationen, 20 kp, O
<p>Valbara examensdelar 35 kp</p>
Handledning i kommunikation och interaktion, 20 kp
Handledning i verksamhet för dövblinda och synskadade klienter, 15 kp
Handledning av vuxna som behöver stöd i kommunikationen för att klara sig självständigt, 20 kp
Handledning i verksamhet för äldre, 20 kp
Handledning i uttrycksförmåga, 20 kp
Handledning i motionsverksamhet, 15 kp
Handledning i natur- och upplevelseverksamhet, 20 kp
Handledning av personer som behöver stöd, 20 kp
Handledning i frivillig- och föreningsverksamhet, 15 kp
Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp
Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp
Arbeta i ett företag, 15 kp

Planering av företagsverksamhet, 15 kp
<p>Examensdel som grundar sig på lokala krav på yrkesskicklighet 5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar kunnande som grundar sig arbetslivets lokala behov och som lämpar sig för fler än en arbetsplats. Utbildningsanordnaren namnger examensdelen utifrån en verksamhetshelhet i arbetslivet och fastställer omfattningen på den i kompetenspoäng. Utbildningsanordnaren fastställer kraven på yrkesskicklighet och bedömning av kunnandet på motsvarande sätt som i de yrkesinriktade examensdelarna.</i></p>
<p>Examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen 5-15 kp</p> <p><i>I examen kan ingå en examensdel från en annan yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen. Oberoende av omfattningen på examensdelen som ska ingå utgör omfattningen på examensdelen i det här fallet högst 15 kompetenspoäng.</i></p>
<p>Högskolestudier 5-15 kp</p> <p><i>Examensdelen omfattar högskolestudier som stöder det yrkesinriktade kunnandet.</i></p>
<p>Delområden av gemensamma examensdelar, gymnasiestudier eller andra studier som stöder förutsättningarna för fortsatta studier 1-25 kp</p>
<p>GEMENSAMMA EXAMENSDELAR 35 KP</p> <p><i>Kunnande i kommunikation och interaktion omfattar minst 12 kompetenspoäng, kunnande i matematik och naturvetenskap minst 6 kompetenspoäng och kunnande om samhälle och arbetsliv minst 9 kompetenspoäng. Därtill ska det i de gemensamma examensdelarna ingå valbara mål för kunnandet som den studerande väljer från en eller flera gemensamma examensdelar och ett eller flera delområden på så sätt att omfattningen på 35 kp uppfylls.</i></p>
Kunnande i kommunikation och interaktion (12 kp i svenskspråkig yrkesutbildning), 11 kp, O
Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp, O
Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp, O
<p>Valbara mål för kunnandet inom gemensamma examensdelar (8 kp inom svenskspråkig yrkesutbildning) 9 kp</p> <p><i>De valbara målen för kunnandet inom de gemensamma examensdelarna omfattar 8 kp och kan vara valbara mål för kunnandet som är fastställda i examensgrunderna eller andra valbara mål som utbildningsanordnaren beslutat om och som stöder målen för kunnandet som är fastställda för den ifrågavarande examensdelen och dess delområden i examensgrunderna. I de valbara målen för kunnandet kan också ingå kunnande som den studerande förvärvat tidigare och som stöder målen för kunnandet som är fastställda för den ifrågavarande examensdelen och dess delområden i examensgrunderna.</i></p>

2. Examensdelar

2.1. Professionellt bemötande inom pedagogisk verksamhet och handledning, 15 kp (106331)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna inom branschen
- handla professionellt i interaktionssituationer med klienter och arbetsgemenskapen
- se efter individens och gruppens välbefinnande och säkerhet
- arbeta med olika individer och respektera mångfald
- stödja individens växande och utveckling
- utföra dagliga aktiviteter inom pedagogisk verksamhet och handledning
- följa de grundläggande färdigheterna i arbetslivet
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna inom branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• arbetar i enlighet med lagstiftningen, dokumenten och värdegrunden inom branschen• iakttar tystnadsplikten• iakttar anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen• följer branschens yrkesetiska regler och avtal samt reflekterar över det egna växandet i yrket
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• arbetar i enlighet med lagstiftningen, dokumenten och värdegrunden inom branschen samt motiverar sina lösningar utifrån dem• iakttar tystnadsplikten• iakttar anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen• följer yrkesetiska regler och avtal, reflekterar över det egna växandet i yrket samt identifierar sina egna behov av utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• arbetar i enlighet med lagstiftningen, dokumenten och värdegrunden inom branschen, motiverar på ett mångsidigt sätt sina lösningar utifrån dem samt förstår lagstiftningens och dokumentens innebörd i sitt arbete• iakttar tystnadsplikten• iakttar anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen• följer branschens yrkesetiska regler och avtal, reflekterar över det egna växandet i yrket samt identifierar sina egna behov av utveckling och beaktar dem i sitt arbete

Den studerande arbetar professionellt i interaktionssituationer med klienter och arbetsgemenskapen.

Den studerande

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och medlemmarna i arbetsgemenskapen på ett professionellt och likvärdigt sätt • deltar i olika interaktionssituationer i arbetsgemenskapen och följer god sed • lägger märke till en klients olika känslor och identifierar sina egna känslor i interaktionssituationer • beaktar gester, miner, kroppsspråk och tonfall som är lätta att lägga märke till hos klienter i interaktionssituationer • uttrycker saker korrekt • observerar stämningen i en interaktionssituation • beaktar individens självbestämmanderätt och delaktighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och medlemmarna i arbetsgemenskapen på ett professionellt och likvärdigt sätt • arbetar med olika människor i interaktionssituationer i arbetsgemenskapen och följer god sed • lägger märke till klientens olika känslor, beaktar olika känslor på ett professionellt sätt samt identifierar sina egna känslor i interaktionssituationer • beaktar klienternas gester, miner, kroppsspråk och tonfall samt använder ordlös kommunikation i interaktionssituationer • kommunicerar sakligt och tydligt och lyssnar på andra • observerar stämningen i interaktion och uppmuntrar klienterna att samarbeta sinsemellan • beaktar individens självbestämmanderätt och delaktighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter klienterna och medlemmarna i arbetsgemenskapen på ett professionellt och likvärdigt sätt • arbetar på ett flexibelt och initiativtagande sätt med olika människor i interaktionssituationer i arbetsgemenskapen och följer god sed • lägger märke till och beaktar på ett professionellt sätt klienternas olika känslor, förstår känslornas betydelse i interaktionssituationer och utvecklar den egna förmågan att uttrycka känslor • beaktar klienternas gester, miner, kroppsspråk och tonfall, använder ordlös kommunikation i interaktionssituationer samt förstår den ordlösa kommunikationens betydelse i sitt arbete • kommunicerar sakligt och tydligt, lyssnar på andra samt bemöter individerna på ett likvärdigt sätt • observerar stämningen i interaktion, uppmuntrar klienterna att samarbeta sinsemellan och leder skapandet av en positiv atmosfär • beaktar individens självbestämmanderätt och delaktighet i sitt arbete.

Den studerande ser efter individens och gruppens välbefinnande och säkerhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i omsorgen om individens välbefinnande och säkerhet • arbetar med förståelse för det egna arbetets betydelse för klientens välbefinnande • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet • behärskar färdigheterna på FHJ1-nivå • arbetar enligt hygienanvisningarna

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i omsorgen om individens eller gruppens fysiska, mentala och sociala välbefinnande och i omsorgen om säkerheten • arbetar med förståelse för det egna arbetets betydelse för klientens välbefinnande samt känner till andra faktorer som främjar välbefinnandet • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet • behärskar färdigheterna på FHJ1-nivå • arbetar enligt hygienanvisningarna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ser efter individens eller gruppens fysiska, mentala och sociala välbefinnande och säkerhet • arbetar med förståelse för det egna arbetets betydelse för klientens välbefinnande samt känner till andra faktorer som främjar välbefinnandet och säkerheten för klienten • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet • behärskar färdigheterna på FHJ1-nivå • arbetar enligt hygienanvisningarna.

Den studerande arbetar med olika individer och respekterar mångfald.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med beaktande av individens och gruppens mångfald • känner till det centrala i den finländska kulturen och kulturtraditionen samt reflekterar över sina egna värderingar och attityder • arbetar med respekt för särdragen och vanorna i olika kulturer, religioner och livsåskådningar • bemöter på ett naturligt sätt olika individer med olika bakgrund • arbetar genom att använda sig av kunskap om de vanligaste behoven av växande och stöd • arbetar med olika individer genom att beakta deras behov tillsammans med arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med beaktande av individens och gruppens mångfald och reflekterar över hur de egna attityderna och värderingarna inverkar i interaktionssituationer • känner till finländsk kultur och kulturtradition, reflekterar över sina egna värderingar och attityder samt utnyttjar kunskapen om den finländska kulturen i sitt arbete • arbetar med respekt för särdragen och vanorna i olika kulturer, religioner och livsåskådningar och uppmuntrar individer att sätta värde på den egna kulturen i sitt handlande • signalerar genom sitt eget handlande acceptans och värdesättande av olika individer med olika bakgrund • arbetar genom att använda sig av kunskap om de vanligaste behoven av växande och stöd • arbetar med olika individer med beaktande av deras behov och styrkor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar mångfald hos individerna och i gruppen och reflekterar över hur de egna attityderna och värderingarna inverkar i

	<p>interaktionssituationer samt utvecklar sina arbetssätt i möten med mångfald</p> <ul style="list-style-type: none"> • känner till finländsk kultur och kulturtradition på ett mångsidigt sätt, reflekterar över sina egna värderingar och attityder samt utnyttjar kunskapen om den finländska kulturen och om integrationens betydelse i sitt arbete • arbetar med respekt och förståelse för särdragen och vanorna i olika kulturer, religioner och livsåskådningar samt uppmuntrar individer att sätta värde på den egna kulturen i sitt handlande • skapar aktivt en positiv, tolerant och uppmuntrande atmosfär vid mötet med olika klienter från olika kulturer • arbetar genom att mångsidigt använda sig av kunskap om de vanligaste behoven av växande och stöd • arbetar med olika individer genom att mångsidigt beakta deras behov och styrkor.
--	--

Den studerande stöder individens växande och utveckling.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stöder som medlem i arbetsgemenskapen individens helhetsmässiga växande och utveckling • känner till målen för verksamhetsmiljön samt de centrala begreppen i pedagogisk verksamhet och handledning • stöder klientens växande och utveckling genom att genomföra verksamheten i samarbete med arbetsgemenskapen • identifierar individens styrkor och erbjuder upplevelser av att lyckas • kartlägger individens verksamhetsmiljöer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stöder genom sin verksamhet på ett mångsidigt sätt individens helhetsmässiga växande och utveckling • arbetar enligt målen för verksamhetsmiljön och använder centrala begrepp i branschen i sin verksamhet • stöder klientens växande och utveckling genom att planera och genomföra verksamheten i samarbete med arbetsgemenskapen • identifierar individens styrkor och erbjuder upplevelser av att lyckas • känner till betydelsen av verksamhetsmiljön och människorelationer för individens växande och utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • främjar genom sitt handlande individens helhetsmässiga växande och utveckling på ett mångsidigt sätt genom att tillämpa kunskap om människors utveckling och växande • arbetar enligt målen för verksamhetsmiljön, använder centrala begrepp i branschen i sin verksamhet och förstår betydelsen av pedagogisk verksamhet i sitt arbete • stöder klientens växande och utveckling genom att planera och genomföra mångsidig verksamhet i samarbete med arbetsgemenskapen och klienterna • identifierar individens styrkor och erbjuder mångsidiga upplevelser av att lyckas • känner till betydelsen av verksamhetsmiljön och människorelationer för individens växande och utveckling samt beaktar den i sin verksamhet.

Den studerande utför dagliga aktiviteter inom pedagogisk verksamhet och handledning.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför dagliga aktiviteter i samarbete med arbetsgemenskapen med beaktande av individens eller gruppens behov • arbetar enligt arbetsgemenskapens arbetsplan eller dagsschema • använder sedvanliga handledningsmetoder och redskap i sin arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utför dagliga aktiviteter i samarbete med arbetsgemenskapen med beaktande av individens eller gruppens behov och önskemål samt genom att använda sin kunskap om livscykeln • arbetar självständigt enligt arbetsgemenskapens arbetsplan eller dagsschema • använder sedvanliga och för situationen lämpliga handledningsmetoder och redskap i sin arbetsmiljö
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och utför mångsidiga dagliga aktiviteter i samarbete med arbetsgemenskapen med beaktande av individens eller gruppens behov och önskemål samt använder sin kunskap om livscykeln • arbetar självständigt enligt arbetsgemenskapens arbetsplan eller dagsschema och förutser olika situationer • använder mångsidiga och för situationen lämpliga handledningsmetoder och redskap i sin arbetsmiljö.

Den studerande följer de grundläggande färdigheterna i arbetslivet

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta enligt arbetsgemenskapens värderingar och mål • arbetar enligt arbetsplatsens regler och anvisningar och ber vid behov om handledning • tar del av arbetsplatsens arbetarskyddsbestämmelser och -anvisningar och följer dem • arbetar i enlighet med arbetstagarfärdigheterna • klär sig enligt arbetsgemenskapens praxis och sköter sin personliga hygien • ser till sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande i arbetet • arbetar med avtalade arbetsuppgifter och känner till andra yrkesgrupper i arbetsmiljön och deras arbetsuppgifter • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling • kan använda arbetsplatsens digitala verktyg enligt anvisningarna och känner till principerna för hur de används • deltar i ett möte i arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta enligt arbetsgemenskapens värderingar och mål • arbetar enligt arbetsplatsens regler och anvisningar • tar del av arbetsplatsens arbetarskyddsbestämmelser och -anvisningar och följer dem samt deltar i utvecklingen av arbetarskyddet i samarbete med arbetsgemenskapen • arbetar i enlighet med arbetstagarfärdigheterna och känner som arbetstagarare till rättigheterna och skyldigheterna i sitt arbete

	<ul style="list-style-type: none"> • klär sig enligt arbetsgemenskapens praxis och sköter sin personliga hygien • ser till sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande i arbetet • arbetar ansvarsfullt med avtalade arbetsuppgifter, hjälper andra vid behov samt känner till andra yrkesgrupper i arbetsmiljön och deras arbetsuppgifter • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling och utvecklar aktivt sitt kunnande • använder arbetsplatsens digitala verktyg och känner till principerna för hur de används • deltar aktivt i ett möte i arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta enligt arbetsgemenskapens värderingar och mål • arbetar självständigt enligt arbetsplatsens regler och anvisningar i olika situationer • tar del av arbetsplatsens arbetarskyddsbestämmelser och -anvisningar och följer dem samt deltar i utvecklingen av arbetarskyddet och arbetshälsan i samarbete med arbetsgemenskapen • arbetar enligt arbetstagarfärdigheterna och känner som arbetstagare till rättigheterna och skyldigheterna i sitt arbete och förstår innebörden av dem för sitt arbete • klär sig enligt arbetsgemenskapens praxis och sköter sin personliga hygien • ser till sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande i arbetet • arbetar ansvarsfullt och flexibelt i föränderliga arbetsuppgifter, känner till de övriga yrkesgrupperna i arbetsmiljön samt deras arbetsuppgifter och ansvarsområden och hjälper vid behov andra • arbetar enligt principerna för hållbar utveckling och utvecklar aktivt sitt kunnande och sina arbetssätt • kan använda arbetsplatsens digitala verktyg på ett mångsidigt sätt och känner till principerna för hur de används • deltar aktivt i ett möte i arbetsgemenskapen genom att på eget initiativ ge förslag till utveckling.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina professionella kommunikationsfärdigheter • utvärderar sitt eget arbete och tar emot respons • ger på begäran respons i sin arbetsgemenskap • känner till sina egna professionella styrkor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina professionella kommunikationsfärdigheter och utvecklar dem vid behov utifrån respons • utvärderar sitt eget arbete och använder sig vid behov av respons • känner till sina egna professionella styrkor och behov av att utvecklas • ger uppmuntrande respons i sin arbetsgemenskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar på ett mångsidigt sätt sina professionella kommunikationsfärdigheter och utvecklar dem vid behov utifrån respons samt tar emot responsen på ett konstruktivt sätt • utvärderar och utvecklar aktivt sitt eget arbete utifrån responsen

- ger uppmuntrande och utvecklande respons i arbetsgemenskapen
- känner till sina egna professionella styrkor och utvecklingsbehov samt sitt eget professionella växande.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta med dagliga uppgifter inom pedagogik och handledning i en miljö för pedagogisk verksamhet och handledning. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.2.Handledning av individer, grupper och gemenskaper, 35 kp (106350)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet
- planera och genomföra verksamhet för individer och grupper eller gemenskaper
- handleda gruppen i att arbeta tillsammans med beaktande av gruppens utvecklingsfas
- arbeta genom att använda metoder för handledning
- handleda i hållbar livsstil samt planera och genomföra en utflykt, ett läger eller ett evenemang
- se till den övergripande säkerheten för dem som ska handledas och beakta faktorer som ansluter sig till arbetarskyddet
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den aktuella lagstiftning och de verksamhetsanvisningar för arbetsmiljön som styr arbetet under handledning av arbetsgruppen • handlar enligt principerna för likabehandling och jämlikhet med dem som ska handledas • bemöter dem som ska handledas som individer och medlemmar i gruppen • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • ser till den övergripande säkerheten för dem som ska handledas och beaktar faktorer som ansluter sig till arbetarskyddet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den aktuella lagstiftning och de verksamhetsanvisningar för arbetsmiljön som styr arbetet • handlar enligt principerna för likabehandling och jämlikhet med dem som ska handledas och främjar en atmosfär som respekterar mångfald genom sin verksamhet • bemöter dem som ska handledas som individer och medlemmar i gruppen genom att lyssna och respektera dem

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer och motiverar sin verksamhet • ser till den övergripande säkerheten för dem som ska handledas och beaktar faktorer som ansluter sig till arbetarskyddet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den aktuella lagstiftning och de verksamhetsanvisningar för arbetsmiljön som styr arbetet och motiverar sin verksamhet • handlar enligt principerna för likabehandling och jämlikhet med dem som ska handledas och främjar en verksamhetskultur som respekterar mångfald i sin arbetsgemenskap • bemöter dem som ska handledas som individer och medlemmar i gruppen genom att lyssna och respektera dem och främjar utvecklingen av sociala färdigheter • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer och motiverar sin verksamhet och löser etiska utmaningar som gäller arbetet • ser till den övergripande säkerheten för dem som ska handledas och beaktar faktorer som ansluter sig till arbetarskyddet.

Den studerande planerar och genomför verksamhet för individer och grupper eller gemenskaper.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför en helhet för handledning av individer och grupper tillsammans med arbetsgemenskapen med beaktande av ålder, behov och önskemål hos dem som ska handledas • beaktar mångfalden hos dem som ska handledas i planeringen och genomförandet • väljer tillsammans med arbetsgemenskapen individuell handledning eller grupphandledning enligt behoven hos dem som ska handledas • utarbetar en plan för handledningen med en tidsplan och handlar enligt den samt är medveten om betydelsen av en reservplan i sitt arbete • beaktar verksamhetsmiljöns möjligheter i planeringen och genomförandet tillsammans med arbetsgemenskapen • informerar arbetsgemenskapen om handledningshelheten • samarbetar med arbetsgemenskapen och förstår betydelsen av arbetsfördelningen i planeringen och genomförandet • handleder individer och grupper genom att använda kunskap om handledning av individer och grupper • löser problemsituationer i samarbete med medlemmarna i arbetsgemenskapen • behöver handledning i hanteringen av arbets- och handledningsprocessen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför en målinriktad helhet för handledning av individer och grupper eller gemenskaper med beaktande av ålder, utvecklingsnivå, behov och önskemål hos dem som ska handledas • beaktar mångfalden hos dem som ska handledas i planeringen och genomförandet och använder sig av kunskap om målgruppen

	<ul style="list-style-type: none"> • väljer individuell handledning eller grupphandledning enligt behoven hos dem som ska handledas • utarbetar en plan och en reservplan med en tidsplan för handledningen och handleder enligt dem • beaktar verksamhetsmiljöns olika möjligheter i planeringen och genomförandet • informerar om och marknadsför sin handledningshelhet till arbetsgemenskapen och dem som ska handledas • samarbetar med arbetsgemenskapen enligt en på förhand överenskommen arbetsfördelning och förstår betydelsen av att på förhand komma överens om arbetsfördelningen i planeringen och genomförandet • handleder individer och grupper eller gemenskaper genom att mångsidigt använda kunskap om handledning av individer och grupper eller gemenskaper • löser de vanligaste problemsituationerna självständigt • arbetar på egen hand i arbets- och handledningsprocessen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför en målinriktad och mångsidig helhet för handledning av individer och grupper eller gemenskaper med beaktande av ålder, utvecklingsnivå och behov hos dem som ska handledas och tar med dem i planeringen • beaktar mångfalden hos dem som ska handledas i planeringen och genomförandet och använder mångsidigt kunskap om målgruppen • väljer individuell handledning eller grupphandledning enligt behoven hos dem som ska handledas och motiverar sitt handlande • utarbetar en plan och en reservplan med en tidsplan för handledningen, handleder enligt planen och kan ändra den utarbetade planen när behovet kräver det • beaktar mångsidigt verksamhetsmiljöns olika möjligheter i planeringen och genomförandet och motiverar betydelsen av tillgänglighet • informerar om och marknadsför sin handledningshelhet till arbetsgemenskapen, dem som ska handledas och eventuella intressentgrupper på ett ändamålsenligt sätt • planerar arbetsfördelningen för handledningen tillsammans med andra, arbetar enligt den och är flexibel vid behov • handleder individer och grupper eller gemenskaper och motiverar mångsidigt sitt handlande med kunskap om av individer och grupper eller gemenskaper • löser problemsituationer självständigt • arbetar systematiskt i arbets- och handledningsprocessen och behärskar den i sin helhet.

Den studerande handleder gruppen i att arbeta tillsammans med beaktande av gruppens utvecklingsfas.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för gruppens utvecklingsfaser • är medveten om betydelsen av principer, regler eller avtal för en grupp i handledningen av grupper eller gemenskaper • kan tillsammans med arbetsgemenskapen skapa sammanhållning i gruppen som ska handledas • uppmuntrar dem som ska handledas till interaktion och samarbete sinsemellan

	<ul style="list-style-type: none"> • ger tillsammans med arbetsgemenskapen dem som ska handledas möjligheter att påverka • uppmuntrar och ger respons till dem som ska handledas respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar utvecklingsfasen i gruppen som ska handledas i sin verksamhet och kan motivera varför gruppen behöver olika slag av handledning i olika faser • gör tillsammans med dem som ska handledas upp principer, regler eller avtal för gruppens verksamhet och förstår betydelsen av dem i sitt arbete • skapar sammanhållning i gruppen som ska handledas och förstår betydelsen av den för gruppens funktionsförmåga • främjar ömsesidig interaktion och samarbetsfärdigheterna hos dem som ska handledas • ger dem som ska handledas möjligheter att påverka • uppmuntrar, motiverar, ger dem som ska handledas respons samt skapar en positiv atmosfär genom sin handledning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar utvecklingsfasen i gruppen som ska handledas i sin verksamhet och tillämpar mångsidigt kunskap om gruppdynamik och hur den inverkar på handledningen • gör tillsammans med dem som ska handledas upp principer, regler eller avtal för gruppens verksamhet m och förstår betydelsen av dem i sitt arbete och arbetar konsekvent • skapar sammanhållning i gruppen som ska handledas och kan motivera betydelsen av gruppssammanhållningen för grupper i olika utvecklingsfaser • främjar ömsesidig interaktion och samarbetsfärdigheterna hos dem som ska handledas och är medveten om betydelsen av olika personligheter och roller för gruppens verksamhet • ger dem som ska handledas mångsidiga möjligheter att påverka • uppmuntrar, motiverar och ger dem som ska handledas respons allmänt och gemenskapligt och skapar en positiv atmosfär genom sin handledning och sin egen verksamhet.

Den studerande arbetar genom att använda metoder för handledning.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att tillsammans med arbetsgemenskapen använda kreativa och funktionella metoder för handledning • väljer tillsammans med arbetsgemenskapen metoder som passar för individuell handledning och grupphandledning med beaktande av färdigheterna hos dem som ska handledas • anpassar handledningens metoder, så att de lämpar sig för målgruppens ålder enligt anvisningar • kan i arbetsgemenskapen redogöra för betydelsen av några av de metoder för handledning som hen använder har för människans välbefinnande • använder tillsammans med arbetsgemenskapen centrala verktyg och material • beaktar faktorer som rör estetik och trivsel • beaktar i sin verksamhet möjligheterna och aktörerna i miljön • deltar i valet av de digitala informationsmiljöer och andra miljöer som ska användas i handledningen och använder dem enligt anvisningar

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kan välja och självständigt använda kreativa och funktionella metoder för handledning som stöder uppnåendet av de uppställda målen • väljer metoder som passar i individuell handledning och grupphandledning med beaktande av de psykiska, fysiska och sociala färdigheterna hos dem som ska handledas samt situationen och kan leda sådan verksamhet som alla kan delta i • anpassar handledningens metoder, så att de lämpar sig för målgruppens ålder • kan i arbetsgemenskapen redogöra för betydelsen av de metoder för handledning som hen använder har för människans välbefinnande • använder och motiverar valet av centrala verktyg och material och handleder i användningen av dem • planerar verksamheten på sitt handledningsområde enligt principer som främjar estetik och trivsel • beaktar i sin verksamhet möjligheterna och aktörerna i miljön och kan främja spontan aktivitet hos deltagarna • väljer digitala verksamhetsmiljöer som stöder målen för arbetet och använder dem självständigt som en del av handledningsprocessen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kan välja och använder självständigt och mångsidigt kreativa och funktionella metoder för handledning som stöder uppnåendet av de uppställda målen • väljer metoder med beaktande av de psykiska, fysiska och sociala färdigheterna hos dem som ska handledas samt situationen och kan leda delaktig verksamhet som alla kan delta i • anpassar handledningens metoder, så att de lämpar sig för målgruppen och kan tillämpa kunskap i handledningen av personer i olika åldrar • kan i arbetsgemenskapen på ett omfattande sätt redogöra för betydelsen av de metoder för handledning som hen använder har för människans välbefinnande • beaktar i målinriktad handledning förhållandena vid valet av centrala verktyg och material, handleder i användningen av dem och anpassar sin kännedom om verktyg eller metoder i föränderliga förhållanden • planerar verksamheten på sitt handledningsområde enligt principer som främjar estetik och trivsel samt utvecklar verksamheten på sitt handledningsområde enligt principer som främjar estetik och trivsel • beaktar i sin verksamhet möjligheterna och aktörerna i miljön, främjar spontan aktivitet hos deltagarna och inspirerar dem att ta del av nya metoder • använder mångsidigt digitala verksamhetsmiljöer enligt målen för sitt arbete och tillämpar dem på nya sätt med beaktande av behoven hos dem hen ska handleda.

Den studerande handleder i hållbar livsstil samt planerar och genomför en utflykt, ett läger eller ett evenemang.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt målen och principerna för hållbar utveckling

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder genom den egna verksamheten dem som hen ska handleda i hållbar livsstil • planerar och genomför en utflykt, ett läger eller ett evenemang som handledare tillsammans med arbetsgemenskapen • handlar med kännedom om de centrala principerna för läger- och utflyktsverksamhet eller ordnandet av ett evenemang • väljer alternativ och arbetsmetoder som respekterar naturen och är miljövänliga i aktiviteterna som medlem av arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt målen och principerna för hållbar utveckling och tillämpar kunskap • handleder genom den egna verksamheten dem som hen ska handleda i hållbar livsstil och i att handla enligt verksamhetsprinciperna för hållbar utveckling • planerar och genomför en utflykt, ett läger eller ett evenemang som handledare självständigt eller enligt arbetsgemenskapens praxis samt använder mångsidigt det egna kunnandet • arbetar enligt de centrala principerna för läger- och utflyktsverksamhet eller ordnandet av ett evenemang • väljer alternativ och arbetsmetoder som respekterar naturen och är miljövänliga för aktiviteterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt målen och principerna för hållbar utveckling, tillämpar kunskap och motiverar sina lösningar • handleder genom den egna verksamheten dem som hen ska handleda i hållbar livsstil och i att handla enligt verksamhetsprinciperna för hållbar utveckling och motiverar sitt handlande med kunskap • planerar och genomför en utflykt, ett läger eller ett evenemang som handledare självständigt eller enligt arbetsgemenskapens praxis samt använder mångsidigt och kreativt det egna kunnandet samt kollegiala handledare i sitt arbete • arbetar enligt de centrala principerna för läger- och utflyktsverksamhet eller ordnandet av ett evenemang och använder kunskap i utvecklingen av läger- och utflyktsverksamhet eller ordnandet av ett evenemang • väljer alternativ och arbetsmetoder som respekterar naturen och är miljövänliga för aktiviteterna med förståelse för ansvarsfull verksamhet.

Den studerande ser till den övergripande säkerheten för dem som ska handledas och beaktar faktorer som ansluter sig till arbetarskyddet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sin verksamhet födoämnesallergier och de vanligaste sjukdomarna hos dem som ska handledas • vet vilken betydelse läkemedelsplanen har i sitt arbete • känner till läkemedelsbehandlingen av de vanligaste sjukdomarna och vet vilken den egna uppgiften är inom behandlingen • beaktar tillsammans med arbetsgemenskapen på ett förebyggande sätt de fysiska, psykiska och sociala riskerna ifråga om säkerheten • beaktar tillsammans med arbetsgemenskapen säkerheten och säkerhetsföreskrifterna i planeringen, anvisningarna

	<p>och genomförandet av handledningen och vet vem som ska informeras om risker som gäller säkerheten</p> <ul style="list-style-type: none"> • väljer tillsammans med arbetsgemenskapen utrustning, tillbehör och verktyg som är ändamålsenliga med tanke på säkerheten • tar del av säkerhetsplanen och räddningsplanen för handledningshelheterna • beaktar upprätthållandet av handlings- och arbetsförmågan i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sin verksamhet på eget initiativ födoämnesallergier och de vanligaste sjukdomarna hos dem som ska handledas • vet vilken betydelse läkemedelsplanen har i sitt arbete • känner till läkemedelsbehandlingen av de vanligaste sjukdomarna och vet vilken den egna uppgiften är inom behandlingen • beaktar på ett förebyggande sätt de fysiska, psykiska och sociala riskerna ifråga om säkerheten • beaktar säkerheten och säkerhetsföreskrifterna i planeringen, anvisningarna och genomförandet av handledningen och vet vem som ska informeras om risker som gäller säkerheten • väljer utrustning, tillbehör och verktyg som är ändamålsenliga med tanke på säkerheten och testar dem före användningen • utarbetar tillsammans med arbetsgruppen en säkerhetsplan för handledningshelheterna och tar del av räddningsplanen • beaktar upprätthållandet av handlings- och arbetsförmågan i sitt arbete, reglerar belastningen i arbetet och är motiverad att följa en sund livsstil
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sin verksamhet på eget initiativ och på ett förebyggande sätt födoämnesallergier och de vanligaste sjukdomarna samt behoven av stöd hos dem som ska handledas • vet vilken betydelse läkemedelsplanen har i sitt arbete och känner till de centrala bestämmelserna inom läkemedelsbehandling • känner till läkemedelsbehandlingen av de vanligaste sjukdomarna och vilken den egna uppgiften är inom behandlingen • beaktar på ett förebyggande sätt de fysiska, psykiska och sociala riskerna ifråga om säkerhet i sitt arbete och utvecklar en säker verksamhet i samarbete med de andra • beaktar mångsidigt säkerheten och säkerhetsföreskrifterna i planeringen, anvisningarna och genomförandet av handledningen och vet vem som ska informeras om risker som gäller säkerheten • väljer självständigt utrustning, tillbehör och verktyg som är ändamålsenliga med tanke på säkerheten och testar dem före användningen • utarbetar en säkerhetsplan för handledningshelheterna och tar del av räddningsplanen • beaktar upprätthållandet av handlings- och arbetsförmågan i sitt arbete, reglerar belastningen i arbetet och är motiverad att följa och främja en sund livsstil.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller för egen del ett gott arbetsklimat • tar emot respons av dem som ska handledas och av sina arbetskamrater • känner till sina egna styrkor och utvecklingsområden i behärskaudet av arbetsprocessen och handledningen • ätter upp mål för yrkesinriktat växande och utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och främjar för egen del ett gott arbetsklimat • ber om respons av dem som ska handledas och av sina arbetskamrater och ändrar sin verksamhet vid behov • identifierar realistiskt sina egna styrkor och utvecklingsområden i behärskaudet av arbetsprocessen och handledningen • sätter upp mångsidiga mål för sitt yrkesinriktade växande och sin utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och främjar för egen del ett gott arbetsklimat och samverkan • ber om respons av dem som ska handledas och av sina arbetskamrater genom olika metoder, utifrån vilka hen utvärderar och utvecklar sitt eget arbete • känner realistiskt till sina egna styrkor och utvecklingsområden i behärskaudet av arbetsprocessen och handledningen och vill utifrån dem utvecklas till expert på området • sätter upp mångsidiga mål för sitt yrkesinriktade växande och sin utveckling och kan redogöra för en realistisk plan för hur de kan uppnås.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov i en miljö för pedagogisk verksamhet och handledning med uppgifter i systematisk och målinriktad handledning av individer, grupper eller gemenskaper. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.3. Främjande av ungas växande och välbefinnande, 30 kp (106342)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta de aktuella bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna som styr arbetet
- arbeta genom att använda sig av kunskap om ungdomen och fenomen i ungdomen
- hjälpa och stödja ungas växande och välbefinnande
- beakta den ungas familj och närstående nätverk i sin verksamhet
- planera och genomföra verksamhet i form av projekt
- främja delaktighet och uppmuntra till påverkan
- handleda unga i etiskt tänkande och att begrunda sina värderingar
- arbeta genom att använda sig av digitala verksamhetsmiljöer och genomföra teknik- och mediepedagogik
- arbeta i sektorsövergripande nätverk
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna som styr arbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• iakttar aktuell lagstiftning inom ungdomsarbetet och arbetsmiljöns anvisningar för verksamheten• behandlar unga och medlemmarna i arbetsgemenskapen likvärdigt och jämlikt• bemöter den unga som en unik individ• arbetar genom att beakta de yrkesetiska grunderna, verksamhetssätten och arbetsplatsens värderingar inom ungdomsarbetet• handlar med beaktande av den ungas intresse och iakttar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen• handlar enligt verksamhetsprinciperna för förebyggande barnskydd• handlar könssensitivt• arbetar med kännedom om huvuddragen i ungdomsarbetets historia
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• iakttar aktuell lagstiftning inom ungdomsarbetet och arbetsmiljöns anvisningar för verksamheten samt motiverar sina lösningar utifrån dem• behandlar unga och medlemmarna i arbetsgemenskapen likvärdigt och jämlikt• bemöter den unga som en unik individ samt förmedlar en uppskattande och accepterande atmosfär• arbetar genom att beakta de yrkesetiska grunderna, verksamhetssätten och arbetsplatsens värderingar inom ungdomsarbetet och motiverar sitt handlande• handlar med beaktande av den ungas intresse och iakttar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen• handlar enligt verksamhetsprinciperna för förebyggande barnskydd och motiverar de val hen gör i arbetet• handlar könssensitivt• arbetar med kännedom om huvuddragen i ungdomsarbetets historia och de centrala utvecklingslinjer som påverkat det
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• iakttar aktuell lagstiftning inom ungdomsarbetet och arbetsmiljöns anvisningar för verksamheten, motiverar på ett mångsidigt sätt sina lösningar utifrån dem samt förstår betydelsen av lagstiftningen och anvisningarna i sitt arbete• behandlar unga och medlemmarna i arbetsgemenskapen likvärdigt och jämlikt• bemöter den unga som en unik individ samt förmedlar en uppskattande, accepterande och respekterande atmosfär• arbetar genom att beakta de yrkesetiska grunderna, verksamhetssätten och arbetsplatsens värderingar inom ungdomsarbetet, motiverar sitt handlande och löser etiska utmaningar• handlar med beaktande av den ungas intresse och iakttar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen• handlar enligt verksamhetsprinciperna för förebyggande barnskydd och motiverar mångsidigt de val hen gör i arbetet• handlar könssensitivt

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om huvuddragen i ungdomsarbetets historia och de centrala utvecklingslinjer som påverkat det och förstår deras betydelse i ungdomsarbetets nuvarande praxis.
--	---

Den studerande arbetar genom att använda sig av kunskap om ungdomen och fenomen i ungdomen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uppfattar särdrag som hör samman med den ungas liv • stöder den ungas växande och utveckling och använder sig av kunskap ungas växande och utveckling som medlem i arbetsgruppen • beaktar aktuella fenomen i ungdomen i sin verksamhet • samarbetar med arbetsgemenskapen och beaktar ungas uppväxksammanhang
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar de särdrag och utmaningar i utvecklingen som hör samman med ungas liv i sin verksamhet • stöder den ungas växande och utveckling med beaktande av individuella behov och använder sig av kunskap om ungas växande och utveckling • arbetar med beaktande av aktuella fenomen i ungdomen • arbetar med beaktande av de ungas uppväxksammanhang, aspekter kring tillhörighet och gemenskapliga metoder
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete de särdrag och utmaningar i utvecklingen som hör till de ungas liv samt identifierar risker och skyddande faktorer • stöder en balanserad uppväxt och utveckling hos den unga med beaktande av individuella behov och använder sig av kunskap om ungas växande och utveckling • arbetar med beaktande av aktuella fenomen i ungdomen och kan vid behov ingripa i dem • arbetar med beaktande av de ungas uppväxksammanhang, aspekter kring tillhörighet och gemenskapliga metoder och kan motivera sin verksamhet med kunskap om betydelsen av ungas uppväxksammanhang.

Den studerande hjälper och stöder ungas växande och välbefinnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger positiv respons till dem som ska handledas och stöder dem när de lyckas med något • hjälper dem som ska handledas att känna igen olika känslor genom att använda kunskap om mentalt välbefinnande • stöder genom sin handledarverksamhet den ungas välbefinnande och en hälsosam livsstil • informerar dem som ska handledas om betydelsen av näring, vila, motion och människorelationer • använder sig av kunskap om betydelsen av säkerhetsfärdigheter och handleder i medvetenheten om betydelsen av sexuell och kroppslig självbestämmanderätt • kan redogöra för en barnskyddsprocess • uppmuntrar den unga till en meningsfull fritid

	<ul style="list-style-type: none"> • känner till aktörer inom olika sektorer som stöder ungas växande och välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stöder forrådet och upprätthållandet av en positiv identitet, jagbild och självkänsla hos den som ska handledas genom att ge respons och stödja dem när de lyckas med något • hjälper de unga att känna igen, sätta namn på och uttrycka olika känslor genom att mångsidigt använda kunskap om mentalt välbefinnande • stöder genom sin handledarverksamhet den ungas välbefinnande och en hälsosam livsstil och förstår betydelsen av värderingar och val av livsstil i handledningsprocessen • handleder dem som ska handledas i en sund livsstil genom att mångsidigt använda sig av kunskap om betydelsen av en sund livsstil • handleder dem som ska handledas i att förstå trygghetsgränser och integritet samt främjar den ungas medvetenhet om sexualitet och kroppslig självbestämmanderätt • kan vid behov bemöta och stödja en ung person som är delaktig i en barnskyddsprocess • uppmuntrar den unga till en meningsfull fritidsverksamhet och kan vägleda till hobbyer • kan använda sig av aktörer inom olika sektorer i främjandet av ungas växande och välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stöder genom mångsidiga metoder forrådet och upprätthållandet av en positiv identitet, jagbild och självkänsla hos den som ska handledas genom att ge respons och stödja dem när de lyckas med något • handleder unga i att uttrycka och acceptera olika känslor med hjälp av olika övningar och använder mångsidigt kunskap om mentalt välbefinnande • stöder genom sin handledarverksamhet de ungas välbefinnande och en hälsosam livsstil, förstår betydelsen av värderingar och val av livsstil i handledningsprocessen samt utvecklar handledningen med mångfald som utgångspunkt • handleder dem som ska handledas i en sund livsstil och att hantera vardagen och livet samt stöder den unga i att bli vuxen • handleder dem som ska handledas i att förstå trygghetsgränser och integritet samt främjar aktivt deras medvetenhet om sexualitet och kroppslig självbestämmanderätt och ger stöd • kan vid behov bemöta och stödja en ung person som är delaktig i en barnskyddsprocess och använda kunskap om barnskyddsprocesser • uppmuntrar den unga till en meningsfull fritidsverksamhet och kan vägleda till hobbyer medveten om dess betydelse för en ung persons växande och välbefinnande • kan aktivt använda sig av aktörer inom olika sektorer i främjandet av ungas växande och välbefinnande.

Den studerande beaktar den ungas familj och närstående nätverk i sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • är medveten om de ungas olika närstående nätverk och aktivitets- och uppväxtmiljöer och förstår betydelsen av dem i den ungas liv

	<ul style="list-style-type: none"> • förhåller sig respektfullt till variationen i familjerna och närståendenätverken bland dem som ska handledas samt till deras värderingar och förstår betydelsen av dem handledningen • är medveten om betydelsen av de ungas kamratgrupp och kamratstöd för de ungas funktionsförmåga och välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder den unga med förståelse för betydelsen av närståendenätverket samt verksamhets- och uppväxtmiljön i hens liv • förhåller sig respektfullt till variationen i familjerna och närståendenätverken bland dem som ska handledas samt till deras värderingar och förstår betydelsen av dem handledningen samt beaktar möjligheterna i samarbetet med föräldrarna och vårdnadshavarna • är medveten om betydelsen av de ungas kamratgrupp och kamratstöd för de ungas funktionsförmåga och välbefinnande, uppmuntrar dem som ska handledas att diskutera sinsemellan och kan motivera betydelsen av kamratgruppen med kunskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder den unga med förståelse för närståendenätverkets samt verksamhets- och uppväxtmiljön i hens liv samt hjälper dem att bli självständiga med förståelse för betydelsen av närståendenätverkets stöd • förhåller sig respektfullt till variationen i familjerna och närståendenätverken bland dem som ska handledas samt till deras värderingar och förstår betydelsen av dem i handledningen samt samarbetar med föräldrarna och vårdnadshavarna i enlighet med arbetsplatsens praxis • är medveten om betydelsen av de ungas kamratgrupp och kamratstöd för de ungas funktionsförmåga och välbefinnande, uppmuntrar dem som ska handledas att diskutera sinsemellan och kan motivera betydelsen av kamratgruppen med kunskap samt kan motivera sitt handlande med kunskap om marginalisering.

Den studerande planerar och genomför verksamhet i form av projekt.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar enligt anvisningar i planeringen och genomförandet av faserna i ett projektarbete • kan tillsammans med arbetsgemenskapen välja ändamålsenliga metoder, material och verktyg för att främja ungas växande och välbefinnande • är medveten om budgetens betydelse i sitt arbete • utvärderar framgångarna och utvecklingsområdena i projektarbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar på eget initiativ med planering och genomförande av ett projekt och som medlem i en projektgrupp • kan välja ändamålsenliga metoder, material och verktyg för att främja ungas växande och välbefinnande • gör upp en budget för handledningshelheten • utvärderar hur projektet genomförts enligt de uppställda målen
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför ett arbete i projektform enligt arbetsplatsens praxis genom att göra målgruppen delaktig med målet att göra de unga till aktiva aktörer • kan välja ändamålsenliga och mångsidiga metoder, verktyg och material för att främja ungas växande och välbefinnande och kan motivera sitt handlande med kunskap • gör upp en budget för handledningshelheten, följer upp hur ekonomin genomförs i arbetet och använder sig av det mest helhetsekonomiska sättet att ordna verksamheten • utvärderar hur projektet lyckats enligt de uppställda målen och utvecklar sina arbetssätt samt reflekterar över möjligheterna att fortsätta med projektet.
--------------	---

Den studerande främjar delaktighet och uppmuntrar till påverkan.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar principerna om aktivt medborgarskap, delaktighet och påverkan i sin verksamhet • uppmuntrar under handledning de unga att påverka i ärenden som gäller dem själva genom att använda några metoder för påverkan • är medveten om ungdomsarbetets möjligheter att påverka de ungas levnadsförhållanden och kan kommunicera om fenomen som gäller de unga i den egna arbetsgemenskapen • känner till de regionala planer som gäller unga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ordnar möjligheter för målgruppen att bli hörda i ärenden som gäller dem • uppmuntrar de unga till att påverka i ärenden som gäller dem själva genom att använda några metoder för påverkan • är medveten om ungdomsarbetets möjligheter att påverka de ungas levnadsförhållanden och kan kommunicera om fenomen som gäller ungdomen i sin verksamhetsmiljö • arbetar enligt de regionala planer som gäller unga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stöder dem som ska handledas i att påverka, delta i samhällsdebatten och i beslutsfattande som gäller dem samt att ta initiativ • uppmuntrar de unga till att påverka i ärenden som gäller dem själva genom att använda olika metoder för påverkan • är medveten om ungdomsarbetets möjligheter att påverka de ungas levnadsförhållanden och kan kommunicera om fenomen som gäller unga till samarbetspartner • arbetar enligt de regionala planer som gäller unga och motiverar sitt handlande med kunskap.

Den studerande handleder unga i etiskt tänkande och att begrunda sina värderingar.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till betydelsen av sina egna värderingar och bemöter personer som ska handledas och som kommer från olika kulturella bakgrunder och med olika värderingar på ett naturligt sätt • lägger märke till olika konfliktsituationer bland de unga och ingriper i dem enligt praxis på arbetsplatsen • känner igen rasistisk och sexistisk aktivitet

	<ul style="list-style-type: none"> • stöder etiskt tänkande hos de unga tillsammans med arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till betydelsen av sina egna värderingar och bemöter personer som ska handledas och som kommer från olika kulturella bakgrunder och med olika värderingar på ett naturligt sätt genom att skapa en respekterande atmosfär • lägger märke till olika konfliktsituationer bland de unga och kan ingripa i dem • känner igen rasistisk och sexistisk aktivitet och ingriper aktivt i dem enligt arbetsplatsens praxis • stöder etiskt resonemang hos dem som ska handledas och handlar konstruktivt i konfliktsituationer som gäller värderingar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till betydelsen av sina egna värderingar och bemöter personer som ska handledas och som kommer från olika kulturella bakgrunder och med olika värderingar på ett naturligt sätt genom att skapa en respekterande och accepterande atmosfär med förståelse för betydelsen av fostran till internationalism i sitt arbete • ingriper aktivt i rasistisk och sexistisk aktivitet och främjar aktivt jämlikhet och tolerans • lägger märke till olika konfliktsituationer bland dem som ska handledas, kan ingripa i dem på ett konsekvent sätt och uppmuntrar de unga till att lösa konflikter på ett positivt sätt • handleder de unga i etiskt tänkande och handlar konstruktivt i konfliktsituationer som gäller värderingar.

Den studerande arbetar genom att använda sig av digitala verksamhetsmiljöer och genomför teknik- och mediepedagogik.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att använda sig av kunskap om betydelsen av digitala medier i de ungas liv • känner till möjligheterna i teknik- och mediepedagogik • använder digitala verksamhetsmiljöer enligt anvisningar i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att använda sig av kunskap om betydelsen av digitala medier som central uppväxt- och verksamhetsmiljö för unga • arbetar genom att använda sig av möjligheterna i teknik- och mediepedagogik • använder digitala verksamhetsmiljöer i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att mångsidigt använda sig av kunskap om betydelsen av digitala medier som central uppväxt- och verksamhetsmiljö för unga • arbetar genom att använda sig av möjligheterna i teknik- och mediepedagogik på ett omfattande sätt • använder självständigt aktuella digitala verksamhetsmiljöer i sitt arbete • håller sitt kunnande uppdaterat och tar med de unga i utvecklingen av metoder för digitalt ungdomsarbete.

Den studerande arbetar i sektorsövergripande nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta med kännedom om att de egna arbetsuppgifterna och målen med arbetet är en del av en mer omfattande helhet • arbetar i sin verksamhetsmiljö med olika arbetstagare och känner till deras arbetsuppgifter och ansvarsområden • känner till den egna arbetsplatsens sektor och kan redogöra för de funktionella skillnaderna mellan privata, offentliga och tredje sektorn • beaktar närliggande branschers arbetsformer och tjänster • kan lyssna på unga och som medlem i arbetsgruppen vägleda dem till rätt hjälp i servicenätverket • känner till möjligheterna till samarbete med skolgemenskapen och skolungdomsarbetet i sitt arbete samt utbildningens betydelse i de ungas liv
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta med kännedom om att de egna arbetsuppgifterna och målen med arbetet är en del av ett sektorsövergripande nätverksarbete • arbetar i sin verksamhetsmiljö med olika arbetstagare och yrkesgrupper och känner till deras arbetsuppgifter och ansvarsområden • kan redogöra för vilken sektor den egna arbetsplatsen representerar och för exempel på alla sektors verksamhetsmiljöer, verksamhetsprinciper, verksamhetsformer och finansieringssystem • beaktar närliggande branschers arbetsformer och tjänster samt verksamhetsmiljöns samarbetsnätverk och samarbetsformer • kan lyssna på unga och vägleda dem till rätt hjälp genom att använda sig av kunskap om servicenätverk för unga • arbetar genom att använda skolgemenskapens möjligheter och stöder unga i olika frågor som gäller skolgemenskapen samt kan motivera skolgångens betydelse
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kan arbeta med kännedom om att de egna arbetsuppgifterna och målen med arbetet är en del av ett sektorsövergripande nätverksarbete och utvecklar praxis tillsammans med andra aktörer • arbetar i sin verksamhetsmiljö med olika arbetstagare och yrkesgrupper och känner till deras arbetsuppgifter och ansvarsområden samt principerna för sektorsövergripande arbete • kan redogöra för vilken sektor den egna arbetsplatsen representerar och känner till den egna arbetsplatsens och de andra sektorernas verksamhetsmiljöer, verksamhetsprinciper, verksamhetsformer och finansieringssystem • beaktar närliggande branschers arbetsformer och tjänster samt verksamhetsmiljöns samarbetsnätverk och samarbetsformer och arbetar på ett naturligt sätt i samarbetsnätverken och tillämpar kunskap om det regionala ungdomsarbetet i sitt arbete • kan lyssna på den unga och vägleda hen till rätt hjälp genom att mångsidigt använda kunskap om servicenätverk för unga samt om målen för stödande av unga • deltar i samarbetet med skolgemenskapen och stöder unga i olika frågor som gäller skolan samt motiverar skolgångens betydelse.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• utvärderar sin egen verksamhet och ändrar på den enligt anvisningar samt tar emot respons om sitt arbete• utvärderar sin yrkesmässiga utveckling och ställer upp mål för yrkesinriktat växande• sätter värde på sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• ber om respons och utvärderar sin egen verksamhet och ändrar på den vid behov• Utvärderar mångsidigt sin yrkesmässiga utveckling och ställer upp mål för yrkesinriktat växande• sätter värde på sitt arbete och utvecklar sitt kunnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• ber aktivt om respons och utvecklar sitt eget arbete utifrån den• bedömer mångsidigt yrkesmässiga utveckling, ställer upp mål för yrkesinriktat växande och motiverar sitt handlande• sätter värde på och utvecklar sitt arbete och sitt kunnande samt lär av andra.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta med unga i en miljö för pedagogisk verksamhet och handledning med dagliga uppgifter i pedagogisk verksamhet, handledning och främjande av välbefinnande. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.4. Stödjande av delaktighet och socialt stärkande, 30 kp (106343)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet
- arbeta med ett förebyggande grepp
- använda metoder för socialt stärkande och identifiera behovet av dem
- stödja klienternas delaktighet och tillhörighet
- använda arbetsmiljöns sätt att dokumentera
- arbeta enligt principerna för servicehandledning
- stödja dem som ska handledas i svåra livssituationer
- se till sitt eget välbefinnande och sin säkerhet
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet.

Den studerande

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den aktuella lagstiftning och de anvisningar för arbetsmiljöns verksamhet som styr arbetet • handlar jämlikt och rättvist med dem som ska handledas • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • behandlar ansvarsfullt de uppgifter hen får och iakttar datasekretessen och de principer som gäller dataöverföring och sekretess • iakttar tystnadsplikten • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den aktuella lagstiftning och de anvisningar för arbetsmiljöns verksamhet som styr arbetet och samt motiverar sina lösningar utifrån dem • handlar jämlikt, rättvist och respekterar mångfald • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • behandlar ansvarsfullt de uppgifter hen får och iakttar datasekretessen och de principer som gäller dataöverföring och sekretess • iakttar tystnadsplikten • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter och vet hur man ska handla i hotfulla och i våldsamma situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den aktuella lagstiftning och de anvisningar för arbetsmiljöns verksamhet, motiverar på ett mångsidigt sätt sina lösningar utifrån dem samt förstår betydelsen av lagstiftningen och anvisningarna i sitt arbete • arbetar jämlikt, rättvist och respekterar mångfald och stöder tillhörighet • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • behandlar ansvarsfullt de uppgifter hen får och iakttar datasekretessen och de principer som gäller dataöverföring och sekretess • iakttar tystnadsplikten • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter, främjar arbetssäkerheten genom sitt handlande och vet hur man ska handla i hotfulla och i våldsamma situationer.

Den studerande arbetar med ett förebyggande grepp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt anvisningar i förebyggande arbete • identifierar behovet av tidigt stöd och att ta saker till tals och handlar enligt arbetsgemenskapens praxis • arbetar genom att främja välbefinnandet hos dem som ska handledas • känner till de sociala och psykiska konsekvenserna som beroenden och mental hälsa har på välbefinnandet och livshandlingen hos dem som ska handledas • identifierar en individs behov av att stärkas socialt • kan redogöra för betydelsen av närståendeätverket i socialt stärkande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i förebyggande arbete och förstår betydelsen av det för dem som ska handledas

	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar behovet av tidigt stöd och att ta saker till tals och kan arbeta med klienten enligt arbetsgemenskapens praxis • arbetar genom att främja välbefinnandet samt vardags- och livshanteringen hos dem som ska handledas • identifierar de psykiska och sociala konsekvenserna som beroenden och mental hälsa har på välbefinnandet och livshanteringen hos dem som ska handledas samt uppmuntrar till en sund livsstil • identifierar en individs behov av att stärkas socialt och de riskfaktorer som leder till marginalisering • kan redogöra för betydelsen av och riskerna i närståendenätverket och andra grupper, som den som ska handledas hör till, i det sociala stärkandet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i förebyggande arbete och förstår betydelsen av det för dem som ska handledas, deras närståendenätverk och samhället • arbetar enligt praxis för tidigt stöd och att ta saker till tals och förstår deras betydelse i det förebyggande arbetet • arbetar genom att mångsidigt främja välbefinnandet samt vardags- och livshanteringen hos dem som ska handledas • identifierar de psykiska och sociala konsekvenserna som beroenden och mental hälsa har på välbefinnandet och livshanteringen hos dem som ska handledas samt främjar en sund levnadsvanor • identifierar en individs behov av att stärkas socialt, de riskfaktorer som orsakar marginalisering och kan använda denna kunskap i sitt arbete • kan redogöra för betydelsen av och riskerna i närståendenätverket och andra grupper, som den som ska handledas hör till, i det sociala stärkandet samt utvecklar sitt arbete utgående från kunskap.

Den studerande använder metoder för socialt stärkande och identifierar behovet av dem.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i planeringen och uppställningen av mål för en handledningshelhet tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar med beaktande av individens behov • arbetar med en individ som behöver stärkas socialt • använder enligt de möjligheter arbetsgemenskapen erbjuder kommunikationsmetoder som stöder och ersätter tal • handleder lösningsfokuserat med beaktande av resurserna hos dem som ska handledas • främjar genom sitt eget arbete en uppmuntrande atmosfär • deltar i stödet av en individs sociala stärkande med arbetsgemenskapens medlemmar och använder de vanligaste metoderna för socialt stärkande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i planeringen och uppställningen av mål för en handledningshelhet med beaktande av individens och gruppens eller gemenskapens behov och intresseområden • arbetar systematiskt och målinriktat med personer som behöver stärkas socialt • använder enligt de möjligheter arbetsgemenskapen erbjuder kommunikationsmetoder som stöder och ersätter tal och förstår betydelsen av dem

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder lösningsfokuserat och uppmuntrande med beaktande av resurserna och styrkorna hos dem som ska handledas • främjar genom sitt eget arbete en uppmuntrande atmosfär och ger dem som ska handledas positiv respons • deltar i stödet av det sociala stärkandet av en individ, grupp eller gemenskap och använder metoder som stöder och stärker den sociala funktionsförmågan
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar systematiskt och målinriktat i en handledningshelhet med att främja socialt stärkande av en individ, grupp eller gemenskap med beaktande av individens eller gruppens behov, intresseområden och funktionsförmåga • arbetar systematiskt och målinriktat med personer som behöver stärkas socialt och använder sig av möjligheterna som kamratverksamhet ger • använder mångsidigt enligt de möjligheter arbetsgemenskapen erbjuder och på ett sätt som lämpar sig för situationen kommunikationsmetoder som stöder och ersätter tal och förstår betydelsen av dem • handleder lösningsfokuserat och uppmuntrar resurserna och styrkorna hos dem som ska handledas samt stöder dem genom uppmuntran • främjar genom sitt eget arbete en uppmuntrande atmosfär och ger dem som ska handledas positiv respons med målet att var och en ska få uppleva att hen blivit sedd och hörd • deltar i stödet av det sociala stärkandet av en individ, grupp eller gemenskap och använder mångsidiga metoder samt handleder individen i att ta ansvar för den egna planen och sina mål.

Den studerande stöder klienternas delaktighet och tillhörighet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stöder dem som ska handledas till att ta egna initiativ och är medveten om betydelsen av delaktighet som motsats till marginalisering • är medveten om sin roll som den som möjliggör att de som ska handledas handlar på eget initiativ • uppfattar vilka digitala miljöer som är relevanta för dem som ska handledas • använder metoder som stärker delaktighet • ordnar situationer, där gruppmedlemmarna upplever att de hör till gruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stöder dem som ska handledas till att ta egna initiativ, deras färdigheter i att vara självgående och är medveten om betydelsen av delaktighet som motsats till marginalisering • kan arbeta som handledare och uppmuntra dem som ska handledas till verksamhet på eget initiativ • använder sig av digitala miljöer och verktyg i handledningsarbetet enligt anvisningar • använder olika metoder och arbetssätt som stärker delaktighet • ordnar situationer, där gruppmedlemmarna upplever att de hör till gruppen och gemenskapen
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stöder, uppmuntrar och stärker förmågan att ta egna initiativ hos dem som ska handledas, deras färdigheter i att vara självgående och att ta ansvar för det egna handlandet och sitt liv samt är medveten om betydelsen av delaktighet som motsats till marginalisering • ordnar möjligheter till verksamhet på eget initiativ för dem som ska handledas • kommer med idéer och testar digitala handlingsmodeller för att göra dem som ska handledas delaktiga • använder mångsidigt olika metoder och arbetssätt som stärker delaktighet • vägleder som medlem i arbetsgruppen till verksamhet, där tillhörighet och delaktighet förverkligas.
--------------	---

Den studerande använder arbetsmiljöns sätt att dokumentera.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder ett korrekt språk i dokumenteringen • skriver tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar in sina observationer i arbetsmiljöns dokumentationssystem och förstår betydelsen av och praxisen för införandet och dokumenteringen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skriver på ett korrekt och professionellt språk • skriver in observationer i arbetsmiljöns dokumentationssystem enligt arbetsplatsens praxis och förstår betydelsen av införandet och dokumenteringen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skriver ett begripligt, korrekt och professionellt språk • skriver in observationer i arbetsmiljöns dokumentationssystem enligt arbetsplatsens praxis, förstår betydelsen av införandet och dokumenteringen i sitt arbete och motiverar sitt handlande med kunskap.

Den studerande arbetar enligt principerna för servicehandledning

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om arbetsmiljöns olika yrkesgrupper och ansvarsområden • känner till möjligheterna i sektorsövergripande samarbete • känner till de viktigaste servicenätverken och digitala rådgivnings- och hjälptjänsterna • kan berätta för en klient om verksamhetsmiljöns servicenätverk
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i samarbete med olika yrkesgrupper i den egna arbetsmiljön och känner till deras ansvarsområden • deltar enligt sina arbetsuppgifter i sektorsövergripande samarbete • känner till de viktigaste servicenätverken samt digitala rådgivnings- och hjälptjänster och förstår betydelsen av dem för välbefinnandet hos dem som ska handledas • kan handleda klienter i att använda ändamålsenliga tjänster
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till olika yrkesgrupper och ansvarsområden i den egna arbetsmiljön och arbetar som medlem i en mångprofessionell arbetsgrupp • deltar enligt sina arbetsuppgifter i ett sektorsövergripande samarbetsnätverk • känner mångsidigt till olika branschers servicenätverk och digitala rådgivnings- och hjälptjänster • kan bedöma klienters servicebehov och handleda dem i att använda ändamålsenliga tjänster.
--------------	---

Den studerande stöder dem som ska handledas i svåra livssituationer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen och kan bemöta en klient i en svår livssituation • är medveten om arbetsmiljöns handlingsmodeller i krissituationer • känner till de olika yrkesgrupperna som arbetar i krissituationer i arbetsmiljön
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter en klient i en svår livssituation och förstår krisens faser • kan handla enligt arbetsmiljöns handlingsmodeller i krissituationer • känner till de olika yrkesgrupperna som arbetar i krissituationer i arbetsmiljön och deras roller
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter och stöder en klient i en svår livssituation och förstår krisens faser • kan handla enligt arbetsmiljöns handlingsmodeller i krissituationer och utvecklar en säker miljö i samarbete med arbetsgruppen • känner till de olika yrkesgrupperna som arbetar i krissituationer i arbetsmiljön och deras ansvar i förhållande till sina egna uppgifter och sitt ansvar.

Den studerande ser till sitt eget välbefinnande och sin säkerhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i enlighet med sitt ansvarsområde • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet • kan särskilja professionella arbetssätt från personliga arbetssätt • är medveten om betydelsen av att själv orka i sitt arbete • känner igen tecknen på hotfullt beteende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i enlighet med sitt ansvarsområde och känner till gränserna för sin yrkesskicklighet • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet • kan särskilja professionella arbetssätt från personliga arbetssätt och sätter upp professionella gränser i förhållande till dem som ska handledas • ser till att hen orkar i arbetet • känner igen tecknen på hotfullt beteende och förutser farliga situationer

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i enlighet med sitt ansvarsområde, känner till gränserna för sin yrkesskicklighet och använder sig av arbetsgemenskapens stöd och mångprofessionalitet • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet • kan särskilja professionella arbetssätt från personliga arbetssätt och sätter upp professionella gränser i förhållande till dem som ska handledas • arbetar inom gränserna för sina egna resurser, sörjer för att hen orkar i arbetet samt är medveten om sin egen person som arbetsverktyg • kan förutse och handla vid hotfullt beteende och farliga situationer enligt arbetsplatsens praxis.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig av professionell information i sitt arbete • är medveten om vikten av att utveckla sitt kunnande i arbetet • kan ta emot respons och ändra sin verksamhet utifrån responsen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder professionell information i sitt arbete och söker den i pålitliga källor • upptäcker behoven av att utveckla sitt professionella växande och kan söka information som gäller arbetet • utvecklar sin verksamhet utifrån respons
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder professionell information i sitt arbete, söker den i pålitliga källor och förstår betydelsen av informationsökning och fortbildning sig i sitt arbete • upptäcker behoven av att utveckla sitt professionella växande, kan söka information som gäller arbetet och redogöra för sina egna utvecklingsidéer • utvecklar sin verksamhet utifrån erhållen respons, ger konstruktiv respons och ger förslag till utveckling i arbetsgemenskapen genom att motivera sitt handlande.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö för pedagogisk verksamhet och handledning med att planera och ordna målinriktad verksamhet för en individ, grupp eller gemenskap som behöver stärkas socialt, använda metoder för socialt stärkande samt stödja deras delaktighet och tillhörighet. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.5.Handledning i frivillig- och föreningsverksamhet, 15 kp (106348)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet
- arbeta med kännedom om organisationsstrukturen och arbetsformerna i föreningsverksamhet
- planera och genomföra verksamhet enligt värderingarna, målen och verksamhetsprinciperna för föreningsverksamheten
- inspirera och motivera till deltagande i verksamheten
- handleda och instruera frivilliga aktörer och organisera frivilligverksamhet
- leda medborgarverksamhet
- arbeta med kännedom om olika samarbetsmöjligheter och nätverk
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den aktuella lagstiftning som styr arbetet• känner till skillnaden mellan arbete som grundar sig på arbetsavtalslagstiftningen och frivilligt arbete• arbetar under handledning enligt medborgarnas grundläggande rättigheter, föreningens stadgar och planer• följer arbetsmiljöns värderingar och verksamhetsprinciper
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den aktuella lagstiftning som styr arbetet• känner till skillnaden mellan arbete som grundar sig på arbetsavtalslagstiftningen och frivilligt arbete• arbetar enligt medborgarnas grundläggande rättigheter, föreningens stadgar och planer• följer arbetsmiljöns värderingar och verksamhetsprinciper
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den aktuella lagstiftning som styr arbetet såsom föreningslagen och förstår dess betydelse och roll i att stärka medlemsdemokratien• känner till skillnaden mellan arbete som grundar sig på arbetsavtalslagstiftningen och frivilligt arbete• arbetar enligt medborgarnas grundläggande rättigheter, föreningens stadgar och planer och handleder i frågor om bestämmelser och instruerar vid behov dem som verkar i organisationen• följer arbetsmiljöns värderingar och verksamhetsprinciper.

Den studerande arbetar med kännedom om organisationsstrukturen och arbetsformerna i föreningsverksamhet.

Den studerande

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kan redogöra för organisationsstrukturen och verksamhetsprinciperna i tredje sektorn • kan redogöra för föreningens strategi, stadgar och verksamhetsgrunder
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med förståelse för organisationsstrukturen, verksamhetsprinciperna och den speciella karaktären hos tredje sektorns aktörer i planeringen och genomförandet av verksamheten • kan använda sig av föreningens strategi, stadgar, verksamhetsplan, budgetförslag och verksamhetsberättelse
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med förståelse för organisationsstrukturen, verksamhetsprinciperna och den speciella karaktären hos tredje sektorns aktörer i planeringen och genomförandet av en mångsidig verksamhet • kan använda sig av föreningens strategi och tillämpa kunskap om utarbetandet av verksamhetsplan, budgetförslag och verksamhetsberättelse samt om stadgar.

Den studerande planerar och genomför verksamhet enligt värderingarna, målen och verksamhetsprinciperna för föreningsverksamheten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om skillnaderna mellan yrkesarbete och frivilligt arbete • arbetar med kännedom om värderingarna, målen och arbetsformerna i verksamhetsmiljön • planerar en tidsplan för verksamheten i förhållande till föreningens verksamhet • behärskar arbetsprocessens olika faser som medlem i en arbetsgrupp och leder verksamheten målinriktat • är medveten om ekonomins betydelse för verksamheten och känner till de vanligaste formerna för stöd och understöd inom föreningsverksamhet • kan utarbeta statistik efter verksamheten och förstår betydelsen av den och rapporteringen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om skillnaderna, utmaningarna och möjligheterna med yrkesarbete och frivilligt arbete • beaktar värderingarna, målen och arbetsformerna i verksamhetsmiljön i planeringen och genomförandet av verksamheten med kännedom om verksamhetsmiljöns särdrag • gör upp en tidsplan för verksamheten utgående från existerande gemensamma mål • behärskar arbetsprocessens olika faser och leder verksamheten målinriktat • kan redogöra för den ekonomiska strukturen i föreningsarbetet samt för de vanligaste stöd- och understödsformerna samt finansieringsmöjligheterna inom föreningsverksamhet • skriver rapport och utarbeta statistik efter verksamheten och förstår betydelsen av dem
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om skillnaderna, utmaningarna och möjligheterna med yrkesarbete och frivilligt arbete och kan motivera vikten av yrkes- och frivilligarbete • beaktar värderingarna, målen och arbetsformerna i verksamhetsmiljön i planeringen och genomförandet av verksamheten • beaktar risker i samband med tidsplanerna och kan anpassa sig till ändringar • behärskar arbetsprocessens olika faser, leder och utvecklar verksamheten målinriktat • kan redogöra för de existerande finansieringskällorna samt för de vanligaste stöd- och understödsformerna inom organisationsverksamhet • skriver rapport och utarbetar statistik och motiverar sin verksamhet med kunskap om betydelsen av rapportering och statistikföring för arbetet.
--------------	--

Den studerande inspirerar och motiverar till deltagande i verksamheten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • redogör för verksamheten och förstår betydelsen av medlemsanskaffning, rekrytering och inspiration i sitt arbete • deltar i marknadsföringen av verksamheten med förståelse för betydelsen av den sitt arbete • inspirerar nya personer och dem som redan är med att delta i verksamheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • redogör för verksamheten och rekryterar personer att delta i verksamheten • marknadsför verksamheten med förståelse för betydelsen av den i sitt arbete och använder sig av olika marknadsföringsmetoder • inspirerar och motiverar nya personer och dem som redan är att delta i verksamheten och kan motivera betydelsen av verksamheten för människans välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • redogör på ett inspirerande sätt för verksamheten samt motiverar och rekryterar personer att delta i verksamheten och kan motivera vikten av verksamheten • marknadsför verksamheten mångsidigt och använder sig av kunskap om marknadsföring och håller sig uppdaterad om aktuella marknadsföringsmetoder och marknadsföringssätt. • inspirerar och motiverar nya personer och dem som är med att delta i verksamheten och kan motivera betydelsen av verksamheten för människans välbefinnande och för samhället.

Den studerande handleder och instruerar frivilliga aktörer och organiserar frivilligverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar principerna för och betydelsen av frivilligverksamheten i sin verksamhet • stöder frivilligarbetarna i sitt arbete • är medveten om betydelsen av att se till de frivilligas välbefinnande

	<ul style="list-style-type: none"> • samarbetar med och handleder frivilliga aktörer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att använda sig av möjligheterna till frivilligarbete och förstår principerna för och betydelsen av frivilligverksamheten • motiverar, stöder och inspirerar frivilligarbetarna • arbetar medveten om betydelsen av att se till de frivilligas välbefinnande • samarbetar mångsidigt genom att leda och instruera frivilliga aktörer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att använda sig av och motivera möjligheterna till frivilligarbete i sitt arbete och förstår principerna för och betydelsen av frivilligverksamheten • motiverar, stöder och inspirerar frivilligarbetarna och får dem att engagera sig i verksamheten • arbetar medveten om betydelsen av att se till de frivilligas helhetsmässiga välbefinnande • samarbetar mångsidigt genom att leda och instruera frivilliga aktörer samt organiserar frivilligarbete och motiverar sin verksamhet.

Den studerande leder medborgarverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår organisationernas roll som demokratiska aktörer och medborgarsamhällets roll i det finländska samhället • uppfattar under handledning former för aktiv medborgarverksamhet i Finland • engagerar under handledning klienter i tredje sektorn i aktiv medborgarverksamhet såsom olika evenemang och aktiviteter som främjar delaktighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • är i sitt arbete medveten om organisationernas roll som demokratiska aktörer och medborgarsamhällets roll i det finländska samhället • känner till former och strukturer för aktiv medborgarverksamhet i Finland • engagerar självständigt klienter i tredje sektorn och andra aktörer på området i aktiv medborgarverksamhet genom att skapa ramar för att genomföra medborgarorienterad verksamhet såsom evenemang
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kan använda kunskap om föreningarnas roll som demokratiska aktörer och medborgarsamhällets roll i det finländska samhället samt inspirera till demokratisk medborgarverksamhet • känner till och tillämpar former och strukturer för aktiv medborgarverksamhet i Finland och på andra håll i världen • engagerar självständigt och genom att utveckla nya metoder klienter i tredje sektorn och andra aktörer på området i aktiv medborgarverksamhet genom att skapa ramar för att genomföra medborgarorienterad verksamhet såsom olika evenemang.

Den studerande arbetar med kännedom om olika samarbetsmöjligheter och nätverk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • har en uppfattning om aktörerna i privata, offentliga och tredje sektorn och deras uppgifter • arbetar med kännedom om betydelsen av föreningsverksamheten i samhället och tillsammans med inre samarbetspartner • deltar i möten och kan under handledning skriva en föredragningslista enligt arbetsplatsens praxis
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kan skilja på de olika sektorernas aktörer, uppgifter, finansieringsformer och system för beslutsfattande • arbetar med kännedom om betydelsen av föreningsverksamheten i samhället och tillsammans med minst en förenings samarbetspartner • deltar i möten och skriver ett fritt formulerat mötesreferat om mötet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de olika sektorernas aktörer och deras uppgifter och kan använda denna kunskap samt förstår möjligheterna att agera snabbt i tredje sektorn • arbetar med kännedom om betydelsen av föreningsverksamheten i samhället genom att samarbeta med nätverk • deltar i möten genom att självständigt skriva föredragningslistan och protokollet för mötet enligt arbetsplatsens praxis.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som förenings- och frivilligverksamheten förutsätter • kan enligt anvisningar ta emot respons på sin verksamhet som utvecklare av medborgarverksamhet • utvärderar den egna verksamheten och sitt kunnande realistiskt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som förenings- och frivilligverksamheten förutsätter • tar självständigt emot respons på sin verksamhet som utvecklare av medborgarverksamhet och utvecklar sin egen verksamhet utifrån responsen • utvärderar den egna verksamheten och sitt kunnande realistiskt och identifierar sina styrkor och utvecklingsområden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar de kunskaper och färdigheter som förenings- och frivilligverksamheten förutsätter • tar självständigt och genom att utveckla nya metoder emot respons på sin och organisationens verksamhet som utvecklare av medborgarverksamhet och använder sig av responsen i utvecklingen av verksamheten • utvärderar den egna verksamheten och sitt kunnande realistiskt och känner till sina styrkor och utvecklingsområden.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö för frivillig- och föreningsverksamhet med att planera och leda verksamhet samt delta i arbetsgruppens arbete samt handleda och instruera frivilliga aktörer. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.6.Handledning i verksamhet för äldre, 20 kp (106332)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna för arbetet
- bemöta de äldre på ett respektfullt och uppskattande sätt
- handleda äldre klienter på ett systematiskt och målinriktat sätt i kulturell och social verksamhet
- handleda individuellt och i gemenskap
- beakta målgruppens mångfald i handledningen
- i sin verksamhet beakta ansvaret för välbefinnande, säkerhet och samverkan hos dem som ska handledas
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciper som styr arbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den aktuella lagstiftningen för arbetet och instruktionerna kring arbetsmiljön• bemöter de äldre på ett likvärdigt och jämlikt sätt• arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer• iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information• iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den aktuella lagstiftningen för arbetet och instruktionerna för arbetsmiljön samt motiverar sina lösningar utifrån dem• bemöter och främjar de äldres likabehandling och jämlikhet• arbetar på goda grunder enligt arbetsmiljöns etiska principer och värderingar• iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information• iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den aktuella lagstiftningen för arbetet och instruktionerna för arbetsmiljön, motiverar på ett mångsidigt sätt sina lösningar utifrån dem samt förstår betydelsen av lagstiftningen och instruktionerna i sitt arbete

	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter och främjar på goda grunder de äldres likabehandling och jämlikhet • arbetar enligt arbetsmiljöns etiska principer och värderingar på ett utvecklande och utvärderande sätt • iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information • iakttar författningar, bestämmelser och regler som gäller arbetarskyddet.
--	--

Den studerande bemöter de äldre på ett respektfullt och uppskattande sätt.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar tydligt med de äldre och förstår betydelsen av interaktionen • sätter värde på och respekterar åldrandet som en betydelsefull fas i livet • arbetar så att hen uppskattar och respekterar den äldres egna önskemål och behov • beaktar genom sitt handlande betydelsen av jämlikhet och självbestämmanderätt i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar tydligt med de äldre och förstår betydelsen av interaktionen och kan handla i utmanande interaktionssituationer • sätter värde på och respekterar åldrandet som en betydelsefull fas i livet och använder kunskap om de möjligheter och utmaningar som åldrandet för med sig • arbetar så att hen uppskattar och respekterar samt i sin handledning beaktar äldres egna önskemål och behov • beaktar betydelsen av jämlikhet och självbestämmanderätt i sitt arbete genom att använda kunskap om jämlikhet och självbestämmanderätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar med de äldre på det sätt situationen kräver genom att använda mångsidiga metoder och bemöta deras emotionella upplevelser • sätter värde på och respekterar åldrandet som en betydelsefull fas i livet och använder kunskap om de möjligheter och utmaningar som åldrandet för med sig • arbetar så att hen uppskattar och respekterar samt i sin handledning beaktar den äldres egna önskemål och behov samt stärker den äldres initiativförmåga och stöder personens åsikter och önskemål • beaktar betydelsen av jämlikhet och självbestämmanderätt i sitt arbete använda kunskap om jämlikhet och självbestämmanderätt och utveckla arbetssätt som främjar detta.

Den studerande handleder äldre klienter på ett systematiskt och målinriktat sätt i kulturell och social verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar verksamheten som medlem i en arbetsgrupp genom att identifiera målgruppens behov och önskemål • beaktar de hälsorisker som åldrandet för med sig i planeringen och genomförandet

	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar det fysiska, psykiska och sociala åldrandet i sin verksamhet • arbetar med förståelse för och sätter värde på de äldres egen livshistoria och livssituation • ordnar meningsfull verksamhet och förstår betydelsen av den för en äldre person • är medveten om vikten av ett förutseende och flexibelt arbetssätt i handledningen av äldre personer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar verksamheten och beaktar målgruppens behov, önskemål och intresseområden • planerar och genomför verksamhet som beaktar målgruppens hälsotillstånd • beaktar målgruppens fysiska, mentala och sociala åldrande i sin verksamhet • beaktar i handledningen betydelsen av livshistorien i den äldres livssituation • genomför självständigt mångsidig och kulturell samt social verksamhet och förstår betydelsen av den för de äldre • kan förutse och vara flexibel i handledningen av äldre
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar självständigt en målinriktad verksamhet med beaktande av målgruppens behov, önskemål och intresseområden samt uppmuntrar till självstyrning ifråga om gruppens verksamhet • planerar och genomför verksamheten med beaktande av hälsoriskerna hos äldre personer och förebyggandet av dem • beaktar målgruppens fysiska, mentala och sociala åldrande i sin verksamhet samt beaktar de svårigheter som de fysiska, mentala och sociala förändringarna för med sig • beaktar i handledningen betydelsen av livshistorien i den äldres livssituation och grundar sitt handlande på kunskap om betydelsen av livshistorien • genomför självständigt mångsidig och kulturell samt social verksamhet och uppmuntrar och motiverar de äldre att handla och delta i interaktion sinsemellan • kan förutse, vara flexibel och vid behov ändra planen i handledningen av äldre.

Den studerande handleder individuellt och i gemenskap.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kan använda sig av gruppens kunnande och intresseområden i sitt arbete • handleder äldre enligt instruktioner genom att använda individuella och gemenskapliga metoder • kan som medlem i en arbetsgrupp leda äldre i styrke- och balansövningar • kan tillsammans med arbetsgruppen handleda äldre i användningen av digitala verktyg • är medveten om betydelsen av samarbete mellan olika generationer för de äldre • känner till betydelsen av frivilligarbete för handledningen av äldre • tar reda på stimulerande verksamhet som riktar sig till äldre i bostadsområdet

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kan i sitt arbete använda sig av gruppens kunnande, önskemål och intresseområden och förstår vilka möjligheter en delad handledning ger • handleder äldre genom att behärska olika individuella och gemenskapliga metoder och skapar gruppanda och gemenskap • kan leda äldre i styrke- och balansövningar och motivera sin verksamhet med kunskap om betydelsen av styrke- och balansträning • handleda äldre i användningen av digitala verktyg • genomför verksamheten genom att beakta möjligheterna till samarbete mellan olika generationer • arbetar genom att använda sig av möjligheterna inom frivilligarbete • tar reda på stimulerande verksamhet i bostadsområdet som riktar sig till äldre och vägleder dem till sådan verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig i sitt arbete av gruppens kunnande, önskemål och intresseområden på ett kreativt sätt genom att använda delad handledning • handleder äldre genom att behärska olika individuella och gemenskapliga metoder och skapar gruppanda och gemenskap samt beaktar i sin verksamhet på ett mångsidigt sätt ett helhetsinriktat välbefinnande • kan leda äldre i styrke- och balansövningar och motivera sin verksamhet med kunskap om betydelsen av styrke- och balansträning samt uppmuntrar de äldre till träning på eget initiativ • handleder på ett mångsidigt och skapande sätt äldre i användningen av digitala verktyg • genomför verksamheten genom att beakta samarbetet mellan generationer och kan motivera sin verksamhet utifrån betydelsen av samarbete för deltagarna • samarbetar med arbetstagare inom frivilligarbete och känner till vilken betydelse de har i handledningen av äldre • tar reda på stimulerande verksamhet som riktar sig till äldre i bostadsområdet och vägleder individuellt och med beaktade av intresseområden de äldre till sådan verksamhet.

Den studerande beaktar målgruppens mångfald i handledningen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • är medveten om betydelsen av samtal med äldre för att få information om deras olikheter, funktionsförmåga och personlighet • beaktar gruppens mångfald i sin verksamhet tillsammans med arbetsgruppen • beaktar i sin verksamhet behovet av stöd tillsammans med arbetsgruppen • känner till de hjälpmedel som de äldre använder och som är viktigast med tanke på handledningen • kan som medlem i en arbetsgrupp välja ändamålsenliga utrymmen och förstår betydelsen av tillgänglighet • kan under handledningen beakta begränsningar av sinnen tillsammans med arbetsgemenskapen • kan redogöra för de yrkesgrupper som arbetar med äldre

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • samtalar med de äldre för att få information om målgruppens olikheter, funktionsförmåga och personligheter med avsikten att inspirera och få dem att delta i verksamheten samt få positiva erfarenheter av den • beaktar självständigt gruppens mångfald i sin verksamhet • beaktar i sin verksamhet olika behov av individuellt stöd i gruppen • beaktar i handledningen de hjälpmedel som de äldre använder • kan välja ändamålsenliga utrymmen och förstår betydelsen av tillgänglighet samt ställa dem i ordning så att de passar verksamheten • beaktar begränsningar av sinnen i handledningen • arbetar mångprofessionellt i ärenden som gäller handledning av äldre och kan berätta om de yrkesgrupper som arbetar med äldre
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar genom att samtala med och observera de äldre för att få information om målgruppens olikheter, funktionsförmåga och personligheter med avsikten att inspirera dem till att delta i verksamheten samt i bästa fall få en positiv erfarenhet av handledningen • beaktar mångsidigt gruppens mångfald i sin verksamhet • planerar målinriktad verksamhet för gruppen och beaktar på ett mångsidigt sätt gruppens olika individuella behov i sitt arbete • beaktar under handledningen de hjälpmedel som de äldre använder och använder sig av hjälpmedel som har planerats för äldre • kan välja ändamålsenliga utrymmen och förstår betydelsen av tillgänglighet och kan motivera den samt utveckla omgivningen och ställa utrymmen i ordning så att de passar verksamheten • beaktar i handledningen och kommunikationen begränsningar av sinnen och minnet och motiverar sitt handlande med kunskap • arbetar mångprofessionellt i ärenden som gäller handledning av äldre, kan berätta om de yrkesgrupper som arbetar med äldre och använder sig av andra experters kunskaper i den egna handledningen.

Den studerande beaktar i sin verksamhet ansvaret för välbefinnande, säkerhet och samverkan hos dem som ska handledas.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stöder och hjälper de äldre att klara av dagliga rutiner såsom att klä sig, äta, motionera, sova och vila samt sköta ärenden • är medveten om betydelsen av ett rehabiliterande grepp i handledningen av äldre • är medveten om en äldre persons fysiska, psykiska, sociala och andliga välbefinnande • iakttar givna säkerhetsföreskrifter i handledningen och verksamheten • arbetar enligt instruktioner med beaktande av ergonomiska principer
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stöder och hjälper de äldre att klara av dagliga rutiner såsom att klä sig, äta, motionera, sova och vila samt sköta ärenden och beaktar individuella behov • arbetar med ett rehabiliterande grepp och stöder klientens resurser på området för den fysiska, psykiska och sociala funktionsförmågan • beaktar det fysiska, psykiska, sociala och andliga välbefinnandet i handledningen • iakttar givna säkerhetsföreskrifter i handledningen och verksamheten samt säkerställer att material och arbetsredskap är trygga • arbetar enligt ergonomiska principer och använder säkra metoder som belastar i lämplig grad
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stöder och hjälper på ett självständigt och resursorienterat sätt de äldre att klara av sina dagliga rutiner såsom att klä sig, äta, motionera, sova och vila samt sköta ärenden med beaktande av individuella behov • arbetar målinriktat med ett rehabiliterande grepp och stöder klientens resurser på området för den fysiska, psykiska och sociala funktionsförmågan och motiverar sitt handlande med kunskap och förståelse för handledningens inverkan på den äldres välbefinnande • beaktar det fysiska, psykiska, sociala och andliga välbefinnandet i handledningen med förståelse för att människan är en helhet • iakttar säkerhetsföreskrifter och säkerställer att material och arbetsredskap är säkra samt den egna säkerheten i handledningen och verksamheten • arbetar enligt ergonomiska principer och använder säkra metoder som belastar i lämplig grad och motiverar sitt handlande med kunskap.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina egna styrkor och utvecklingsbehov i handledning av verksamhet för äldre samt ändrar vid behov sin egen verksamhet utifrån respons • känner som medlem av en arbetsgrupp till hur den egna verksamheten inverkar på de äldres funktionsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina egna styrkor och utvecklingsbehov i handledning av verksamhet för äldre samt utvecklar sin verksamhet utifrån respons • känner till hur den egna verksamheten inverkar på de äldres funktionsförmåga och på upprätthållandet av den
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sina egna styrkor och utvecklingsbehov i handledning av verksamhet för äldre samt utvecklar aktivt sin verksamhet genom att använda respons • känner till hur den egna verksamheten inverkar på de äldres funktionsförmåga och på upprätthållandet av den samt kan motivera lösningar i sitt arbete med professionell kunskap.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö för handledning av verksamhet för äldre i dagliga uppgifter som främjar handledning, välbefinnande, säkerhet och samverkan. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.7. Handledning i uttrycksförmåga, 20 kp (106333)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- främja färdigheterna att uttrycka sig samt kunnandet om olika konstarter och kultur hos dem som ska handledas
- skapa en verksamhetsmiljö som främjar olika uttrycksformer
- planera och genomföra olika uttrycksformer: musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt uttryck
- utvärdera och utveckla sin verksamhet och sina färdigheter att uttrycka sig.

Bedömning

Den studerande främjar färdigheterna att uttrycka sig samt kunnandet om olika konstarter och kultur hos dem som ska handledas.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• erbjuder upplevelser av musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt uttryck i samarbete med arbetsgemenskapen• utvecklar färdigheterna att uttrycka sig hos dem som ska handledas på något uttrycksområde genom att erbjuda dem verktyg för att synliggöra känslor, iakttagelser och tankar• beaktar styrkorna och utvecklingsbehoven i uttrycksförmågan hos dem som ska handledas i sin verksamhet• handleder individer i att upptäcka styrkorna i sin uttrycksförmåga• sätter värde på individuella lösningar• känner till kultur och kartlägger kulturutbudet i närmiljön som riktar sig till dem som ska handledas• deltar i samarbete med arbetsgemenskapen i genomförandet av konst- och kulturpedagogik• vägleder i att upptäcka mångfalden i konsten och kulturen i omgivningen• beaktar i sitt arbete viljan att uppträda hos dem som ska handledas och uppmuntrar dem till det med beaktande av deras individuella skillnader
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• erbjuder upplevelser av musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt uttryck och kombinerar kreativt olika uttryckssätt• utvecklar på ett mångsidigt sätt uttrycksförmågan hos dem som ska handledas genom att erbjuda dem verktyg för att synliggöra känslor, iakttagelser och tankar• beaktar styrkorna och utvecklingsbehoven i uttrycksförmågan hos dem som ska handledas i sin verksamhet och vägleder dem i att uppleva glädjen i att uttrycka sig

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder individerna i att känna till styrkorna i sin uttrycksförmåga och uppmuntrar dem att uttrycka sig på ett personligt sätt • sätter värde på individuella lösningar och handleder i att upptäcka olika lösningar • känner till kultur och använder naturen, närmiljön eller kulturutbudet i närmiljön i konst- och kulturpedagogik • deltar aktivt i genomförandet av konst- och kulturpedagogik med beaktande av mångfalden hos dem som ska handledas • vägleder i att upptäcka mångfalden i konsten och kulturen i omgivningen och att förstå olika slag av konst och kultur • ordnar mångsidiga möjligheter att uppträda för dem som ska handledas med beaktande av deras individuella skillnader
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • erbjuder mångsidiga, upplevelsebaserade och helhetsbetonade upplevelser av musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt uttryck och med förståelse för betydelsen av konst och uttryck för individens helhetsmässiga utveckling och välbefinnande • utvecklar på ett mångsidigt sätt och genom nya upplevelser uttrycksförmågan hos dem som ska handledas genom att erbjuda dem verktyg för att synliggöra känslor, iakttagelser och tankar • använder de olika styrkorna i uttrycksförmågan hos dem som ska handledas i sin verksamhet och vägleder dem i att uppleva glädjen i att uttrycka sig • handleder olika personer som ska handledas i att känna till styrkorna i sin uttrycksförmåga och uppmuntrar dem att uttrycka sig på ett personligt sätt • värdesätter på ett likvärdigt sätt olika lösningar och handleder i att upptäcka, värdera och förstå olika lösningar och uppfattningar • känner till kultur och använder naturen, närmiljön eller kulturutbudet i närmiljön i konst- och kulturpedagogik • erbjuder möjligheter att se, uppleva och skapa konst och kultur med förståelse för kulturens betydelse för utvecklingen av människans identitet • vägleder i att på ett omfattande sätt upptäcka mångfalden i konsten och kulturen i omgivningen och att förstå och uppskatta olika slag av konst och kultur • planerar, förbereder och genomför en föreställning i samarbete med dem som ska handledas genom att använda sig av deras individuella styrkor.

Den studerande skapar en verksamhetsmiljö som främjar olika uttrycksformer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • organiserar i samarbete med medlemmarna i arbetsgemenskapen utrymmena, så att de lockar till uttryck och kreativitet • ser till att verksamhetsmiljön är estetisk i samarbete med arbetsgemenskapen • erbjuder de vanligaste verktygen och materialen som stöd för en spontan skapande verksamhet i samarbete med arbetsgemenskapen • tar enligt instruktioner hand om verktyg och material i verksamhetsmiljön tillsammans med dem som ska handledas • uppmuntrar till kreativitet och att använda fantasin • ger positiv respons

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • organiserar i samarbete med medlemmarna i arbetsgemenskapen utrymmena, så att de lockar till uttryck och kreativitet samt kan använda utrymmen och olika miljöer i genomförandet av olika uttrycksformer • ser till att verksamhetsmiljön är estetisk i samarbete med dem som ska handledas och med medlemmarna i arbetsgemenskapen • erbjuder mångsidiga verktyg och material som stöd för en spontan skapande verksamhet • tar hand om verktyg och material i verksamhetsmiljön tillsammans med dem som ska handledas • uppmuntrar till kreativitet och att använda fantasin samt ger tid och utrymme för kreativa processer • ger positiv respons och möjligheter till upplevelser av att lyckas
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • organiserar i samarbete med medlemmarna i arbetsgemenskapen och dem som ska handledas utrymmena, så att de lockar till uttryck och kreativitet och använder på ett mångsidigt sätt utrymmen och olika miljöer i genomförandet av olika uttrycksformer • bygger tillsammans med dem som ska handledas och medlemmarna i arbetsgemenskapen upp en estetisk verksamhetsmiljö • beaktar initiativ och intresseområden som gäller olika sätt att uttrycka sig hos dem som ska handledas genom att erbjuda verktyg, material och utrymmen som stöder en spontan skapande verksamhet • handleder dem som ska handledas att självständigt ta hand om verktygen och materialen i verksamhetsmiljön • uppmuntrar aktivt till kreativitet och att använda fantasin och ger tid och utrymme för individuella och gemensamma kreativa processer bland dem som ska handledas • ger på ett likvärdigt sätt olika individer som ska handledas positiv respons och möjligheter till upplevelser av att lyckas.

Den studerande planerar och genomför olika uttrycksformer: musikaliskt, visuellt, verbalt och kroppsligt uttryck.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • behärskar några olika uttrycksformer och kan handleda i dem planerat och spontant i olika situationer i vardagen enligt de dokument eller de verksamhetsprinciper som styr verksamhetsmiljön • planerar och förbereder handledning i olika former att uttrycka sig i samarbete med arbetsgemenskapen • genomför i samarbete med arbetsgemenskapen handledning i olika uttrycksformer inom några uttrycksområden • handleder i att använda sinnena samt erbjuder dem som ska handledas möjligheter att pröva, undersöka och öva olika faser av att göra • använder några metoder, verktyg och material som hör till olika uttrycksformer och instruerar i användningen av dem • använder medier enligt anvisningar i konst- och kulturpedagogik • arbetar ekonomiskt och enligt ett ekologiskt hållbart levnadssätt
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • behärskar de viktigaste uttrycksformerna och kan handleda i dem planerat och spontant i olika situationer i vardagen enligt de dokument eller de verksamhetsprinciper som styr verksamhetsmiljön • planerar och förbereder målinriktad handledning i olika uttrycksformer med beaktande av intresseområden, önskemål och behov hos dem som ska handledas • genomför handledning i olika uttrycksformer på ett mångsidigt sätt • handleder i att använda sinnen på ett mångsidigt sätt samt erbjuder dem som ska handledas möjligheter att pröva, undersöka och öva olika faser av att göra • använder de viktigaste metoderna, verktygen och materialen som hör till olika uttrycksformer och instruerar dem som ska handledas i användningen av dem med beaktande av deras kunskaper och färdigheter • använder tillsammans med dem som ska handledas de möjligheter som medierna erbjuder i konst- och kulturpedagogik enligt arbetsgemenskapens principer • arbetar ekonomiskt och enligt ett ekologiskt hållbart levnadssätt samt uppmuntrar dem som ska handledas till ett ekologiskt hållbart levnadssätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • behärskar på ett mångsidigt sätt olika former av att uttrycka sig och kan instruera i dem planerat och spontant i olika situationer i vardagen enligt de dokument eller de verksamhetsprinciper som styr verksamhetsmiljön • planerar och förbereder tillsammans med dem som ska handledas målinriktad handledning i olika uttrycksformer • genomför tillsammans med dem som ska handledas en mångsidig och helhetsinriktad helhet för uttryck • erbjuder upplevelser för flera sinnen samt med beaktande av initiativ och intressen hos dem som ska handledas möjligheter att pröva, undersöka och öva olika faser av att göra • använder på ett mångsidigt och kreativt sätt metoder, verktyg och material som hör till olika uttrycksformer och instruerar dem som ska handledas i användningen av dem med beaktande av deras individualitet, färdigheter och förmåga • skapar konst tillsammans med dem som ska handledas genom att använda medier • arbetar ekonomiskt och enligt ett ekologiskt hållbart levnadssätt samt uppmuntrar dem som ska handledas och arbetsgemenskapen till ett ekologiskt hållbart levnadssätt.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet och sina färdigheter att uttrycka sig.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet • känner till sina styrkor i att uttrycka sig och sina utvecklingsutmaningar • använder några av sina styrkor i att uttrycka sig i sin verksamhet • utvecklar sitt kunnande i att uttrycka sig inom något av de olika uttrycksområdena • utvecklar sin verksamhet enligt instruktioner • uppträder på ett för situationen lämpligt sätt

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och ändrar den vid behov utifrån respons • känner på ett mångsidigt sätt till sina egna styrkor i att uttrycka sig och sina utvecklingsutmaningar • använder sina styrkor i att uttrycka sig på ett mångsidigt sätt i sin verksamhet • utvecklar sina färdigheter i att uttrycka sig på ett mångsidigt sätt • utvecklar sin verksamhet • uppträder naturligt och på ett för situationen lämpligt sätt som i interaktionssituationer i arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet, söker aktivt respons, ändrar vid behov på sin verksamhet utifrån responsen och ger respons på ett uppmuntrande sätt • känner på ett mångsidigt och realistiskt sätt till sina egna styrkor i att uttrycka sig och sina utvecklingsutmaningar • använder sina styrkor i att uttrycka sig på ett mångsidigt sätt i sin verksamhet och kan använda sig av det specialkunnande som de som ska handledas eller arbetsgemenskapen har i sin verksamhet • utvecklar sina färdigheter i att uttrycka sig på ett mångsidigt sätt och tar med sitt kunnande till arbetsgemenskapen • utvecklar sin verksamhet på ett mångsidigt sätt • uppträder naturligt och på ett sätt som lämpar sig för situationen i interaktionssituationer i arbetsgemenskapen med förståelse för betydelsen av interaktion och kommunikation i sitt arbete.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö med pedagogisk verksamhet och handledning i uppgifter med handledning i mångsidiga sätt att uttrycka sig. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.8. Handledning i motionsverksamhet, 15 kp (106340)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- handla i enlighet med rekommendationer, dokument och mål för motion
- främja en motionsinriktad livsstil, välbefinnandet och motionsinriktade färdigheter hos dem som ska handledas
- skapa en verksamhetsmiljö som främjar rörelse
- planera och genomföra motion och rörelse
- beakta utveckling, behov av stöd och delaktighet hos dem som ska handledas
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande handlar i enlighet med rekommendationer, dokument och mål för motion.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• känner till de viktigaste rekommendationerna och dokumenten för motion i verksamhetsmiljön• genomför motion och rörelse i sitt arbete med beaktande av de centrala principerna i rekommendationerna och dokumenten samt målen för motionspedagogik• iakttar arbetsmiljöns säkerhetsanvisningar och ser till klienternas säkerhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• känner mångsidigt till rekommendationerna och dokumenten för motion• genomför motion och rörelse i sitt arbete i enlighet med rekommendationerna, dokumenten och målen för motionspedagogik• iakttar arbetsmiljöns säkerhetsanvisningar, ser till klienternas säkerhet och förutser faror
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• känner mångsidigt till rekommendationerna och dokumenten för motion och motiverar sitt handlande med dem• genomför mångsidig motion och rörelse i sitt arbete med beaktande av rekommendationerna, dokumenten och målen för motionspedagogik• iakttar arbetsmiljöns säkerhetsanvisningar, ser till klienternas säkerhet, förutser faror och skapar en trygg miljö.

Den studerande främjar en motionsinriktad livsstil, välbefinnandet och motionsinriktade färdigheter hos dem som ska handledas.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• erbjuder positiva upplevelser av motion• uppmuntrar en motionsinriktad livsstil• uppmuntrar till motion på eget initiativ• instruerar i trygg motion• kan i sin arbetsgemenskap redogöra för motionens betydelse för individens helhetsmässiga utveckling och välbefinnande• berättar enligt anvisningar för målgruppen om motionens hälsoeffekter• leder motion genom att enligt anvisningarna använda grundläggande kunskap om motionsfärdigheter och grundläggande motionsinriktade färdigheter• känner till de centrala idrotts- och motionstjänsterna i närmiljön
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• erbjuder mångsidiga och positiva upplevelser av rörelse och motion för olika individer bland dem som ska handledas• leder tillsammans med arbetsgemenskapen utvecklingen av en motionsinriktad livsstil• uppmuntrar och ger möjligheter till motion på eget initiativ• instruerar i trygg motion i olika miljöer• beaktar de möjligheter som motionen erbjuder i individens helhetsmässiga utveckling och välbefinnande

	<ul style="list-style-type: none"> • berättar om motionens hälsoeffekter på ett sätt som lämpar sig för målgruppen • leder målinriktad motion genom att använda grundläggande kunskap om motionsfärdigheter och grundläggande motionsinriktade färdigheter • känner mångsidigt till idrotts- och motionstjänster i närmiljön
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • erbjuder mångsidiga och positiva upplevelser av rörelse och motion för olika individer och instruerar dem i att hitta sitt eget sätt att motionera och njuta av att röra sig • leder utvecklingen av en motionsinriktad livsstil och känner till sina möjligheter att påverka • uppmuntrar till motion på eget initiativ och erbjuder mångsidiga möjligheter till motion på eget initiativ • instruerar i trygg motion i olika miljöer och uppmuntrar till att utmana sina egna motionsinriktade färdigheter och förmågor • beaktar mångsidigt de möjligheter som motionen erbjuder i individens helhetsmässiga utveckling och välbefinnande • berättar om motionens hälsoeffekter på ett sätt som lämpar sig för målgruppen och förstår motionens betydelse för målgruppen • leder målinriktad och mångsidig motion och motiverar sitt handlande med kunskap om motionsfärdigheter och grundläggande motionsinriktade • känner mångsidigt till idrotts- och motionstjänster i närmiljön och kan instruera i användningen av dem.

Den studerande skapar en verksamhetsmiljö som främjar rörelse.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • erbjuder de vanligaste redskapen som stöd för motion på eget initiativ • ordnar i samarbete med arbetsgemenskapen utrymmen som lockar till motion • fungerar som en inspirerande modell för motion • uppmuntrar till motion och ger positiv respons • tar reda på de faktorer som främjar och som begränsar motion i arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig av motionsredskap som inspiration för motion på eget initiativ • ordnar i samarbete med arbetsgemenskapen utrymmen som lockar till motion och kan använda sig av utrymmena och olika miljöer för att genomföra motion • fungerar som en inspirerande modell för motion och handleder i att uppleva glädje i motionen • uppmuntrar till motion och ger positiv respons samt möjliggör upplevelser av att lyckas för olika motionärer • tar reda på de faktorer som främjar och som begränsar motion i arbetsgemenskapen samt deltar i att ta bort hinder som begränsar motion
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig mångsidigt och kreativt av motionsredskap som inspiration för motion på eget initiativ med beaktande av målgruppens behov och intressen

	<ul style="list-style-type: none"> ordnar i samarbete med arbetsgemenskapen och klienterna utrymmen som lockar till motion och kan mångsidigt använda sig av utrymmena och olika miljöer för att genomföra motion fungerar som en mångsidig modell som inspirerar till motion, handleder i att uppleva glädje i motionen och utvecklar sitt eget kunnande inom motion uppmuntrar till motion, ger positiv respons, möjliggör upplevelser av att lyckas för olika motionärer och handleder individer i att upptäcka sina styrkor inom motion tar reda på de faktorer som främjar och som begränsar motion i arbetsgemenskapen, deltar i att ta bort hinder som begränsar motion och utvecklar arbetsgemenskapens praxis för att främja motion.
--	---

Den studerande planerar och genomför motion och rörelse.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> deltar i planering och förberedande av motion och rörelse enligt arbetsgemenskapens principer genomför motion och rörelse i samarbete med arbetsgemenskapen använder de viktigaste metoderna som lämpar sig för handledning i motion och rörelse använder centrala motionsredskap
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> planerar och förbereder målinriktad motion och rörelse enligt arbetsgemenskapens principer genomför motion och rörelse med beaktande av målgruppens behov och som främjar gemenskapen använder mångsidiga och varierande metoder som passar för handledning i motion och rörelse använder motionsredskap mångsidigt och instruerar i användningen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> planerar och förbereder målinriktade motionshelheter för olika målgrupper genomför motion och rörelse med beaktande av målgruppens behov och delaktighet samt främjar gemenskapen använder flexibelt mångsidiga och varierande metoder som passar för handledning i motion och rörelse på det sätt som situationen och målgruppen förutsätter använder motionsredskap mångsidigt, instruerar målgruppen i användningen samt använder medieverktyg och -applikationer för handledning i motion och rörelse.

Den studerande beaktar utveckling, behov av stöd och delaktighet hos dem som ska handledas.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> beaktar enligt anvisningar utveckling och behov av stöd i sin verksamhet hos dem som ska handledas säkerställer möjligheten att delta för dem som ska handledas genom att erbjuda några alternativa verksamhetsformer lyssnar på önskemål från dem som ska handledas och beaktar dem i sin verksamhet

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner självständigt till utveckling och behov av stöd i sin verksamhet hos dem som ska handledas och beaktar dem i sin verksamhet • säkerställer möjligheten att delta för dem som ska handledas genom att erbjuda olika alternativa verksamhetsformer • tar aktivt reda på önskemål och intressen från dem som ska handledas, ber om respons och beaktar dem i sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner självständigt till utveckling, behov av stöd och begränsningar i rörligheten hos dem som ska handledas och beaktar dem i sin verksamhet • säkerställer möjligheten att delta för dem som ska handledas genom att på ett kreativt sätt och med beaktande av det som situationen förutsätter erbjuda olika alternativa verksamhetsformer • beaktar önskemål och respons från dem som ska handledas i sin verksamhet samt planerar och genomför verksamheten i samarbete med dem.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar den egna verksamheten • känner till sina styrkor och utvecklingsområden • leder motion genom att utnyttja sina styrkor i fråga om motion
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt sätt att arbeta och ändrar det vid behov utifrån respons • känner på ett mångsidigt sätt till sina egna styrkor och utvecklingsområden • leder motion genom att mångsidigt utnyttja sina styrkor i fråga om motion
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sitt arbete, ber aktivt om respons och utvecklar sitt sätt att arbeta utifrån responsen • känner på ett mångsidigt och realistiskt sätt till sina egna styrkor och utvecklingsområden samt strävar efter att utveckla sig • handleder motion genom att mångsidigt utnyttja sina styrkor i fråga om motion och utvecklar sitt eget kunnande inom motion.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta med uppgifter kring främjande av och handledning i motion och rörelse i en miljö med pedagogisk verksamhet och handledning. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.9.Handledning i natur- och upplevelseverksamhet, 20 kp (106341)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera och genomföra natur- och upplevelseverksamhet
- ordna natur- och upplevelseverksamhet med beaktande av säkerhetsfrågorna
- beakta natur- och upplevelseverksamhetens betydelse och möjligheter när det gäller att stödja individens växande och tillhörighet samt främja välbefinnandet
- planera och ordna en utflykt eller ett läger och handleda i hur man rör sig i naturen
- planera och genomföra äventyrspedagogik som en del av natur- och upplevelseverksamhet
- leda natur- och upplevelseverksamhet på ett etiskt sätt och enligt principerna för hållbar utveckling
- utvärdera och utveckla sina färdigheter i natur- och upplevelseverksamhet.

Bedömning

Den studerande planerar och genomför natur- och upplevelseverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• planerar och genomför natur- och upplevelseverksamhet som medlem i en arbetsgrupp med beaktande av målgruppens behov och intresseområden• beaktar principerna för natur- och upplevelseverksamhet• anpassar metoderna, redskapen och uppgifterna för handledningen enligt anvisningar så att de passar målgruppens ålder och verksamhetsmiljön• använder sig av olika element i miljön, årstidens särdrag och beaktar väderförhållandena• känner aktörer inom natur- och upplevelseverksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• planerar och genomför natur- och upplevelseverksamhet med beaktande av målgruppens behov och intresseområden• beaktar principerna för natur- och upplevelseverksamhet• anpassar olika metoder, redskap och uppgifter för handledningen enligt anvisningar så att de passar målgruppens verksamhetsmiljö och ålder och beaktar gruppdeltagarnas psykiska och fysiska färdigheter samt sociala behov• använder sig av olika element i miljön, årstidens särdrag och beaktar väderförhållandena• känner aktörerna inom natur- och upplevelseverksamheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• planerar och genomför kreativt och mångsidigt natur- och upplevelseverksamhet med beaktande av målgruppens behov och intresseområden• beaktar principerna för natur- och upplevelseverksamhet i sin verksamhet• väljer mångsidiga metoder och redskap inom natur- och upplevelseverksamhet, anpassar handledningen till verksamhetsmiljön och beaktar mångsidigt gruppdeltagarnas psykiska och fysiska färdigheter samt sociala behov• använder sig mångsidigt av olika element i miljön, årstidens särdrag och beaktar väderförhållandena samt främjar natur-

- och upplevelseverksamhet på eget initiativ hos dem som ska handledas med beaktande av principerna inom miljöpedagogik
- känner aktörerna inom natur- och upplevelseverksamheten och kan vid behov vägleda till deras verksamhet.

Den studerande ordnar natur- och upplevelseverksamhet med beaktande av säkerhetsfrågorna.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar säkerhetsföreskrifterna för branschen enligt anvisningar • gör upp en säkerhetsplan och följer den enligt anvisningar • kartlägger verksamhetens problemsituationer, risker och möjliga olycks-, färo- och hotsituationer i planeringen av arbetet samt följer givna anvisningar och orsakar inte fara för målgruppen med sin verksamhet enligt anvisningar • har de färdigheter i första hjälpen som behövs i natur- och upplevelseverksamhet.
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar säkerhetsföreskrifterna för branschen • gör upp en säkerhetsplan och följer den • kartlägger, beaktar och förebygger problemsituationer, risker och möjliga olycks-, färo- och hotsituationer i planeringen av arbetet och i verksamheten och meddelar vid behov arbetsgemenskapen om dem • har de färdigheter i första hjälpen som behövs i natur- och upplevelseverksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar säkerhetsföreskrifterna för branschen och utvecklar dem vid behov • gör upp en säkerhetsplan och följer den • kartlägger, beaktar och förebygger problemsituationer, risker och möjliga olycks-, färo- och hotsituationer i planeringen av arbetet och i verksamheten och meddelar arbetsgemenskapen om dem samt utvecklar tillsammans med arbetsgemenskapen en tryggare natur- och upplevelseverksamhet • har de färdigheter i första hjälpen som behövs i natur- och upplevelseverksamhet.

Den studerande beaktar natur- och upplevelseverksamhetens betydelse och möjligheter när det gäller att stödja individens växande och tillhörighet samt främja välbefinnandet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför natur- och upplevelseverksamhet, där möten och interaktion möjliggörs • beaktar naturens betydelse som främjare av välbefinnande och resurser • uppmuntrar som medlem av arbetsgruppen målgruppen att på fritiden aktivera sig i natur- och upplevelseverksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför målinriktad och gemenskaplig natur- och upplevelseverksamhet • beaktar naturens betydelse som främjare av välbefinnande och resurser och använder sig av den i sin verksamhet genom att förmedla positiva upplevelser av natur- och upplevelseverksamhet till dem som ska handledas

	<ul style="list-style-type: none"> • uppmuntrar och vägleder målgruppen att aktivera sig i natur- och upplevelseverksamhet på fritiden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför målinriktad, stimulerande och gemenskaplig natur- och upplevelseverksamhet, där individens växande och delaktighet möjliggörs • beaktar naturens betydelse som källa till nya krafter och använder sig mångsidigt av den i sin verksamhet • uppmuntrar och vägleder målgruppen att på fritiden mångsidigt aktivera sig i natur- och upplevelseverksamhet för att främja välbefinnandet.

Den studerande planerar och ordnar en utflykt eller ett läger och handleder i hur man rör sig i naturen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i planeringen och ordnandet av en utflykt eller ett läger samt rörelse i naturen enligt anvisningar som medlem i arbetsgemenskapen eller i en arbetsgrupp • väljer de vanligaste verktygen, tillbehören och den vanligaste utrustningen och instruerar enligt anvisningar målgruppen i användningen av dem • använder de vanligaste färdigheterna om utflykter och att röra sig i naturen och deltar i tillredningen av friluftsmat • kan använda ett orienterings- eller lokaliseringsverktyg • följer klienternas funktionsförmåga och lyfter fram sina observationer • beaktar verksamhetsmiljöns särskilda krav • känner till de vanligaste växt- och djurarterna i omgivningen • handlar med respekt för allemansrätten och handleder som medlem i arbetsgruppen målgruppen i att handla enligt dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar, förbereder och genomför som medlem i en arbetsgrupp en utflykt eller ett läger samt rörelse i naturen • väljer och använder de vanligaste verktygen, tillbehören och den vanligaste utrustningen som lämpar sig för verksamheten och instruerar målgruppen i användningen av dem • använder mångsidigt färdigheter om utflykter och att röra sig i naturen och tillreder friluftsmat • kan använda orienterings- eller lokaliseringsverktyg • följer klienternas funktionsförmåga och förutser situationer i samarbete med arbetsgruppen • handleder målgruppen i att känna igen de vanligaste växt- och djurarterna • handlar med respekt för allemansrätten och handleder målgruppen i att handla enligt dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar, förbereder och genomför målinriktad och ansvarsfullt som medlem i arbetsgemenskapen eller i en arbetsgrupp en utflykt eller ett läger och en vandring med beaktande av verksamhetsmiljön och målgruppen • väljer och använder mångsidigt olika ändamålsenliga verktyg, tillbehör och ändamålsenlig utrustning och instruerar målgruppen i valet och användningen av dem under föränderliga förhållanden

	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt färdigheter om utflykter och att röra sig i naturen och tillreder friluftsmat tillsammans med dem som ska handledas • använder olika orienterings- eller lokaliseringsverktyg och instruerar dem som ska handledas i användningen av dem • följer klienternas funktionsförmåga, förutser situationer och handlar flexibelt på det sätt situationen förutsätter • handleder målgruppen i att känna igen växt- och djurarter • handlar med respekt för allemansrätten och handleder målgruppen i att handla enligt dem och kan motivera sitt handlande.
--	---

Den studerande planerar och genomför äventyrspedagogik som en del av natur- och upplevelseverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och leder äventyrspedagogik enligt anvisningar som medlem av arbetsgruppen och som en del av natur- och upplevelseverksamhet • använder de vanligaste verktygen och metoderna som är avsedda för och passar verksamheten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och leder äventyrspedagogik som medlem av arbetsgruppen och som en del av natur- och upplevelseverksamhet • väljer verktyg och metoder som är avsedda och lämpar sig för äventyrspedagogik och kan handleda i användningen av dem samt känner till säkerhetsriskerna i anslutning till verksamheten och verktygen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och handleder äventyrspedagogik som passar deltagarens eller gruppens utvecklingsnivå som medlem av arbetsgruppen och som en del av natur- och upplevelseverksamhet • väljer verktyg och metoder som är avsedda och lämpar sig för äventyrspedagogik, beaktar förhållandena i valet av verktyg och metoder, kan handleda i användningen av dem och känner till säkerhetsriskerna i anslutning till verksamheten och verktygen.

Den studerande leder natur- och upplevelseverksamhet på ett etiskt sätt och enligt principerna för hållbar utveckling.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • skadar inte naturen med sin verksamhet • handlar enligt bestämmelserna om naturskydd • beaktar miljökonsekvenser av natur- och upplevelseverksamheten • förhåller sig positivt till verksamhet i enlighet med principerna för hållbar utveckling och känner till principerna för hållbar utveckling i verksamhetsmiljön för natur- och upplevelseverksamhet • beaktar som medlem av arbetsgruppen hållbarhet, återanvändbarhet och miljövänlighet i valet av verktyg och utrustning
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • skadar inte naturen med sin verksamhet och arbetar med respekt för naturvärdena • arbetar i enlighet med bestämmelserna om naturskydd och handleder som medlem i arbetsgruppen målgruppen i att följa dem • beaktar miljökonsekvenserna av natur- och upplevelseverksamheten • beaktar principerna för hållbar utveckling i planeringen och genomförandet av natur- och upplevelseverksamhet • beaktar hållbarhet, återanvändbarhet och miljövänlighet i valet av verktyg och utrustning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med respekt för naturvärdena och följer principerna för hållbar utveckling i olika verksamhetsmiljöer för natur- och upplevelseverksamheten • arbetar i enlighet med bestämmelserna om naturskydd och handleder målgruppen i att följa dem • beaktar miljökonsekvenserna av natur- och upplevelseverksamheten och främjar naturskyddet • beaktar principerna för hållbar utveckling i planeringen och genomförandet av natur- och upplevelseverksamhet samt utvärderar och utvecklar sin verksamhet enligt dessa principer • beaktar hållbarhet, återanvändbarhet och miljövänlighet i valet av verktyg och utrustning och vårdar dem enligt behov.

Den studerande utvärderar och utvecklar sina färdigheter i natur- och upplevelseverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin egen verksamhet • känner till sina egna styrkor och utvecklingsområden • leder natur- och upplevelseverksamhet genom att utnyttja sina egna styrkor
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin egen verksamhet och ändrar den utifrån respons • känner på ett mångsidigt sätt till sina egna styrkor och utvecklingsområden • leder natur- och upplevelseverksamhet genom att utnyttja sina egna styrkor mångsidigt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin egen verksamhet, ber aktivt om respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen • känner på ett mångsidigt och realistiskt sätt till sina egna styrkor och utvecklingsområden samt strävar efter att utveckla sin verksamhet • leder natur- och upplevelseverksamhet genom att utnyttja sina egna styrkor på ett mångsidigt och kreativt sätt och utvecklar det egna kunnandet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov i en miljö för pedagogisk verksamhet och handledning, där det finns möjlighet att arbeta med uppgifter inom natur- och upplevelseverksamhet. Till de delar som den yrkesskicklighet

som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.10.Handledning av personer som behöver stöd, 20 kp (106347)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet
- i sin verksamhet beakta olika behov av stöd
- planera och genomföra målinriktad verksamhet för klienter som behöver stöd
- använda mångsidiga metoder och verktyg i sitt arbete
- använda kommunikation som stöder och ersätter tal i sitt arbete
- delta i sektorsövergripande samarbete
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar de bestämmelser, föreskrifter och verksamhetsprinciper som styr arbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• arbetar i enlighet med aktuell lagstiftning, styrande dokument och värdegrunden• arbetar enligt principerna för likabehandling och jämlikhet med dem som behöver stöd• arbetar med iakttagande av branschens yrkesetiska anvisningar och avtal• iakttar tystnadsplikten
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• arbetar i enlighet med aktuell lagstiftning, styrande dokument och värdegrund samt kan motivera sina lösningar utifrån dem• handlar enligt principerna för likabehandling och jämlikhet och främjar en atmosfär som respekterar mångfald genom sin verksamhet• arbetar med iakttagande av branschens yrkesetiska anvisningar och avtal• iakttar tystnadsplikten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• arbetar i enlighet med aktuell lagstiftning, styrande dokument och värdegrund, kan motivera sina lösningar utifrån dem samt förstår betydelsen av lagstiftningen och dokumenten i sitt arbete• handlar enligt principerna för likabehandling och jämlikhet och främjar en verksamhetskultur som respekterar mångfald i sin arbetsgemenskap• arbetar med iakttagande av branschens yrkesetiska anvisningar och avtal• iakttar tystnadsplikten

Den studerande beaktar olika behov av stöd i sin verksamhet.

Den studerande

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter en klient som behöver stöd med respekt och uppskattning • beaktar styrkorna hos en klient som behöver stöd och erbjuder upplevelser av att lyckas • upptäcker de vanligaste behoven av stöd som kommer till uttryck i gruppen och kan redogöra för sina observationer i arbetsgemenskapen • beaktar som medlem av arbetsgruppen klientens individuella behov av stöd i sin verksamhet • beaktar på ett gemensamt överenskommet sätt betydelsen av tidigt stöd och att ta frågor till tals i sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter en klient som behöver stöd med respekt och uppskattning och skapar en positiv och förtroendefull atmosfär • beaktar styrkorna hos en klient som behöver stöd och erbjuder upplevelser av att lyckas samt kan motivera betydelsen av dem för självförtroendet och för att stärka jagbilden • identifierar behov av stöd som kommer till uttryck i gruppen och kan redogöra för sina observationer i arbetsgemenskapen samt motivera det med kunskap • beaktar klientens individuella behov av stöd och använder sig av kunskap om olika behov av stöd i sitt arbete • upptäcker behov av tidigt stöd och att ta frågor till tals och kan handla enligt detta i arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter en klient som behöver stöd med respekt och uppskattning och skapar en positiv och förtroendefull atmosfär samt en verksamhetsmiljö som accepterar mångfald • upptäcker mångsidigt styrkorna hos en klient som behöver stöd, erbjuder upplevelser av att lyckas och väljer aktivt metoder för att stärka självförtroendet och styrkor och motiverar detta • identifierar behov av stöd som kommer till uttryck i gruppen och kan redogöra för sina observationer i arbetsgemenskapen samt motivera med kunskap • beaktar i sin verksamhet mångsidigt klientens individuella behov av stöd och använder sig av samt motiverar sina lösningar med kunskap om olika behov av stöd • arbetar initiativrikt i arbetsgemenskapen för att främja praxis för tidigt stöd och att ta frågor till tals.

Den studerande planerar och genomför målinriktad verksamhet för klienter som behöver stöd.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför verksamhet med arbetsgemenskapen och beaktar klienterna som behöver stöd och deras individuella behov • arbetar enligt arbetsmiljöns anvisningar och använder individuell handledning, smågruppsverksamhet eller grupparbete • möjliggör för alla att jämlikt delta i verksamheten och är medveten om betydelsen av fysisk, psykisk och social tillgänglighet i sitt arbete • främjar tillhörighet i handledningen av klienter som behöver stöd och använder kunskapen om tillhörighetens inverkan på dem som behöver stöd

	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetsgemenskapens struktur och förstår betydelsen av den för dem som behöver stöd • upptäcker frågor som gäller säkerheten i sin arbetsmiljö och berättar om dem för arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför målinriktad verksamhet och beaktar klienterna som behöver stöd och deras individuella behov och styrkor • använder individuell handledning, smågruppsverksamhet eller metoder för grupparbete med beaktande av behoven hos klienterna som behöver stöd • möjliggör för alla att jämlikt delta i verksamheten och är medveten om betydelsen av fysisk, psykisk och social tillgänglighet i sitt arbete och motiverar sitt handlande • främjar tillhörighet i handledningen av klienter som behöver stöd och använder mångsidigt kunskap om tillhörighetens inverkan på dem som behöver stöd • följer arbetsgemenskapens struktur och förstår betydelsen av den för dem som behöver stöd • förutser frågor som gäller säkerheten i sin verksamhet och är medveten om sina befogenheter och sitt ansvar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och genomför mångsidig målinriktad verksamhet och beaktar klienterna som behöver stöd samt deras individuella behov, styrkor och intresseområden • använder med beaktande av klientens behov och motiverat individuell handledning, smågruppsverksamhet eller metoder för grupparbete och förstår betydelsen av att flexibelt anpassa grupper för klienter som behöver stöd • möjliggör för alla att jämlikt delta i verksamheten och är medveten om betydelsen av fysisk, psykisk och social tillgänglighet i sitt arbete samt motiverar och utvecklar sitt handlande • främjar tillhörighet i handledningen av klienter som behöver stöd, använder mångsidigt kunskap om främjande av tillhörighet och utvecklar sin verksamhet • följer arbetsgemenskapens struktur och förstår betydelsen av den för dem som behöver stöd och tillämpar kunskap om strukturens betydelse • förutser situationer som hotar säkerheten och handlar på det sätt som man kommit överens om och är medveten om sina befogenheter och sitt ansvar.

Den studerande använder mångsidiga metoder och verktyg i sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder enligt arbetsgemenskapens praxis eller enligt individuell överenskommelse med experter de vanligaste verktygen och metoderna när hen arbetar med klienter som behöver stöd • handleder en klient som behöver stöd att använda olika sinnen • känner till de vanligaste hjälpmedlen som används med klienter som behöver stöd
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder enligt arbetsgemenskapens praxis eller enligt individuell överenskommelse med experter mångsidiga metoder

	<p>och verktyg som lämpar sig för situationen när hen arbetar med klienter som behöver stöd</p> <ul style="list-style-type: none"> • erbjuder en klient som behöver stöd mångsidiga möjligheter att använda olika sinnen • använder i sitt arbete ändamålsenliga hjälpmedel som används med klienter som behöver stöd
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder enligt arbetsgemenskapens praxis eller enligt individuell överenskommelse med experter mångsidiga metoder och verktyg som lämpar sig i situationen när hen arbetar med klienter som behöver stöd och motiverar valet av dem • stärker användningen av olika sensoriska kanaler hos klienter som behöver stöd • använder i sitt arbete ändamålsenliga hjälpmedel som används med klienter som behöver stöd i varierande situationer och miljöer.

Den studerande använder kommunikation som stöder och ersätter tal i sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stöder klientens kommunikation och interaktion i vardagliga situationer • använder enligt arbetsgemenskapens praxis bilder, ritande, skrivande eller tecken som stöd i stödet av kommunikationen och interaktionen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stöder mångsidigt klienternas kommunikation och interaktion i vardagliga situationer med beaktande av individuella behov • använder enligt arbetsgemenskapens praxis bilder, ritande, skrivande eller tecken som stöd i stödet av kommunikationen och interaktionen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stöder mångsidigt klienternas kommunikation och interaktion i vardagliga situationer med beaktande av individuella behov samt handleder klienter till ömsesidig interaktion • använder enligt arbetsgemenskapens praxis mångsidigt bilder, ritande, skrivande eller tecken som stöd i stödet av kommunikationen och interaktionen och förstår betydelsen av dem för klienten.

Den studerande deltar i sektorsövergripande samarbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i samarbete med arbetsgemenskapen och känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden • arbetar som medlem i en sektorsövergripande arbetsgrupp eller ett nätverk och följer arbetsgemenskapens sätt och praxis • känner till de vanligaste stödtjänsterna och kan handleda klienter i att använda tjänsterna enligt arbetsgemenskapens praxis
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i samarbete med arbetsgruppen och känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt principerna

	<p>för sektorsövergripande arbete när hen handleder dem som behöver stöd</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbetar aktivt som medlem i en sektorsövergripande arbetsgrupp eller ett nätverk enligt arbetsplatsens praxis • kan redogöra för stödtjänster som lämpar sig för situationen och handleda klienter i att använda tjänsterna enligt arbetsgemenskapens praxis
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i samarbete med arbetsgruppen och känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden samt principerna för sektorsövergripande arbete när hen handleder dem som behöver stöd och deras närstående nätverk • arbetar aktivt som medlem i en sektorsövergripande arbetsgrupp eller ett nätverk enligt arbetsplatsens praxis, använder sig av arbetsgruppens kunskaper och för konstruktivt fram sina egna synpunkter • kan redogöra för stödtjänster som lämpar sig för situationen och handleda klienter i att använda tjänsterna enligt arbetsgemenskapens praxis och upprätthålla aktuell kunskap om stödsystemen.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller sitt kunnande i att handleda klienter som behöver stöd • tar emot respons och utvärderar sin verksamhet • känner till sina egna styrkor • utvärderar sitt eget kunnande och sitt professionella växande i handledningen av klienter som behöver stöd
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar sitt kunnande i att handleda klienter som behöver stöd • tar emot respons samt utvärderar och utvecklar sin verksamhet • utvärderar realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden • utvärderar realistiskt sitt kunnande och sitt professionella växande i handledningen av klienter som behöver stöd
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller och utvecklar aktivt sitt kunnande i att handleda klienter som behöver stöd • tar emot respons samt utvärderar och utvecklar aktivt sin verksamhet utifrån responsen • utvärderar realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden • utvärderar realistiskt och mångsidigt sitt kunnande och sitt professionella växande i handledningen av klienter som behöver stöd.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö med pedagogisk verksamhet och handledning med uppgifter i handledning av klienter som behöver stöd. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.11. Arbete som kräver spetskompetens, 15 kp (400010)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- utvärdera och utveckla sitt eget kunnande och sin egen arbetsmiljö
- arbeta med uppgifter som kräver spetskompetens inom branschen
- beakta kvalitetskraven på produktion, produkter eller tjänster på spetsnivå
- arbeta i nätverk inom branschen och i samarbete med kunden.

Bedömning

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt kunnande och sin arbetsmiljö.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• utvärderar framgångarna i sitt arbete och sitt eget kunnande• utvecklar sitt kunnande och sina arbetssätt• utarbetar en individuell utvecklingsplan för sin egen del• anpassar sig till förändringar och arbetar långsiktigt i arbetsuppgifter som kräver spetskompetens• utvecklar sin arbetsmiljö tillsammans med de andra• arbetar på ett naturligt sätt som en del av teamet och anpassar sig till arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• utvärderar realistiskt framgångarna i sitt arbete och sitt kunnande samt motiverar sin utvärdering• utvecklar aktivt sitt kunnande och sina arbetssätt• utarbetar en individuell utvecklingsplan för sin egen del, så att den stöder utvecklingen till spetskompetens• anpassar sig snabbt till förändringar och arbetar långsiktigt och utvecklar sitt arbete i arbetsuppgifter som kräver spetskompetens• stöder tillsammans med de andra utvecklingen av arbetsmiljön till den nivå som krävs för spetskompetens• arbetar aktivt som en del av teamet och anpassar sig väl till arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• utvärderar realistiskt framgångarna i sitt arbete och sitt eget kunnande samt motiverar sin utvärdering och definierar sina utvecklingsbehov• utvecklar aktivt sitt kunnande och sina arbetssätt till en nivå för utmanande arbetsuppgifter• förnyar aktivt sitt eget kunnande, så att det stöder utvecklingen till spetskompetens• förutser förändringar för att lättare kunna anpassa sig till dem och arbetar långsiktigt och utvecklar sitt arbete och sig själv i arbetsuppgifter som kräver spetskompetens• utvärderar sin arbetsmiljö och ger utvecklingsförslag och respons• arbetar med spetskompetens i teamet och delar aktivt med sig av sitt kunnande till de andra.

Den studerande arbetar med uppgifter som kräver spetskompetens inom branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder på eget initiativ arbetsmetoder, arbetsredskap och material • arbetar omsorgsfullt • skaffar och använder på eget initiativ den information som behövs i arbetet och ber vid behov om råd • arbetar kostnadseffektivt och med goda resultat med beaktande av tiden och andra tillgängliga resurser • främjar varaktiga kundrelationer i sitt arbete • följer arbetsplatsens regler och arbetstiderna • arbetar ansvarsfullt och följer branschens yrkesetiska principer • tar ansvar för säkerheten i det egna arbetet och följer bestämmelserna och anvisningarna om arbetarskydd • säkerställer kundernas och de övriga användarnas säkerhet enligt anvisningar • arbetar ergonomiskt riktigt och håller sin arbetsmiljö städad under hela arbetsprocessen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • väljer på eget initiativ arbetsmetoder, arbetsredskap och material samt använder dem i föränderliga situationer • arbetar omsorgsfullt, kreativt och innovativt • skaffar och tillämpar på eget initiativ den information som behövs i arbetet och klarar av att lösa problemsituationer tillsammans med andra • arbetar på eget initiativ kostnadseffektivt med beaktande av tiden och andra tillgängliga resurser och så att det främjar företagets eller organisationens resultat • främjar aktivt kontinuiteten i verksamheten och varaktiga kundrelationer • följer arbetsplatsens regler och arbetstiderna • arbetar ansvarsfullt och tar initiativ i enlighet med de yrkesetiska principerna inom branschen • tar ansvar för säkerheten i det egna arbetet och observerar och meddelar om riskerna som är förknippade med arbetet samt följer bestämmelserna och anvisningarna om arbetarskydd • säkerställer kundernas och de övriga användarnas säkerhet på ett självständigt sätt • arbetar ergonomiskt riktigt och håller sin arbetsmiljö städad under hela arbetsprocessen även i utmanande arbetssituationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • väljer modigt även nya arbetsmetoder, arbetsredskap och material samt använder dem smidigt i föränderliga situationer • arbetar systematiskt, noggrant och säkert samt kreativt och innovativt • skaffar och tillämpar självständigt information som behövs i arbetet i föränderliga arbetssituationer och motiverar sina lösningar utifrån den information som hen skaffat • arbetar med företagarmässig attityd med beaktande av tiden och andra tillgängliga resurser och så att det främjar företagets eller organisationens resultat • främjar självständigt kontinuiteten i verksamheten och varaktiga kundrelationer • följer arbetsplatsens regler och arbetstiderna

	<ul style="list-style-type: none"> • är stolt över sitt yrke och sitt kunnande, arbetar ansvarsfullt och utvecklar sitt arbete i enlighet med de yrkesetiska principerna inom branschen • tar ansvar för säkerheten i det egna och arbetsteamets arbete, följer bestämmelserna och anvisningarna om arbetarskydd samt observerar och meddelar om risker som är förknippade med arbetet • säkerställer kundernas och de andra användarnas säkerhet aktivt och i föränderliga situationer • arbetar ergonomiskt riktigt och håller sin arbetsmiljö städad under hela arbetsprocessen även i utmanande arbetsituationer samt deltar i utvecklingen av arbetsförhållandena.
--	---

Den studerande beaktar kvalitetskraven på produktion, produkter eller tjänster på spetsnivå.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • upptäcker avvikelser • klarar av de vanligaste problemsituationerna genom att använda läromedel och handböcker • sätter upp sina mål och planerar det egna arbetet och tidsplanen så att de är realistiska och genomförbara och beaktar de höga kvalitetskraven • arbetar i enlighet med företagets eller organisationens mål för kvalitet och hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förhandlar och söker lösningar till avvikelserna • klarar av problemsituationer på egen hand • sätter upp mål samt gör upp arbets- och tidsplaner som är realistiska och genomförbara i föränderliga förhållanden och som beaktar de höga kvalitetskraven • är aktiv i arbetet mot företagets eller organisationens mål för kvalitet och hållbar utveckling och observerar utvecklingsområden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förhandlar och söker lösningar till avvikelserna samt korrigerar verksamheten enligt överenskomna lösningar • klarar av problemsituationer på egen hand och kan motivera sina val • sätter upp mål samt gör självständigt upp arbets- och tidsplaner som är realistiska och genomförbara i föränderliga förhållanden och som beaktar de höga kvalitetskraven och kan vid behov ändra en plan • är mycket engagerad i arbetet mot företagets eller organisationens mål för kvalitet och hållbar utveckling samt utvecklar verksamhetsmodeller för att uppnå dessa mål.

Den studerande arbetar i nätverk inom branschen och i samarbete med kunden.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar med kunderna och på arbetsplatsen på sitt modersmål och hjälpligt på minst ett för hen främmande språk • känner till nationella nätverk inom branschen och bekantar sig med branschens aktörer
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar med kunderna och på arbetsplatsen på sitt modersmål och på minst ett för hen främmande språk • känner till de centrala nationella och internationella nätverk inom branschen och bekantar sig med branschens aktörer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar smidigt med kunderna och på arbetsplatsen på sitt modersmål och på minst ett för hen främmande språk • känner till de centrala nationella och internationella nätverk inom branschen och kan använda sig av nätverken i sitt arbete.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att arbeta inom den egna branschen i arbetssituationer som kräver spetskompetens. Kunnandet kan också påvisas i nationella och internationella tävlingssituationer. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.12. Förberedelse för arbetsplatshandledaruppgifter, 5 kp (400011)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- sätta sig in i olika former för anordnande av yrkesutbildning och i yrkesinriktade examina
- verka som kontaktperson mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen
- handleda andra studerande i utbildning som ordnas på en arbetsplats och i övrigt förvärvande av kunnande
- ge respons om utvecklingen av kunnandet.

Bedömning

Den studerande sätter in sig i olika former för anordnande av yrkesutbildning och i yrkesinriktade examina.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar de mest centrala formerna för anordnande av yrkesutbildning • känner till de yrkesinriktade examina inom den egna branschen • tar del av examensgrunderna inom den egna branschen under handledning • identifierar kopplingen mellan arbetsuppgifterna på arbetsplatsen och examensgrunderna inom den egna branschen under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • preciserar på ett omfattande sätt arbetsfördelningen mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen i anordnandet av yrkesutbildning • informerar på arbetsplatsen om anordnandet av yrkesutbildning tillsammans med utbildningsanordnaren
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • skaffar på ett konsekvent sätt information om verksamheten hos de parter som medverkar i anordnandet av yrkesutbildning • preciserar mångsidigt arbetsfördelningen mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen i anordnandet av yrkesutbildning • informerar på ett mångsidigt sätt på arbetsplatsen om anordnandet av yrkesutbildning tillsammans med utbildningsanordnaren.
--------------	--

Den studerande verkar som kontaktperson mellan utbildningsanordnaren och arbetsplatsen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger under handledning möjligheterna att genomföra utbildning på en arbetsplats och yrkesprov • diskuterar under handledning i arbetsgemenskapen om utbildning som ordnas på en arbetsplats och ordnandet av yrkesprov med en annan studerande, arbetstagarna, arbetsplatshandledaren och bedömare • arbetar med olika studerande och arbetstagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger möjligheterna att genomföra utbildning på en arbetsplats och yrkesprov • diskuterar ansvarsfullt i arbetsgemenskapen om utbildning som ordnas på en arbetsplats och ordnandet av yrkesprov med en annan studerande, arbetstagarna, arbetshandledaren och bedömare • arbetar med olika studerande och arbetstagare
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kartlägger ansvarsfullt möjligheterna att genomföra utbildning på en arbetsplats och yrkesprov • diskuterar självständigt och ansvarsfullt i arbetsgemenskapen om utbildning som ordnas på en arbetsplats och yrkesprov med en annan studerande, arbetstagarna, arbetshandledaren och bedömare • arbetar flexibelt med olika studerande och arbetstagare.

Den studerande handleder andra studerande i utbildning som ordnas på en arbetsplats och i övrigt förvärvande av kunnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet under handledning • informerar om de centrala frågorna kring de studerandes arbetarskydd och arbetsplatsens anvisningar och praxis • handleder den studerande att nå målen för förvärvandet av kunnandet • utvärderar sin egen handledarkompetens
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet och målen och innehållet för övrigt förvärvande av kunnande • introducerar den studerande i arbetarskyddet och arbetsplatsens anvisningar och praxis

	<ul style="list-style-type: none"> • uppmuntrar på ett interaktivt sätt den studerande att nå målen för förvärvandet av kunnandet • utvärderar sin egen handledarkompetens och preciserar sina utvecklingsbehov utifrån respons
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar på ett omfattande sätt del av den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet och målen och innehållet för övrigt förvärvande av kunnande • introducerar den studerande på ett omfattande sätt i arbetarskyddet och arbetsplatsens anvisningar och praxis • stärker den studerande i att nå målen för förvärvandet av kunnandet • utvärderar mångsidigt sin egen handledarkompetens och utvecklar den utifrån respons.

Den studerande ger respons om utvecklingen av kunnandet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar utvecklingen av kunnandet med den studerande • jämför under handledning det kunnande som den studerande förvärvat med de fastställda målen • ger den studerande respons om utvecklingen av kunnandet • beaktar i responsen studerande som behöver särskilt stöd samt studerande som representerar olika språk- och kulturgrupper
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes mål och innehåll för förvärvandet av kunnandet i utbildning som ordnas på en arbetsplats • jämför det kunnande som den studerande förvärvat med de fastställda målen • ger den studerande respons om utvecklingen av kunnandet under tiden för utbildning som ordnas på en arbetsplats • beaktar i responsen på ett ansvarsfullt sätt studerande som behöver särskilt stöd samt studerande som representerar olika språk- och kulturgrupper
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar del av den studerandes mål och innehåll för förvärvandet av kunnandet i utbildning som ordnas på en arbetsplats och övrigt förvärvande av kunnande • jämför mångsidigt det kunnande som den studerande förvärvat med de fastställda målen • ger den studerande respons om utvecklingen av kunnandet under tiden för utbildning som ordnas på en arbetsplats och övrigt förvärvande av kunnande • beaktar i responsen på ett interaktivt och ansvarsfullt sätt studerande som behöver särskilt stöd samt studerande som representerar olika språk- och kulturgrupper.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov i praktiska arbetsuppgifter genom att förbereda och öva sig inför introduktions-, handlednings- och responsituationer. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov, kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.13. Arbeta i ett företag, 15 kp (400009)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- planera affärsverksamheten i ett företag
- skapa samarbetsnätverk som främjar i affärsverksamheten
- bedriva företagsverksamhet
- utvärdera och utveckla verksamheten i ett företag.

Bedömning

Den studerande planerar affärsverksamheten i ett företag.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• skaffar den information som behövs i planeringen av de olika delområdena i företagets affärsverksamhet• använder information om stödtjänster för företagsverksamhet• sätter upp strategiska mål för företaget• identifierar risker som är förknippade med företagsverksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• preciserar strategiska mål för företaget och en kundorienterad åtgärdsplan för dem• gör upp budgetar och en finansieringsplan och är medveten om företagarens ställning• identifierar de centrala risker som är förknippade med företagsverksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• preciserar på ett förutseende och välgrundat sätt företagets strategiska mål och en kundorienterad plan för dem samt genomför planen för att uppnå målen• gör självständigt upp budgetar och en finansieringsplan och är medveten om företagarens ställning• identifierar och utvärderar de risker som är förknippade med företagsverksamhet.

Den studerande skapar samarbetsnätverk som främjar affärsverksamheten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• preciserar centrala samarbetspartner utgående från verksamheten• planerar samarbetet med centrala partner
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• skaffar på egen hand eller som medlem i en grupp en central samarbetspartner• kommer överens om samarbetsformen med den valda samarbetspartnern• ingår vid behov ett samarbetsavtal med beaktande av ansvar och skyldigheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• skaffar på egen hand eller som medlem i en grupp samarbetspartner och kommer överens om samarbetsformerna

- ingår samarbetsavtal med beaktande av ansvar och skyldigheter.

Den studerande bedriver företagsverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedriver företagsverksamhet på egen hand eller som del av en gemenskap • sköter det delområde av affärsverksamheten man kommit överens om • löser på ett kundorienterat sätt problemsituationer som gäller företagets verksamhet, men behöver en del stöd • följer verksamhetsområdets lagstiftning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedriver företagsverksamhet på egen hand eller som del av en gemenskap • sköter självständigt det delområde av affärsverksamheten man kommit överens om • löser på ett kundorienterat sätt problemsituationer som gäller företagets verksamhet • följer verksamhetsområdets lagstiftning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedriver företagsverksamhet på egen hand eller som del av en gemenskap • sköter självständigt olika delområden av affärsverksamheten och visar flexibilitet och god tidsanvändning i verksamheten • löser på ett kundorienterat sätt problemsituationer som gäller företagets verksamhet och säkerställer kundnöjdhet • följer verksamhetsområdets lagstiftning.

Den studerande utvärderar och utvecklar verksamheten i ett företag.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov i praktiska arbetsuppgifter genom att bedriva företagsverksamhet. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov, kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.14. Planering av företagsverksamhet, 15 kp (400008)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- utvärdera sina egna styrkor och sitt kunnande
- söka fram och komma med idéer för möjligheter till affärsverksamhet
- utveckla en affärsidé och utarbeta en affärsverksamhetsplan för den
- skapa nätverk med olika intressentgrupper
- utarbeta de dokument som behövs vid grundande av ett företag.

Bedömning

Den studerande utvärderar sina egna styrkor och sitt kunnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• kartlägger de egna styrkorna i att verka som företagare• lyfter fram sitt eget kunnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• kartlägger sina egna styrkor i att verka som företagare• presenterar sitt behövliga kunnande företagsverksamheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• lyfter fram sina egna styrkor och hur de kan användas då hen verkar som företagare• utvärderar sitt eget kunnande och sina utvecklingsbehov.

Den studerande söker fram och kommer med idéer för möjligheter till affärsverksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• kartlägger utifrån sina egna styrkor vilka möjligheter för affärsverksamhet det finns• kartlägger företagen och kunderna inom den valda branschen, men behöver tidvis handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• kartlägger företagen och kunderna inom den valda branschen• bedömer möjligheterna för affärsverksamhet utifrån kartläggningen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• bedömer självständigt vilka innovativa möjligheter för affärsverksamhet som kan hittas på marknaden• presenterar en eller flera företagsidéer eller möjligheter till affärsverksamhet.

Den studerande utvecklar en affärsidé och utarbetar en affärsverksamhetsplan för den.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• utreder utvecklingsutsikterna för marknaden och konkurrenssituationen• utvecklar en genomförbar affärsidé

	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar en plan över funktionerna inom företaget, men behöver en del handledning • utreder det finansieringsbehov som krävs för starta upp företagsverksamheten • beaktar verksamhetsområdets lagstiftning i planeringen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utreder och förutser utvecklingsutsikterna för marknaden och konkurrenssituationen • presenterar utifrån affärsidén en plan över administrationen och resurserna för de olika funktionerna • beräknar kostnaderna som ansluter sig till företagsverksamheten och planerar finansieringen • beaktar verksamhetsområdets lagstiftning i planeringen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förutser och analyserar utvecklingsutsikterna för marknaden och konkurrenssituationen • presenterar utifrån affärsidén en realistisk och välgrundad plan över administrationen och resurserna för de olika funktionerna • gör upp budgetar och en finansieringsplan • gör en riskhanteringsanalys och en säkerhetsplan för företaget • beaktar verksamhetsområdets lagstiftning i planeringen.

Den studerande skapar nätverk med olika intressentgrupper.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar de intressentgrupper som är förknippade med företagsverksamheten • presenterar företagets verksamhetsmodell för någon intressentgrupp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • väljer intressentgrupper som är centrala med tanke på den egna verksamheten • presenterar företagets verksamhetsmodell på ett åskådligt och säljande sätt för någon central intressentgrupp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • har ett initiativtagande samarbete med valda intressentgrupper • presenterar företagets verksamhetsmodell på ett åskådligt och välgrundat sätt för de valda intressentgrupperna.

Den studerande utarbetar de dokument som behövs vid grundande av ett företag.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov i praktiska arbetsuppgifter genom att på egen hand eller i grupp utarbeta en affärsverksamhetsplan för den utvecklade affärsidén. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov, kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.15. Att främja barns utveckling, välbefinnande och lärande, 40 kp (106237)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt de författningar, bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som styr småbarnspedagogiken
- planera sitt arbete och samarbeta multiprofessionellt
- utföra pedagogiskt arbete och främja delaktigheten i småbarnspedagogik
- interagera med barnet och vårdnadshavaren
- främja barnets hälsa, trygghet och välbefinnande
- använda arbetsmetoder, arbetsredskap och material för småbarnspedagogik
- utveckla barnets emotionella färdigheter och förmåga att agera tillsammans med andra
- främja barnets språkutveckling samt tanke- och problemlösningsfärdigheter
- främja barnets lek och rörelse
- främja barnets kulturella, åskådningssmässiga och etiska tänkande
- upprätthålla och främja säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa
- utvärdera och utveckla sitt eget arbete.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt de författningar, bestämmelser, verksamhetsprinciper, värderingar och etiska principer som styr småbarnspedagogiken.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• följer den lagstiftning som styr småbarnspedagogiken och grunderna för planen för småbarnspedagogik• följer arbetsenhetens värderingar och verksamhetsprinciper• agerar med respekt för barnet• arbetar enligt principerna för jämlikhet och likabehandling• bemöter barnen individuellt och tar hänsyn till barnens åsikter• tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt• agerar i barnets intresse och tillämpar anmälningskyldigheten i barnskyddslagen• följer principerna för hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• följer den lagstiftning som styr småbarnspedagogiken och grunderna för planen för småbarnspedagogik• följer arbetsenhetens värderingar och verksamhetsprinciper• agerar med hänsyn till barndomens egenvärde och förhåller sig respektfullt till barnet• arbetar enligt principerna för jämlikhet och likabehandling och främjar med sin verksamhet en atmosfär som respekterar mångfald

	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnen individuellt och tar hänsyn till barnens åsikter samt ger barnen möjlighet att påverka i frågor som gäller dem själva • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • agerar i barnets intresse och tillämpar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen • följer principerna för hållbar utveckling och motiverar sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer den lagstiftning som styr småbarnspedagogiken och grunderna för planen för småbarnspedagogik • följer arbetsenhetens värderingar och verksamhetsprinciper • agerar med hänsyn till barndomens egenvärde och förhåller sig respektfullt till barnet och ser det unika hos varje barn • arbetar enligt principerna för jämlikhet och likabehandling och främjar en verksamhetskultur som respekterar mångfald på sin arbetsplats • tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • agerar i barnets intresse och tillämpar anmälningsskyldigheten i barnskyddslagen • följer principerna för hållbar utveckling, motiverar sin verksamhet och gör förbättringsförslag.

Den studerande planerar sitt arbete och samarbetar multiprofessionellt.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt arbetsbeskrivningen inom sitt yrke samt enligt arbetsenhetens arbetsuppgifter och ansvarsområden • utför multiprofessionellt samarbete i arbetsgruppen • planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt arbetsbeskrivningen, arbetsuppgifterna och ansvarsområdena inom sitt yrke samt känner till olika yrkesgruppers uppgifter och ansvarsområden vid sin arbetsenhet • utför ansvarsfullt multiprofessionellt samarbete i arbetsgruppen samt utnyttjar arbetsgruppens kunnande • planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen och tar hänsyn till barngruppens behov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • agerar enligt arbetsbeskrivningen inom sitt yrke samt enligt arbetsenhetens arbetsuppgifter och ansvarsområden samt känner till det multiprofessionella nätverket inom småbarnspedagogiken • utför ansvarsfullt multiprofessionellt samarbete i arbetsgruppen och med nätverket, utnyttjar arbetsgruppens kunnande samt framför egna uppfattningar • planerar sina arbetsuppgifter i samarbete med arbetsgruppen och tar hänsyn till barngruppens behov och förutser situationer.

Den studerande utför pedagogiskt arbete och främjar delaktigheten i småbarnspedagogik.

Den studerande

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar barnen och barngruppen och utnyttjar kunskap om barnets tillväxt, utveckling och lärande samt individuella stödbehov • arbetar enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik och de rekommendationer som styr småbarnspedagogiken • tar hänsyn till barnens initiativ i den dagliga verksamheten och planeringen av verksamheten • planerar och utför verksamhet som främjar barnets tillväxt, utveckling och lärande • sörjer för en verksamhetsmiljö som stödjer tillväxt, utveckling och lärande tillsammans med barnen och arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar barnen och barngruppen och utnyttjar mångsidigt kunskap om barnets tillväxt, utveckling och lärande samt individuella stödbehov • arbetar målmedvetet och systematiskt enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik och de rekommendationer som styr småbarnspedagogiken • tar hänsyn till barnens initiativ i den dagliga verksamheten och planeringen av verksamheten samt stödjer barnen att uttrycka sina uppfattningar • planerar och utför målmedvetet arbete som främjar barnets tillväxt, utveckling och lärande • planerar och bygger upp en verksamhetsmiljö som främjar tillväxt, utveckling och lärande tillsammans med barnen och arbetsgruppen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar barnet och barngruppen och utnyttjar mångsidigt kunskap om barnets tillväxt, utveckling och lärande samt individuella stödbehov och motiverar sina lösningar med utvecklingspsykologisk och pedagogisk kunskap • arbetar målmedvetet och systematiskt enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik och de rekommendationer som styr småbarnspedagogiken och motiverar sin verksamhet • tar hänsyn till barnens och vårdnadshavarnas initiativ i den dagliga verksamheten och planeringen av verksamheten samt stödjer barnen att uttrycka sina uppfattningar • planerar och utför målmedvetet och mångsidigt arbete som främjar barnets tillväxt, utveckling och lärande • planerar och bygger upp en verksamhetsmiljö som främjar tillväxt, utveckling och lärande tillsammans med barnen och arbetsgruppen och tar hänsyn till att barnen lär sig på olika sätt.

Den studerande interagerar med barnet och vårdnadshavaren.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet och vårdnadshavaren respektfullt samt agerar i samarbete med dem • agerar professionellt i interaktionssituationer • är närvarande och tillgänglig för barnen • förmedlar en positiv interaktionsmodell • identifierar barnets gester och ordlösa kommunikation samt anpassar sin kommunikation efter dem • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder samt lättbegripligt tal i återkommande dagliga situationer • arbetar ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med familjerna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt

	<ul style="list-style-type: none"> • använder informations- och kommunikationsteknik som stöd för interaktionen samt följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet och vårdnadshavaren respektfullt samt agerar i samarbete med dem och tar hänsyn till delaktighet • agerar professionellt i interaktionssituationer och skapar en positiv interaktionsrelation • möjliggör en positiv upplevelse för barnet av att bli hörd och sedd och hjälper barnet att uttrycka sig • identifierar sitt eget sätt att interagera och förmedlar en positiv interaktionsmodell • identifierar barnets gester och ordlösa kommunikation samt anpassar sin kommunikation efter dem och tar hänsyn till barnets utvecklingsnivå • använder talstödjande och alternativa kommunikationsmetoder och lättbegripligt tal • arbetar ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med familjerna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen och följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter barnet och vårdnadshavaren respektfullt samt agerar i samarbete med dem och främjar delaktighet • agerar professionellt i interaktionssituationer med hänsyn till barnets och vårdnadshavarens känslor och situation samt skapar en positiv interaktionssituation • möjliggör en positiv upplevelse för barnet av att bli hörd och sedd och hjälper mångsidigt barnet att uttrycka sig • identifierar sitt eget sätt att interagera och förmedlar en positiv interaktionsmodell i olika situationer • identifierar barnets gester och väsen samt anpassar sin kommunikation efter dem och tar hänsyn till barnets utvecklingsnivå, språkkunskaper och stödbehov • använder talstödjande och alternativa metoder i kommunikationen samt lättbegripligt tal för att främja interaktionen • arbetar ansvarsfullt och jämlikt tillsammans med familjerna och tar hänsyn till datasekretess och tystnadsplikt • använder mångsidigt lämplig informations- och kommunikationsteknik för situationen som stöd för interaktionen samt följer arbetsplatsens anvisningar om kommunikation och användning av sociala medier.

Den studerande främjar barnets hälsa, trygghet och välbefinnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens grundläggande behov och personliga hygien • stödjer och handleder i dagliga färdigheter och att ta hand om sig själv • sörjer för möjlighet till vila och hjälper barnen till lugn och ro • sörjer i samarbete med arbetsgruppen för struktur på dagen samt medverkar till att upprätthålla en stressfri atmosfär

	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens säkerhet samt handleder barnen att identifiera några fysiska, psykiska och sociala faktorer som påverkar säkerheten • erbjuder barnen tillräckligt med näring och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, religiösa och etiska koster samt munhälsan • handleder i matvanor och i att bekanta sig med matkulturer • identifierar barnens behov av tidigt stöd och agerar enligt arbetsenhetens anvisningar • känner till de vanligaste barnsjukdomarna och infektionssjukdomarna, identifierar symtomen på dem och förhindrar spridning av infektioner • känner till läkemedelsbehandlingsplanen inom småbarnspedagogik och agerar efter den
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens grundläggande behov och personliga hygien med respekt för barnet • stödjer och handleder i dagliga färdigheter och att ta hand om sig själv och tar hänsyn till individuella behov • handleder barnen till lugn, avslappning och vila och förstår vilans betydelse för barnets utveckling • sörjer i samarbete med arbetsgruppen för tydlig struktur på dagen samt medverkar till att skapa en stressfri atmosfär • sörjer för barnens säkerhet samt handleder barnen att identifiera fysiska, psykiska och sociala faktorer som påverkar säkerheten • handleder barnen i tillräckliga, mångsidiga och hälsosamma måltider och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, religiösa och etiska koster samt munhälsan • handleder mångsidigt i matvanor och i att bekanta sig med matkulturer • identifierar barnens behov av tidigt stöd och agerar enligt arbetsenhetens anvisningar • känner till de vanligaste barnsjukdomarna och infektionssjukdomarna, identifierar symtomen på dem och förhindrar spridning av infektioner i samarbete med vårdnadshavarna • känner till läkemedelsbehandlingsplanen inom småbarnspedagogik och agerar efter den
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sörjer för barnens grundläggande behov och personliga hygien med finkänslighet och respekt för barnen • stödjer och handleder i dagliga färdigheter och att ta hand om sig själv och tar hänsyn till individuella behov och situationsfaktorer • handleder barnen till lugn, avslappning och vila med hjälp av olika metoder och förstår vilans betydelse för barnets utveckling • sörjer i samarbete med arbetsgruppen för tydlig struktur på dagen samt medverkar till att skapa en stressfri atmosfär och använder mångsidigt lämpliga metoder för situationerna • sörjer för barnens säkerhet samt handleder barnen att känna fysiska, psykiska och sociala faktorer som påverkar säkerheten och motiverar sin verksamhet • handleder barnen om tillräckliga, allsidiga och hälsosamma måltider och tar hänsyn till näringsrekommendationer, specialdieter, religiösa och etiska koster samt munhälsan och motiverar sin verksamhet

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder mångsidigt i matvanor och i att bekanta sig med matkulturer och motiverar sin verksamhet • identifierar barnens behov av tidigt stöd och agerar enligt arbetsenhetens anvisningar • känner till de vanligaste barnsjukdomarna och infektionssjukdomarna, identifierar symtomen på dem och förhindrar spridning av infektioner i samarbete med vårdnadshavarna • känner till läkemedelsbehandlingsplanen inom småbarnspedagogik och agerar efter den.
--	---

Den studerande använder arbetsmetoder, arbetsredskap och material för småbarnspedagogik.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder arbetsmetoder för småbarnspedagogik: lek, rörelse, undersökning samt konstnärliga upplevelser och uttryck i sitt arbete med barn • handleder barnen att pröva och använda småbarnspedagogikens arbets sätt i grupper av olika storlek samt självständigt • väljer ett lämpligt arbets sätt, redskap och material för barnet och tar hänsyn till barnets eller barngruppens ålder och intressen, styrkor och stödbehov • handleder barnet och barngruppen med stöd av kunskap om handledning av individer och grupper, handledningsmetoder och möjligheter till verksamhet i smågrupper • främjar delaktighet vid handledning av barn och barngrupper och utnyttjar kunskap om att främja delaktighet • berättar om de vanligaste formerna för alternativ pedagogik • handleder barn och barngrupper i användning av teknologi och utnyttjar teknologi i handledningen • handleder på ett könssensitivt sätt barnen att utveckla sina färdigheter och göra val
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt och varierande arbetsmetoder för småbarnspedagogik: lek, rörelse, undersökning samt konstnärliga upplevelser och uttryck i sitt arbete med barn • handleder barnen att pröva och använda småbarnspedagogikens arbets sätt i grupper av olika storlek samt självständigt och utnyttjar kunskap om varierande arbets sätt och områden för lärande • väljer ett lämpligt arbets sätt, redskap och material tillsammans med barnen och tar hänsyn till barnens eller barngruppens ålder, behov, färdigheter, intressen, styrkor och stödbehov • handleder barn och barngrupper och utnyttjar mångsidigt kunskap om handledning av individer och grupper, handledningsmetoder och möjligheter till verksamhet i smågrupper • främjar delaktighet vid handledning av barn och barngrupper och utnyttjar mångsidigt kunskap om att främja delaktighet • berättar om olika former för alternativ pedagogik • handleder barn och barngrupper i användning av teknologi och utnyttjar mångsidigt teknologi i handledningen • handleder på ett könssensitivt sätt barnen att utveckla sina färdigheter och göra val
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt och på ett för situationen lämpligt sätt arbetsmetoder för småbarnspedagogik: lek, rörelse, undersökning samt konstnärliga upplevelser och uttryck i sitt arbete med barn • handleder barnen att pröva och använda småbarnspedagogikens arbetssätt i grupper av olika storlek samt självständigt och utnyttjar omfattande kunskap om varierande arbetssätt och områden för lärande • väljer ett lämpligt arbetssätt, redskap och material tillsammans med barnen och tar mångsidigt hänsyn till barnens eller barngruppens ålder, behov, färdigheter, intressen, styrkor och stödbehov • handleder barn och barngrupper och motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om handledning av individer och grupper, handledningsmetoder och möjligheter till verksamhet i smågrupper • främjar delaktighet vid handledning av barn och barngrupper samt motiverar mångsidigt sin verksamhet med kunskap om att främja delaktighet • berättar mångsidigt om olika former för alternativ pedagogik • handleder barn och barngrupper i användning av teknologi och utnyttjar mångsidigt teknologi i handledningen och motiverar sin verksamhet • handleder på ett könssensitivt sätt barnen att utveckla sina färdigheter och göra val.
--------------	--

Den studerande främjar barnets emotionella färdigheter och förmåga att agera tillsammans med andra.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder barnet i utvecklingen av känslouttryck och självreglering • identifierar barnets styrkor och stödjer en positiv självbild och stärkt självkänsla hos barnet • handleder barnet i att iaktta goda vanor samt löser konfliktsituationer • stödjer barnet att utveckla kamratrelationer och fungera i grupp • identifierar och förhindrar mobbning samt ingriper enligt arbetsenhetens anvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder barnet i utvecklingen av känslouttryck och självreglering och utnyttjar kunskap om psykosocial utveckling och psykiskt välbefinnande • identifierar barnets styrkor och handleder barnet att identifiera dem samt stödjer en positiv självbild och stärkt självkänsla hos barnet • handleder barnet i att iaktta goda vanor samt att konstruktivt lösa konfliktsituationer och utnyttjar kunskap om utveckling av medkänsla och empati • stödjer individuellt barnet att utveckla kamratrelationer och fungera i grupp och utnyttjar kunskap om barnets psykosociala utveckling • identifierar och förhindrar mobbning samt ingriper enligt arbetsenhetens anvisningar
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder barnet konsekvent i utvecklingen av känslouttryck och självreglering och utnyttjar mångsidigt kunskap om psykosocial utveckling och psykiskt välbefinnande • identifierar barnets styrkor och handleder barnet att identifiera dem samt stödjer på olika sätt en positiv självbild och stärkt självkänsla hos barnet • handleder barnet i att iakttä goda vanor samt att konstruktivt lösa konfliktsituationer och motiverar sin verksamhet med kunskap om utveckling av medkänsla och empati • stödjer individuellt barnet att utveckla kamratrelationer och fungera i grupp och utnyttjar kunskap om barnets psykosociala utveckling och motiverar sin utveckling • identifierar mobbning och förhindrar den samt ingriper enligt arbetsenhetens anvisningar.
--------------	---

Den studerande främjar barnets språkutveckling samt tanke- och problemlösningsfärdigheter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till stadierna i barnets språkutveckling, identifierar svårigheter i språkutvecklingen och erbjuder möjligheter till språkligt uttryck • stödjer barnets språkutveckling och utnyttjar dagliga situationer samt tar hänsyn till barnets språkliga bakgrund • utnyttjar möjligheterna i lärmiljön för att stödja barnets språkutveckling • tar i sin verksamhet hänsyn till barnets naturliga sätt att undersöka och förundras över sin omgivning och uppmuntrar barnet att göra iakttagelser och förundras över dem • stödjer utvecklingen av barnets matematiska tänkande och problemlösningsfärdigheter och utnyttjar vardagliga situationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till stadierna i barnets språkutveckling, identifierar svårigheter i språkutvecklingen och erbjuder mångsidiga möjligheter till språkligt uttryck • stödjer barnets språkutveckling och förmåga att använda språket och utnyttjar dagliga situationer samt tar hänsyn till barnets språkliga bakgrund • erbjuder en språkligt rik lärmiljö och främjar barnets språkutveckling • tar i sin verksamhet hänsyn till barnets naturliga sätt att undersöka och förundras över sin omgivning • handleder barnet till iakttagelser, förundran och insikt samt att hitta på nya lösningar • stödjer utvecklingen av barnets matematiska tänkande och problemlösningsfärdigheter och utnyttjar vardagliga situationer och uppmuntrar barnet att iakttä, fundera och dra slutsatser
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till stadierna i barnets språkutveckling, identifierar svårigheter i språkutvecklingen och erbjuder mångsidiga möjligheter till språkligt uttryck och motiverar sin verksamhet • främjar barnets språkutveckling och förmåga att använda språket och utnyttjar konsekvent dagliga situationer samt tar hänsyn till barnets språkliga bakgrund • erbjuder en språkligt rik lärmiljö och främjar målmedvetet barnets språkutveckling med hjälp av mångsidiga metoder

	<ul style="list-style-type: none"> • tar i sin verksamhet hänsyn till barnets naturliga sätt att undersöka och förundras över sin omgivning och erbjuder barnet mångsidiga möjligheter att undersöka, iakttä, fundera och dra slutsatser samt hitta nya lösningar och tänka kritiskt • handleder målmedvetet och mångsidigt utvecklingen av barnets matematiska tänkande och problemlösningsfärdigheter och uppmuntrar barnet att iakttä, fundera och dra slutsatser.
--	---

Den studerande främjar barnets lek och rörelse.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ger plats och möjligheter för spontan lek • handleder leken och tar hänsyn till barnens initiativ och intressen • ser till att alla barn har möjlighet att delta i leken • stödjer utvecklingen av lek och utnyttjar kunskaper om barns behov av stöd • ser till att barnet får möjligheter till att dagligen frivilligt röra på sig inom- och utomhus enligt rekommendationerna som styr motion inom småbarnspedagogiken • handleder barnen och barngruppen att röra på sig och utnyttjar olika metoder, redskap och miljöer för motionen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ger plats och möjligheter för spontan lek och utnyttjar kunskap om lekens betydelse för barnets utveckling • handleder leken och tar hänsyn till barnens initiativ och intressen • ser till att alla barn får delta i leken efter egna färdigheter och förutsättningar samt uppleva glädjen i leken • stödjer utvecklingen av lek och utnyttjar kunskaper om barnets individuella behov av stöd • inspirerar barnet till att dagligen frivilligt röra på sig inom- och utomhus enligt rekommendationerna som styr motion inom småbarnspedagogiken • handleder målmedvetet barnen och barngruppen att röra på sig och utnyttjar olika metoder, redskap och miljöer för motionen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ger plats och för spontan lek och möjligheter även för långvarigare lekar och utnyttjar kunskap om lekens betydelse för barnets utveckling • uppmuntrar barnen till lek och handleder leken med finkänslig hänsyn till barnens initiativ och intressen • handleder barnen att delta i leken efter egna färdigheter och förutsättningar och stödjer möjligheten att uppleva glädjen i leken • stödjer utvecklingen av lek och utnyttjar kunskaper om barnets individuella behov av stöd och motiverar sin verksamhet • inspirerar barnen till att dagligen frivilligt röra på sig inom- och utomhus enligt rekommendationerna som styr motion inom småbarnspedagogiken och tar hänsyn till barn som rör på sig mindre och behöver stöd • handleder målmedvetet barnen och barngruppen att röra på sig och uppleva glädjen i motion och utnyttjar mångsidigt olika metoder, redskap och miljöer för motionen.

Den studerande främjar barnets tankar om kultur, livsåskådning och etik

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • medverkar till att upprätthålla en accepterande och trygg arbetsmiljö med respekt för mångfald • utnyttjar i sin verksamhet kunskap om olika kulturer och livsåskådningar • handleder barnen i att bekanta sig med det allmänna kulturarvet samt andra närvarande kulturer och livsåskådningar i barngruppen • funderar tillsammans med barnen på etiska frågor som bekymrar dem • respekterar familjernas mångfald
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • medverkar till att upprätthålla och främjar en accepterande och trygg arbetsmiljö med respekt för mångfald • utnyttjar i sin verksamhet mångsidigt kunskap om olika kulturer och livsåskådningar • handleder mångsidigt barnen i att bekanta sig med det allmänna kulturarvet samt andra närvarande kulturer och livsåskådningar i barngruppen • funderar tillsammans med barnen på etiska frågor som bekymrar dem och utnyttjar vardagliga situationer för att hantera etiska frågor • identifierar och tar hänsyn till familjernas mångfald samt respekterar familjernas kulturer och livsåskådningar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • medverkar till att upprätthålla och främjar en accepterande och trygg arbetsmiljö med respekt för mångfald och motiverar sin verksamhet • utnyttjar i sin verksamhet mångsidigt kunskap om olika kulturer och livsåskådningar och motiverar sin verksamhet • handleder mångsidigt och barnorienterat barnen i att bekanta sig med det allmänna kulturarvet samt andra närvarande kulturer och livsåskådningar i barngruppen • funderar tillsammans med barnen i en trygg och accepterande atmosfär på etiska frågor som bekymrar dem och utnyttjar vardagliga situationer för att hantera etiska frågor • identifierar och tar hänsyn till familjernas mångfald samt respekterar familjernas kulturer och livsåskådningar och motiverar sin verksamhet.

Den studerande upprätthåller och främjar säkerheten, sin arbetsförmåga och sin arbetshälsa.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetssäkerhetsanvisningarna • agerar professionellt i krävande klientsituationer • agerar enligt arbetsenhetens anvisningar i eventuella vålds- och hotsituationer och sörjer för sin egen och klienternas säkerhet • förebygger olycksfall bland barnen och ger första hjälpen • agerar enligt hygienanvisningarna • arbetar enligt ergonomiska principer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador • identifierar och agerar med hänsyn till viktiga psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer i sitt arbete och anpassar sin verksamhet enligt respons • medverkar till ett bra arbetsklimat

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet och förebygger säkerhetsrisker • agerar professionellt och förutseende i krävande klientsituationer • agerar enligt arbetsenhetens anvisningar i eventuella vålds- och hotsituationer och sörjer för sin egen och klienternas säkerhet • förebygger olycksfall bland barnen och ger första hjälpen • agerar enligt hygienanvisningarna • arbetar enligt ergonomiska principer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador och utvecklar sina arbetssätt • identifierar och agerar med hänsyn till psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer och utvecklar sina arbetssätt • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer anvisningarna för arbetssäkerhet, förebygger säkerhetsrisker och främjar med sin verksamhet arbetssäkerheten • agerar professionellt och förutseende i krävande klientsituationer samt motiverar sin verksamhet • agerar enligt arbetsenhetens anvisningar i eventuella vålds- och hotsituationer och sörjer för sin egen och klienternas säkerhet • förebygger olycksfall bland barnen och ger första hjälpen • agerar enligt hygienanvisningarna • arbetar enligt ergonomiska principer i varierande situationer och förebygger arbetsrelaterade olyckor och skador och utvecklar sina arbetssätt • identifierar och agerar med hänsyn till psykiska och fysiska belastnings- och riskfaktorer och utvecklar sitt arbete och sina arbetssätt och motiverar sin verksamhet • medverkar till och främjar ett bra arbetsklimat och samarbete.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin yrkesmässiga utveckling och sätter upp mål för den yrkesmässiga tillväxten • identifierar sina styrkor och utvecklingsområden samt utnyttjar dem i sin verksamhet • tar emot respons och anpassar sin verksamhet utifrån responsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som krävs i yrket
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin yrkesmässiga utveckling och sätter upp mål för den yrkesmässiga tillväxten • bedömer realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden samt utnyttjar dem i sin verksamhet • utvecklar sin verksamhet utifrån respons och ger konstruktiv respons på arbetsplatsen • upprätthåller kunskaper och färdigheter som yrket kräver samt motiverar lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar mångsidigt sin yrkesmässiga utveckling och sätter upp mål för den yrkesmässiga tillväxten och motiverar sin verksamhet • bedömer realistiskt och mångsidigt sina styrkor och utvecklingsområden samt utnyttjar dem motiverat i sin verksamhet • utvecklar sin verksamhet utifrån respons och ger konstruktiv respons och gör utvecklingsförslag på arbetsplatsen och motiverar sin verksamhet • upprätthåller kunskaper och färdigheter som arbetet kräver samt motiverar mångsidigt lösningarna i sin verksamhet med yrkesmässig kunskap.
--------------	--

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet i ett yrkesprov genom att utföra praktiska arbetsuppgifter för närvårdare i verkliga arbetssituationer främja barnets utveckling, välbefinnande och lärande. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.16. Genomförande av pedagogisk verksamhet inom småbarnspedagogik, 30 kp (106349)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt den nationella och den lokala planen för småbarnspedagogik samt principerna för värdegrunden och verksamhetskulturen
- beakta barnens intresseområden och behov i genomförandet av verksamheten samt använda en arbetsmetod för pedagogisk dokumentation enligt sin arbetsbeskrivning
- planera, genomföra och utvärdera pedagogisk verksamhet enligt sin arbetsbeskrivning genom att beakta målen för mångsidig kompetens och lärområden
- leda och stödja lek med förståelse för dess betydelse för barnet och för den pedagogiska verksamheten
- tillsammans med arbetsgemenskapen skapa en lärmiljö som främjar lärande, utveckling och interaktion
- stödja barnets språkliga färdigheter, förmåga att uttrycka sig samt interaktions- och samarbetsfärdigheter
- utvärdera och utveckla sin verksamhet som en del av arbetsgemenskapen.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt den nationella och lokala planen och barnets plan för småbarnspedagogik samt enligt principerna för värdegrunden och verksamhetskulturen i dem.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med förståelse för planerna för småbarnspedagogik på de tre nivåerna och betydelsen av dem för den egna verksamheten • arbetar enligt den lokala planen för småbarnspedagogik och uppfattar sambandet mellan den och andra planer på lokal nivå • beaktar i sin verksamhet de mål och avtal för personalens verksamhet som finns inskrivna i barnets plan för småbarnspedagogik

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar enligt riktlinjerna för värdegrunden i grunderna för planen för småbarnspedagogik • deltar i den professionella diskussionen i sin arbetsgemenskap • beaktar principer som främjar verksamhetskulturen i sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med förståelse för planerna för småbarnspedagogik på de tre nivåerna och betydelsen av dem för den egna verksamheten • arbetar enligt den lokala planen för småbarnspedagogik och är medveten om sambandet mellan den och andra planer på lokal nivå • använder i sin verksamhet de mål och avtal för personalens verksamhet som finns inskrivna i barnets plan för småbarnspedagogik • arbetar enligt värdegrunden i grunderna för planen för småbarnspedagogik med förståelse för betydelsen av dem för sin verksamhet och handleder barnen i att handla enligt principerna för värdegrunden • deltar aktivt och konstruktivt i den professionella diskussionen i sin arbetsgemenskap • arbetar enligt riktlinjerna för principerna för utveckling av verksamhetskulturen i sin arbetsgemenskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med förståelse för planerna för småbarnspedagogik på de tre nivåerna och betydelsen av dem för den egna verksamheten samt strukturerar sitt arbete enligt dem • arbetar enligt den lokala planen för småbarnspedagogik och är medveten om sambandet mellan den och andra planer på lokal nivå och det egna arbetet • använder i sin verksamhet mångsidigt de mål och avtal för personalens verksamhet som finns inskrivna i barnets plan för småbarnspedagogik • arbetar enligt värdegrunden i grunderna för planen för småbarnspedagogik med förståelse för betydelsen av den för sin egen verksamhet, utvärderar och motiverar sin verksamhet utifrån den och handleder barnen i att handla enligt principerna för värdegrunden • deltar aktivt, konstruktivt och på ett sätt som främjar utveckling i den professionella diskussionen i sin arbetsgemenskap • arbetar konsekvent enligt verksamhetsprinciperna för utveckling av verksamhetskulturen i sin arbetsgemenskap.

Den studerande beaktar barnens intresseområden och behov i genomförandet av verksamheten samt använder en arbetsmetod för pedagogisk dokumentation enligt sin arbetsbeskrivning.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uppmuntrar barnet att uttrycka sina tankar, önskemål och känslor • uppskattar barnens synpunkter, åsikter och önskemål samt svarar på barnens initiativ • handleder barnet i att upptäcka sin utveckling, sitt lärande och glädja sig över lärandet • observerar barnens kunskaper, färdigheter, intresseområden, behov och barngruppens verksamhet och dokumenterar dem tillsammans med barnen

	<ul style="list-style-type: none"> • studerar dokumenten tillsammans med barnet eller barnen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • uppmuntrar barnet att uttrycka sina tankar, önskemål och känslor och handleder barnet i att bilda sig egna åsikter och förstå olika synpunkter • uppskattar barnens synpunkter, åsikter och önskemål samt använder sig av dem i sin verksamhet och möjliggör upplevelser av delaktighet för barnen • handleder barnet i att upptäcka sin utveckling, sitt lärande, glädja sig över lärandet och känna till sina styrkor • observerar barnens kunskaper, färdigheter, intresseområden, behov och barngruppens verksamhet och dokumenterar dem mångsidigt tillsammans med barnen • studerar dokumenten tillsammans med barnet eller barnen och deltar i en interaktiv tolkning av dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • uppmuntrar aktivt barnen att uttrycka sina tankar, önskemål och känslor, uppmuntrar barnet till kreativt och kritiskt tänkande och att förstå olika synpunkter • uppskattar barnens synpunkter, åsikter och önskemål använder sig av dem i sin verksamhet och möjliggör upplevelser av delaktighet och påverkan för barnen • använder sig av barnens styrkor i verksamheten och handleder barnet i att upptäcka sin utveckling, sitt lärande, glädja sig över lärandet och känna till sina styrkor • observerar barnens kunskaper, färdigheter, intresseområden, behov och barngruppens verksamhet och dokumenterar dem mångsidigt och systematiskt tillsammans med barnen • studerar och utvärderar dokumenten med barnet och barnen samt deltar i en interaktiv tolkning av dem.

Den studerande planerar, genomför och utvärderar enligt sin arbetsbeskrivning pedagogisk verksamhet genom att beakta målen för mångsidig kompetens och lärområden.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder en arbetsmetod för pedagogisk dokumentation i planeringen och genomförandet av verksamheten tillsammans med arbetsgemenskapen • beaktar i sin pedagogiska verksamhet mål och delområdena för mångsidig kompetens med förståelse för betydelsen av dem för barnets växande, lärande och utveckling • planerar och genomför verksamhet och erbjuder barnen möjligheter till verksamhet som utgår från barnet och som förenar olika lärområden • beaktar barnens intresseområden och behov samt de pedagogiska möjligheterna i olika situationer i planeringen och genomförandet av verksamheten • deltar med arbetsgemenskapen i utvärdering av den pedagogiska verksamheten ur perspektiven för barnets lärande, utveckling och välbefinnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder på ett ändamålsenligt sätt en arbetsmetod för pedagogisk dokumentation i planeringen och genomförandet av verksamheten tillsammans med arbetsgemenskapen

	<ul style="list-style-type: none"> • använder i sin pedagogiska verksamhet flexibelt målen och delområdena för mångsidig kompetens med förståelse för betydelsen av dem för barnets växande, lärande och utveckling • planerar och genomför verksamhet och erbjuder barnen möjligheter till mångsidig verksamhet som utgår från barnet och som förenar olika lärområden • planerar och genomför verksamheten med beaktande av barnens färdigheter, intresseområden, behov och styrkor samt använder sig av de pedagogiska möjligheterna i olika situationer • deltar med arbetsgemenskapen i utvärdering av den pedagogiska verksamheten och för fram egna observationer ur perspektiven för barnets lärande, utveckling och välbefinnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder på ett konsekvent och ändamålsenligt sätt en arbetsmetod för pedagogisk dokumentation i planeringen och genomförandet samt utvecklingen av verksamheten tillsammans med barnen och arbetsgemenskapen • använder i sin verksamhet ändamålsenligt och flexibelt målen och delområdena för mångsidig kompetens med förståelse för betydelsen av dem för barnets växande, lärande och utveckling samt för det livslånga lärandet • planerar och genomför verksamhet och erbjuder barnen möjligheter till en mångsidig verksamhet som utgår från barnet och som förenar olika lärområden till en helhetsmässig upplevelse • planerar och genomför verksamheten med beaktande av barnets färdigheter, intresseområden, styrkor och individuella behov av stöd samt använder sig mångsidigt av de pedagogiska möjligheterna i olika situationer • deltar med arbetsgemenskapen och barnen i utvärdering av den pedagogiska verksamheten och för mångsidigt fram egna observationer ur perspektiven för barnets lärande, utveckling och välbefinnande.

Den studerande leder och stöder lek med förståelse för dess betydelse för barnet och för den pedagogiska verksamheten.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig av leken i sin verksamhet och förstår betydelsen av leken för barnets helhetsmässiga uppväxt och lärande • observerar leken och känner till både den fysiska och den psykiska aktiva närvarons möjligheter och betydelse för leken • stöder, bär upp och berikar leken i enskilda situationer • handleder utvecklingen av barnens lekfärdigheter i enskilda situationer och förstår betydelsen av dem för interaktionen, lärandet och välbefinnandet • beaktar miljön, tidsanvändningen och verktygen som en förutsättning för leken • beaktar i den egna verksamheten en verksamhetskultur som främjar lek enligt arbetsgemenskapens verksamhetsmetoder
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig på ett målinriktat sätt av leken i sin verksamhet och förstår betydelsen av leken för barnets helhetsmässiga uppväxt och lärande

	<ul style="list-style-type: none"> • observerar och leder leken på det sätt som situationen kräver och känner till både den fysiska och den psykiska aktiva närvarons möjligheter och betydelse för leken • stöder, bär upp och berikar leken på ett målinriktat • handleder målinriktat utvecklingen av barnens lekfärdigheter och förstår betydelsen av dem för interaktionen, lärandet och välbefinnandet • beaktar mångsidigheten och säkerheten i miljön, tidsanvändningen och verktygen som en förutsättning för leken • deltar som medlem i arbetsgemenskapen i utvecklingen av en verksamhetskultur som främjar lek
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig på ett målinriktat och gemenskapligt sätt av leken i sin verksamhet och förstår betydelsen av leken för barnets helhetsmässiga uppväxt och lärande • observerar och leder leken kreativt och flexibelt på det sätt som situationen kräver och känner till både den fysiska och den psykiska aktiva närvarons möjligheter och betydelse för leken • stöder, bär upp och berikar leken på ett målinriktat och systematiskt sätt • handleder målinriktat och mångsidigt utvecklingen av barnens lekfärdigheter och förstår betydelsen av dem för interaktionen, lärandet och välbefinnandet • beaktar att mångsidigheten, säkerheten och inspirationen i miljön, tidsanvändningen och verktygen som en förutsättning för leken • deltar på ett initiativrikt sätt som medlem i arbetsgemenskapen i utvecklingen av en verksamhetskultur som främjar lek.

Den studerande skapar tillsammans med arbetsgemenskapen en lärmiljö som främjar lärande, utveckling och interaktion.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i planeringen av lärmiljöer och förstår betydelsen av dem för barnets lärande, utveckling och interaktion • ordnar tillsammans med arbetsgemenskapen lärmiljöer som uppmuntrar till lek, fysisk aktivitet, utforskande och konstnärligt uttryck • ser till att lärmiljön är trivsamt och inspirerande • erbjuder de vanligaste verktygen, materialen och miljöerna som stöd för barnens spontana aktivitet med beaktande av barnens initiativ och intresseområden • ser till att de verktyg, material och miljöer som erbjuds är ändamålsenliga och säkra • uppmuntrar barnet till kreativitet, insikter och att använda fantasin samt accepterar barnens synpunkter, lösningar och känslor • inspirerar barnen att utforska världen omkring med alla sinnen och hela kroppen • ger tid för barnets individuella och barnens gemensamma aktiviteter • ger positiv respons • skapar en trygg atmosfär genom sitt beteende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och bygger upp lärmiljöer tillsammans med barnen och arbetsgemenskapen och förstår betydelsen av dem för barnets lärande, utveckling och interaktion

	<ul style="list-style-type: none"> • ordnar tillsammans med barnen och arbetsgemenskapen inspirerande lärmiljöer som uppmuntrar till lek, fysisk aktivitet, utforskande och konstnärligt uttryck • erbjuder de vanligaste verktygen, materialen och miljöerna som stöd för barnens spontana aktivitet med beaktande av barnens initiativ, intresseområden, färdigheter och behov • ser till att de verktyg, material och miljöer som erbjuds är ändamålsenliga och säkra • ser tillsammans med barnen till att lärmiljön är trivsamt och inspirerande • uppmuntrar barnet till kreativitet, insikter och att använda fantasin samt uppskattar barnens olika synpunkter, lösningar och känslor • inspirerar barnen att utforska, observera och förundras över världen omkring och erbjuder dem möjligheter att utforska och förundras • ger tid och mångsidiga möjligheter för barnets individuella och barnens gemensamma aktiviteter • ger positiv respons och möjliggör upplevelser av att lyckas • skapar en trygg och lugn atmosfär genom sitt beteende
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar och bygger upp mångsidiga lärmiljöer tillsammans med barnen och arbetsgemenskapen och förstår betydelsen av dem för barnets lärande, utveckling och interaktion • utvärderar och utvecklar tillsammans med barnen och arbetsgemenskapen inspirerande lärmiljöer uppmuntrar till lek, fysisk aktivitet, utforskande och konstnärligt uttryck • erbjuder mångsidiga verktyg, material och miljöer som stöd för barnens spontana aktivitet med beaktande av barnens initiativ, intresseområden samt individuella färdigheter och behov • ser till att de verktyg, material och miljöer som erbjuds är ändamålsenliga och säkra • ser tillsammans med barnen till att lärmiljön är trivsamt och inspirerande samt utvecklar lärmiljöns trivsel tillsammans med barnen och arbetsgemenskapen • uppmuntrar barnet till kreativitet, insikter och att använda fantasin samt uppskattar likvärdigt barnens olika synpunkter, lösningar och känslor samt handleder barnen i att uppskatta och förstå olika synpunkter och lösningar • inspirerar barnen att utforska, observera och förundras över världen omkring samt observerar barnens föremål för förundran och beaktar dem i sin verksamhet • ger tid och mångsidiga möjligheter för barnets individuella och för barnens gemensamma aktiviteter med förståelse för betydelsen av interaktion för barnets lärande • ger positiv och uppmuntrande respons och möjliggör upplevelser av att lyckas för olika barn • skapar tillsammans med barnen en trygg och lugn atmosfär.

Den studerande stöder barnets språkliga färdigheter, förmåga att uttrycka sig samt interaktions- och samarbetsfärdigheter.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • samtalar med barnen och uppmuntrar dem till interaktion med de andra barnen och personalen • lyssnar på barnet och svarar hen • använder ett gott och tydligt språk i samverkan med barnen

	<ul style="list-style-type: none"> • använder barnlitteratur, berättelser, ramsor och sånglekar i vardagliga situationer • namnger företeelser, förklarar och motiverar • uppmuntrar barnen till samverkan • främjar barnets multilitteracitet genom att erbjuda barnet upplevelser av olika slags meddelanden och texter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • samtalar lugnt med barnen och handleder dem i interaktion med de andra barnen och med personalen • lyssnar uppriktigt och uppskattande på barnet • använder ett gott, tydligt och beskrivande språk i samverkan med barnen samt förstår betydelsen av språket för barnets utveckling, delaktighet och inflytande • använder mångsidigt barnlitteratur, berättelser, ramsor och lek med språket på ett planerat sätt samt inspirerar barnen till språkliga lekar i vardagliga situationer • inspirerar barnen att berätta historier, fråga, förklara och motivera • uppmuntrar barnen till samverkan och främjar samhörighet genom sin verksamhet • främjar barnets multilitteracitet genom att erbjuda barnet upplevelser av olika slags meddelanden och texter samt handleder barnet i att producera meddelanden och texter av olika slag
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • samtalar naturligt och lugnt med olika barn med beaktande av deras initiativ i samtalet och handleder barnet och barnen i interaktion med de andra barnen och personalen • lyssnar uppriktigt och uppskattande på barnet och instruerar också barnet i att lyssna • fungerar som en mångsidig språklig modell för barnen och förstår betydelsen av språket för barnets helhetsmässiga uppväxt och utveckling samt för delaktighet och inflytande • erbjuder barnen mångsidiga upplevelser av varierande texter, berättelser och lek med språket på ett planerat sätt samt inspirerar barnen till språkliga lekar i vardagliga situationer och väcker barnens intresse för muntligt och skriftligt språk • inspirerar barnen att förklara, fråga, motivera och berätta historier som dokumenteras tillsammans med barnen • främjar samhörighet genom sin verksamhet och ser till att barnen upplever sig tillhöra gruppen och bli accepterade • främjar barnets multilitteracitet genom att inspirera barnen att utforska, använda, producera och tolka meddelanden och texter av olika slag i olika miljöer.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet som en del av arbetsgemenskapen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin egen verksamhet och ber om respons på den • känner till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i sin roll som fostrare • utvärderar sina samarbets- och arbetsgemenskapsfärdigheter och känner till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i anslutning till dem
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin egen verksamhet, ber om respons för det och ändrar vid behov sin verksamhet utifrån responsen • känner på ett mångsidigt sätt till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i sin roll som fostrare • utvärderar sina samarbets- och arbetsgemenskapsfärdigheter och känner till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i anslutning till dem samt utvecklar dessa färdigheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin egen verksamhet, söker aktivt respons och utvecklar vid behov sin verksamhet utifrån responsen • känner på ett mångsidigt och realistiskt sätt till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i sin roll som fostrare och utvecklar dem • utvärderar sina samarbets- och arbetsgemenskapsfärdigheter och känner till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i anslutning till dem samt utvecklar dessa färdigheter och deltar som medlem i arbetsgemenskapen i utvecklingen av den.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov i en miljö för småbarnspedagogik med uppgifter inom mångsidig småbarnspedagogisk verksamhet. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.17. Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete, 20 kp (106344)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna inom samarbetet med familjer
- samarbeta med barnet och familjen
- i sitt arbete beakta familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar
- stödja föräldraskap samt främja familjens välbefinnande och delaktighet
- planera och genomföra samarbete med familjer, såsom ett familjeevenemang eller en fest
- verka i mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete samt handleda familjer i att använda tjänster
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna inom samarbetet med familjer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den centrala lagstiftningen för samarbetet med familjer samt de centrala dokumenten i sin arbetsmiljö • bemöter familjer på ett likvärdigt och jämlikt sätt • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information samt anmälningskyldigheten enligt barnskyddslagen

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den centrala lagstiftningen för samarbetet med familjer samt de centrala dokumenten i sin arbetsmiljö och förstår betydelsen av dem i sitt arbete • arbetar med familjer på ett likvärdigt och jämlikt sätt • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter och vet hur man ska handla vid hotfulla och i våldsamma situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den centrala lagstiftningen och dokumenten inom samarbetet med familjer i sin arbetsmiljö, förstår betydelsen av dem i sitt arbete samt motiverar sin verksamhet utgående från dem • arbetar med familjer på ett likvärdigt och jämlikt sätt med beaktande av familjernas delaktighet • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer • iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information samt anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter, främjar arbetarskyddet genom sitt handlande och vet hur man ska handla vid hotfulla och i våldsamma situationer.

Den studerande samarbetar med barnet och familjen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar positivt barnets dagliga händelser och upplevelser med vårdnadshavaren • handlar i samarbete med vårdnadshavaren och använder centrala metoder och verktyg för samarbete enligt arbetsmiljöns anvisningar • observerar barnets och familjens livssituationer och olika behov och redogör för sina observationer i arbetsgemenskapen • använder tillsammans med medlemmarna i arbetsgemenskapen några former av kommunikationsteknik eller sociala medier i samarbetet med familjerna och förstår möjligheterna och utmaningarna med dem i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar positivt, naturligt och regelbundet barnets dagliga händelser och upplevelser med vårdnadshavaren • handlar i samarbete med vårdnadshavaren och använder centrala metoder och verktyg för samarbete på ett sätt som lämpar sig för situationen • beaktar barnets och familjens livssituation och olika behov i sitt arbete och samarbetar med olika familjer • använder någon form av kommunikationsteknik eller sociala medier i samarbetet med familjerna enligt arbetsgemenskapens praxis och etiska principer och förstår möjligheterna och utmaningarna med dem i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar positivt, naturligt och regelbundet barnets dagliga händelser och upplevelser samt barnets lärande, utveckling och

	<p>välbefinnande med vårdnadshavaren och stöder interaktionen mellan vårdnadshavaren och barnet</p> <ul style="list-style-type: none"> • handlar i samarbete med vårdnadshavaren och använder metoder och verktyg för samarbete på ett sätt som lämpar sig för situationen samt förstår betydelsen av samarbetet för barnets lärande, utveckling och välbefinnande • arbetar naturligt med mångfalden av familjer med beaktande av barnets och familjens livssituation och olika behov och motiverar sitt handlande med kunskap om familjens utvecklingsfaser och föräldraskapets roller • använder mångsidigt olika former av kommunikationsteknik eller sociala medier i samarbetet med familjerna enligt arbetsgemenskapens praxis och etiska principer och förstår möjligheterna och utmaningarna med dem i sitt arbete.
--	---

Den studerande beaktar familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar i sitt arbete.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • reflekterar över sina egna värderingar och förhåller sig respektfullt till mångfalden av familjer • bemöter familjernas olika värderingar, kulturer, livsåskådningar och syn på fostran professionellt • respekterar mångfald i fråga om kön och sexualitet i sin verksamhet • beaktar barnens och familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar likvärdigt i sin verksamhet • presenterar den finländska kulturtraditionen för barnen och familjerna tillsammans med arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • reflekterar över sina egna värderingar och fungerar som modell för barnen i bemötandet av olika människor samt mångfalden av språk, kultur och livsåskådning • bemöter familjernas olika värderingar, kulturer, livsåskådningar och syn på fostran professionellt och naturligt • respekterar mångfald i fråga om kön och sexualitet i sin verksamhet • beaktar barnens och familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar likvärdigt i sin verksamhet • presenterar den finländska kulturtraditionen samt andra kulturer och livsåskådningar som är närvarande i gruppen för barnen och familjerna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • reflekterar aktivt över sina egna värderingar och fungerar som modell för barnen och familjerna i bemötandet av olika människor samt mångfalden av språk, kultur och livsåskådning • bemöter familjernas olika värderingar, kulturer, livsåskådningar och syn på fostran professionellt och naturligt samt uppmuntrar barnet och familjen till aktiviteter enligt deras värderingar • respekterar mångfald i fråga om kön och sexualitet i sin verksamhet • beaktar barnens och familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar likvärdigt i sin verksamhet samt skapar en atmosfär som respekterar mångfald • främjar genom sin verksamhet barnets och familjens kulturella kompetens samt uppkomsten av en kulturell och livsåskådningsmässig identitet.

Den studerade stöder föräldraskap samt främjar familjens välbefinnande och delaktighet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter familjerna på ett positivt och uppmuntrande sätt • respekterar föräldrarna och vårdnadshavarna som huvudansvariga för barnets fostran och beaktar deras initiativ och önskemål • känner till barns och familjers vanligaste problemsituationer och beaktar dem i sin verksamhet enligt arbetsmiljöns anvisningar • förstår betydelsen av hemmets uppväxtmiljö för barnets och familjens välbefinnande • handlar enligt arbetsmiljöns praxis för att ta oro till tals och praxis för tidigt stöd • känner till praxis som hänför sig till barnskyddet utgående från sin arbetsuppgift • främjar genom sitt handlande barnets och familjens delaktighet och välbefinnande tillsammans med arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar på ett positivt och uppmuntrande sätt med familjerna och stöder glädjen i föräldraskapet • respekterar föräldrarna och vårdnadshavarna som huvudansvariga för barnets fostran och beaktar deras initiativ och önskemål samt uppmuntrar föräldrar och vårdnadshavare till samarbete kring fostran • känner till barns och familjers vanligaste problemsituationer och kriser och handlar på det sätt som situationerna kräver • handleder i samarbete med medlemmarna i arbetsgemenskapen familjer att förstå betydelsen av hemmets uppväxtmiljö för barnets och familjens välbefinnande • handlar naturligt enligt arbetsgemenskapens praxis för att ta oro till tals och praxis för tidigt stöd • känner praxis som hänför sig till barnskyddet utgående från sin arbetsuppgift och förstår betydelsen av sitt arbete för barnets och familjens välbefinnande • främjar genom sitt handlande aktivt barnets och familjens delaktighet och välbefinnande tillsammans med arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar på ett positivt och uppmuntrande sätt med familjerna och stöder glädjen i föräldraskapet samt barnens familjeidentitet och familjerelationer • respekterar föräldrarna och vårdnadshavarna som huvudansvariga för barnets fostran och beaktar deras initiativ och önskemål samt uppmuntrar föräldrar och vårdnadshavare till samarbete kring fostran, delaktighet och att påverka i ärenden som gäller barnet och familjen • kan diskutera kring frågor om föräldraskap och handla på det sätt som situationen kräver i problem- och krissituationer som gäller barnet och familjen • kan redogöra för familjerna om betydelsen av hemmets uppväxtmiljö för barnets och familjens välbefinnande • handlar naturligt enligt arbetsgemenskapens praxis för att ta oro till tals och praxis för tidigt stöd samt förstår betydelsen av dem för barnets och familjens välbefinnande • känner ingående till praxis som hänför sig till barnskyddet utgående från sin arbetsuppgift och förstår betydelsen av sitt arbete för barnets och familjens välbefinnande

	<ul style="list-style-type: none"> främjar genom sitt handlande aktivt och mångsidigt barnets och familjens delaktighet och välbefinnande tillsammans med arbetsgemenskapen.
--	---

Den studerande planerar och genomför samarbete med familjer, såsom ett familjeevenemang eller en fest.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> deltar i planering och förberedelser för samarbete med familjer i arbetsgemenskapen genomför verksamhet för familjer i samarbete med arbetsgemenskapen använder centrala material, verktyg och metoder i sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> deltar i planering och förberedelser för samarbete med familjer arbetsgemenskapen och för fram egna förslag och idéer genomför verksamhet för familjer självständigt eller i samarbete med arbetsgemenskapen och uppmuntrar familjerna till ömsesidig interaktion använder material, verktyg och metoder mångsidigt i sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> deltar aktivt i planering och förberedelser för samarbete med familjer i arbetsgemenskapen och för fram egna förslag och idéer samt beaktar familjernas behov, önskemål och livssituationer genomför upplevelsebaserad och delaktig verksamhet för familjer självständigt eller i samarbete med arbetsgemenskapen och uppmuntrar familjerna till ömsesidig interaktion samt till samhörighet använder material, verktyg och metoder mångsidigt, kreativt och upplevelsebaserat i sin verksamhet.

Den studerande verkar i mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete samt handleder familjer i att använda tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> deltar i mångprofessionellt samarbete i arbetsgemenskapen och känner till principerna för nätverkssamarbete i sitt arbete kan redogöra för de viktigaste tjänsterna för familjer samt för hjälp- och stödsystem för familjen känner till praxis för handledning till tjänster i sin arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> deltar i mångprofessionellt samarbete och enligt de möjligheter arbetsmiljön erbjuder i sektorsövergripande samarbete med beaktande av principerna för nätverkssamarbete kan redogöra för de viktigaste tjänsterna för familjer samt för hjälp- och stödsystem för familjen och förstår betydelsen av dem för barnets och familjens välbefinnande känner till praxis för handledning till tjänster i sin arbetsmiljö och deltar i samarbete med arbetsgemenskapen i handledning till tjänster för familjer
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> deltar ansvarsfullt, enligt sin arbetsuppgift och med beaktande av principerna för nätverkssamarbete i mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete i arbetsgemenskapen samt i samarbetsnätverk för familjetjänster enligt de möjligheter arbetsmiljön erbjuder kan ingående redogöra för de tjänster som riktar sig till familjer samt för hjälp- och stödsystem för familjen och förstår betydelsen av dem för familjens välbefinnande kan handleda familjer i användningen av tjänster enligt arbetsmiljös praxis.
--------------	---

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> utvärderar sin verksamhet känner till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i fråga om sektorsövergripande samarbete och arbete med familjer handlar i samarbete enligt sin arbetsuppgift och sitt ansvarsområde och använder sig vid behov av stöd från arbetsgemenskapen skiljer på arbete och fritid
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> utvärderar sin verksamhet och ändrar den vid behov utifrån responsen känner mångsidigt till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i fråga om sektorsövergripande samarbete och arbete med familjer handlar i samarbete enligt sina arbetsuppgifter och sitt ansvarsområde, utnyttjar vid behov arbetsgemenskapens stöd och mångprofessionalitet samt känner till sina yrkesmässiga gränser skiljer på arbete och fritid och sätter professionella gränser för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> utvärderar sin verksamhet, ber aktivt om respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen känner mångsidigt och realistiskt till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i fråga om sektorsövergripande samarbete och arbete med familjer och deltar aktivt i arbetsuppgifter där hen utvecklar sig själv handlar i samarbete enligt sin arbetsuppgift och sitt ansvarsområde och använder sig vid behov av arbetsgemenskapens stöd och mångprofessionalitet, känner till sina yrkesmässiga gränser och förstår betydelsen av sektorsövergripande samarbete för det egna arbetet skiljer på arbete och fritid och sätter professionella gränser för sitt arbete och förstår betydelsen av en meningsfull fritid för att orka i arbetet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö för småbarnspedagogik eller familjeverksamhet med uppgifter kring samarbete med familjer samt mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.18. Arbete med familjer och sektorsövergripande samarbete i arbetsmiljön i församlingar inom Finlands evangelisk-lutherska kyrka, 25 kp (106345)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- iaktta bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna inom samarbetet med familjer och småbarnspedagogiken i Finlands evangelisk-lutherska kyrka
- samarbeta med barnet och familjen
- i sitt arbete beakta familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar samt stärka barnets och familjens kristna värderingar och identitet
- stödja föräldraskap samt främja familjens välbefinnande och delaktighet
- planera och genomföra samarbete med familjer, såsom ett familjeevenemang eller en fest i anslutning till kyrkoåret
- handla i mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete samt handleda familjer i att använda tjänster
- utvärdera och utveckla sin verksamhet.

Bedömning

Den studerande iakttar bestämmelserna, föreskrifterna och verksamhetsprinciperna inom samarbetet med familjer och småbarnspedagogiken i Finlands evangelisk-lutherska kyrka.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den centrala lagstiftningen, riktlinjerna och de centrala dokumenten för samarbetet med familjer och småbarnspedagogiken i Finlands evangelisk-lutherska kyrka i sin arbetsmiljö• bemöter familjer på ett likvärdigt och jämlikt sätt• arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer med beaktande av det centrala innehållet i Finlands evangelisk-lutherska kyrkas lära• iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information samt anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen• arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• iakttar den centrala lagstiftningen, riktlinjerna och de centrala dokumenten för samarbetet med familjer och småbarnspedagogiken i Finlands evangelisk-lutherska kyrka i sin arbetsmiljö och förstår betydelsen av dem i sitt arbete• arbetar med familjer på ett likvärdigt och jämlikt sätt• arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer och beaktar mångsidigt det centrala innehållet i Finlands evangelisk-lutherska kyrkas lära i sin verksamhet• iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information samt anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen• arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter och vet hur man ska handla vid hotfulla och i våldsamma situationer

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar den centrala lagstiftningen, riktlinjerna och de centrala dokumenten för samarbetet med familjer och småbarnspedagogiken i Finlands evangelisk-lutherska kyrka i sin arbetsmiljö, förstår deras betydelse i sitt arbete och motiverar sitt handlande utgående från dem • arbetar på ett likvärdigt och jämlikt sätt med familjer med beaktande av familjernas delaktighet • arbetar enligt arbetsmiljöns värderingar och etiska principer och beaktar mångsidigt det centrala innehållet i Finlands evangelisk-lutherska kyrkas lära i sin verksamhet tillsammans med barnen och familjerna • iakttar tystnadsplikten, datasekretessen och principerna om överföring av information samt anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen • arbetar i enlighet med arbetsmiljöns säkerhetsföreskrifter, främjar arbetssäkerheten genom sitt handlande och vet hur man ska handla vid hotfulla och i våldsamma situationer.

Den studerande samarbetar med barnet och familjen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar positivt barnets dagliga händelser och upplevelser med vårdnadshavaren • handlar i samarbete med vårdnadshavaren och använder centrala metoder och verktyg för samarbete enligt arbetsmiljöns anvisningar • observerar barnets och familjens livssituationer och olika behov och redogör för sina observationer i arbetsgemenskapen • använder tillsammans med medlemmarna i arbetsgemenskapen några former av kommunikationsteknik eller sociala medier i samarbetet med familjerna och förstår möjligheterna och utmaningarna med dem i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar positivt, naturligt och regelbundet barnets dagliga händelser och upplevelser med vårdnadshavaren • handlar i samarbete med vårdnadshavaren och använder centrala metoder och verktyg för samarbete på ett sätt som lämpar sig för situationen • beaktar barnets och familjens livssituation och olika behov i sitt arbete och samarbetar med olika familjer • använder någon form av kommunikationsteknik eller sociala medier i samarbetet med familjerna enligt arbetsgemenskapens praxis och etiska principer och förstår möjligheterna och utmaningarna med dem i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • diskuterar positivt, naturligt och regelbundet barnets dagliga händelser och upplevelser och barnets lärande, utveckling och välbefinnande med vårdnadshavaren och stöder interaktionen mellan vårdnadshavaren och barnet • handlar i samarbete med vårdnadshavaren och använder metoder och verktyg för samarbete på ett sätt som lämpar sig för situationen samt förstår betydelsen av samarbetet för barnets lärande, utveckling och välbefinnande • arbetar naturligt med mångfalden av familjer med beaktande av barnets och familjens livssituation och olika behov

	<p>och motiverar sitt handlande med kunskap om familjens utvecklingsfaser och föräldraskapets roller</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder mångsidigt olika former av kommunikationsteknik eller sociala medier i samarbetet med familjer enligt arbetsgemenskapens praxis och etiska principer och förstår möjligheterna och utmaningarna med dem i sitt arbete.
--	--

Den studerande beaktar i sitt arbete familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar samt stärker barnets och familjens kristna värderingar och identitet

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • reflekterar över sina egna värderingar och förhåller sig respektfullt till mångfalden av familjer • bemöter familjernas olika värderingar, kulturer, livsåskådningar och syn på fostran professionellt • respekterar mångfald i fråga om kön och sexualitet i sin verksamhet • beaktar barnens och familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar likvärdigt i sin verksamhet • presenterar det finländska kulturarvet och den kristna festtraditionen för barnen och familjerna tillsammans med arbetsgemenskapen • kan diskutera andliga frågor med barnet och familjen med beaktande av barnets och familjens önskemål och behov • erbjuder stimulans för barnets och familjens andliga liv genom att använda sig av de centrala innehållen och formerna i den lutherska tron • använder något av verksamhetssätten för kyrkans småbarnspedagogik • känner till de centrala berättelserna i Bibeln och kan använda sig av en del av dem i sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • reflekterar över sina egna värderingar och fungerar som modell för barnen i bemötandet av olika människor samt mångfalden av språk, kultur och livsåskådning • bemöter familjernas olika värderingar, kulturer, livsåskådningar och syn på fostran professionellt och naturligt • respekterar mångfald i fråga om kön och sexualitet i sin verksamhet • beaktar barnens och familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar likvärdigt i sin verksamhet • presenterar det finländska kulturarvet, de kristna festtraditionerna samt andra kulturer och livsåskådningar som är närvarande i gruppen för barnen och familjerna • kan naturligt diskutera andliga frågor med barnet och familjen med beaktande av barnets och familjens önskemål och behov • erbjuder olika stimulerande intryck för barnets och familjens andliga liv genom att mångsidigt använda sig av de centrala innehållen och formerna i den lutherska tron • använder olika verksamhetssätt för kyrkans småbarnspedagogik • känner till de centrala berättelserna i Bibeln och uppfattar Bibeln som helhet samt använder sig av berättelser ur Bibeln i sin verksamhet
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • reflekterar över sina egna värderingar och fungerar som modell för barnen i bemötandet av olika människor samt mångfalden av språk, kultur och livsåskådning • bemöter familjernas olika värderingar, kulturer, livsåskådningar och syn på fostran professionellt och naturligt samt uppmuntrar barnet och familjen till aktivitet enligt deras värderingar • respekterar mångfald i fråga om kön och sexualitet i sin verksamhet • beaktar barnens och familjernas värderingar, kulturer och livsåskådningar likvärdigt i sin verksamhet samt skapar en atmosfär som respekterar mångfald • främjar genom sin verksamhet barnets och familjens kulturella kompetens och kunskap om den kristna festtraditionen samt uppkomsten av en kulturell och livsåskådningsmässig identitet • kan naturligt diskutera andliga frågor med barnet och familjen med beaktande av barnets och familjens önskemål och behov samt stärka barnets och familjens kristna identitet genom att lyssna på och respektera familjen • erbjuder idéer och mångsidigt stimulerande intryck för barnets och familjens andliga liv genom att mångsidigt använda sig av och motivera de centrala innehållen och formerna i den lutherska tron • använder olika verksamhetsätt för kyrkans småbarnspedagogik mångsidigt, kreativt och på ett sätt som lämpar sig för situationen • känner mångsidigt till berättelserna i Bibeln och uppfattar Bibeln som helhet samt använder sig mångsidigt av berättelser ur Bibeln i sin verksamhet.
--------------	--

Den studerade stöder föräldraskap samt främjar familjens välbefinnande och delaktighet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bemöter familjerna på ett positivt och uppmuntrande sätt • respekterar föräldrarna och vårdnadshavarna som huvudansvariga för barnets fostran och beaktar deras initiativ och önskemål • känner igen barnets och familjens vanligaste problemsituationer och beaktar dem i sin verksamhet enligt arbetsmiljöns anvisningar • förstår betydelsen av hemmets uppväxtmiljö för barnets och familjens välbefinnande • handlar enligt arbetsgemenskapens praxis för att ta oro till tals och praxis för tidigt stöd • känner till barnskyddets praxis utgående från sin arbetsuppgift • främjar genom sitt handlande barnets och familjens delaktighet och välbefinnande tillsammans med arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar på ett positivt och uppmuntrande sätt med familjerna och stöder glädjen i föräldraskapet • respekterar föräldrarna och vårdnadshavarna som huvudansvariga för barnets fostran och beaktar deras initiativ och önskemål samt uppmuntrar föräldrar och vårdnadshavare till samarbete kring fostran • känner igen barns och familjers vanligaste problemsituationer och kriser och handlar på det sätt som situationerna kräver • handleder i samarbete med medlemmar i arbetsgemenskapen familjer att förstå betydelsen av hemmets uppväxtmiljö för barnets och familjens välbefinnande

	<ul style="list-style-type: none"> • handlar naturligt enligt arbetsgemenskapens praxis för att ta oro till tals och praxis för tidigt stöd • känner till barnskyddets praxis utgående från sin arbetsuppgift och förstår betydelsen av sitt arbete för barnets och familjens välbefinnande • främjar genom sitt handlande aktivt barnets och familjens delaktighet och välbefinnande tillsammans med arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar på ett positivt och uppmuntrande sätt med familjerna och stöder glädjen i föräldraskapet samt barnens familjeidentitet och familjerelationer • respekterar föräldrarna och vårdnadshavarna som huvudansvariga för barnets fostran och beaktar deras initiativ och önskemål samt uppmuntrar föräldrar och vårdnadshavare till samarbete kring fostran, delaktighet och att påverka i ärenden som gäller barnet och familjen • kan diskutera frågor om föräldraskap och handla på det sätt som situationen kräver i problem- och krissituationer som gäller barnet och familjen • kan redogöra för familjerna om betydelsen av hemmets uppväxtmiljö för barnets och familjens välbefinnande • handlar naturligt enligt arbetsgemenskapens praxis för att ta oro till tals och praxis för tidigt stöd och förstår deras betydelse för barnets och familjens välbefinnande • känner ingående till barnskyddets praxis utgående från sin arbetsuppgift och förstår betydelsen av sitt arbete för barnets och familjens välbefinnande • främjar genom sitt handlande aktivt och mångsidigt barnets och familjens delaktighet och välbefinnande tillsammans med arbetsgemenskapen.

Den studerande planerar och genomför samarbete med familjer, såsom ett familjeevenemang eller en fest i anslutning till kyrkoåret.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar Finlands evangelisk-lutherska kyrkas centrala riktlinjer för pedagogisk verksamhet i sitt arbete • känner till kyrkoårets centrala högtider och beaktar dem i sin verksamhet • deltar i arbetsgemenskapen i planering och förberedelser för församlingens småbarnspedagogik och samarbete med familjer • genomför verksamhet för familjer i samarbete med arbetsgemenskapen • använder centrala material, verktyg och metoder i sin verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder sig av Finlands evangelisk-lutherska kyrkas centrala riktlinjer för pedagogisk verksamhet i sitt arbete • känner till kyrkoårets gång och centrala högtider och beaktar dem i sin verksamhet • deltar i arbetsgemenskapen i planering och förberedelser för församlingens småbarnspedagogik och samarbete med familjer och för fram egna förslag och idéer • genomför verksamhet för familjer självständigt eller i samarbete med arbetsgemenskapen och uppmuntrar familjerna till ömsesidig interaktion

	<ul style="list-style-type: none"> • använder material, verktyg och metoder mångsidigt i sin verksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • främjar Finlands evangelisk-lutherska kyrkas centrala riktlinjer för pedagogisk verksamhet i sitt arbete • känner till kyrkoårets gång och centrala högtider och beaktar dem mångsidigt i sin verksamhet • deltar aktivt i arbetsgemenskapen i planering och förberedelser för församlingens småbarnspedagogik och i samarbete med familjer och för fram egna förslag och idéer samt beaktar familjernas behov, önskemål och livssituationer • genomför upplevelsebaserad och delaktig verksamhet för familjer självständigt eller i samarbete med arbetsgemenskapen och uppmuntrar familjerna till ömsesidig interaktion samt till gemenskap • använder material, verktyg och metoder mångsidigt, kreativt och upplevelsebaserat i sin verksamhet.

Den studerande handlar i mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete samt handleder familjer i att använda tjänster.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i arbetsgemenskapen i mångprofessionellt samarbete och känner till principerna för nätverkssamarbete i sitt arbete • kan redogöra för de viktigaste tjänsterna för familjer och för hjälp- och stödsystem för familjen • känner till praxis för handledning till tjänster i sin arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i mångprofessionellt samarbete och enligt de möjligheter arbetsmiljön erbjuder i sektorsövergripande samarbete med beaktande av principerna för nätverkssamarbete • kan redogöra för de viktigaste tjänsterna för familjer och för hjälp- och stödsystem för familjen och förstår betydelsen av dem för barnets och familjens välbefinnande • känner till praxis för handledning till tjänster i sin arbetsmiljö och deltar i samarbete med arbetsgemenskapen i handledning till tjänster för familjer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • deltar ansvarsfullt, enligt sin arbetsuppgift och med beaktande av principerna för nätverkssamarbete i mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete i arbetsgemenskapen samt i nätverk för familjetjänster och enligt de möjligheter arbetsmiljön erbjuder • kan ingående redogöra för tjänsterna för familjer samt för hjälp- och stödsystem för familjen och förstår betydelsen av dem för familjens välbefinnande • kan handleda familjer i användningen av tjänster enligt arbetsmiljöns praxis.

Den studerande utvärderar och utvecklar sin verksamhet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet • känner till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i fråga om sektorsövergripande samarbete och arbete med familjer

	<ul style="list-style-type: none"> • handlar i samarbete enligt sin arbetsuppgift och sitt ansvarsområde och använder sig vid behov av stöd från arbetsgemenskapen • skiljer på arbete och fritid
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet och ändrar den vid behov utifrån responsen • känner mångsidigt till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i fråga om sektorsövergripande samarbete och arbete med familjer • handlar i samarbete enligt sin arbetsuppgift och sitt ansvarsområde, använder sig vid behov av arbetsgemenskapens stöd och mångprofessionalitet samt känner till sina yrkesmässiga gränser • skiljer på arbete och fritid och sätter professionella gränser för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin verksamhet, ber aktivt om respons och utvecklar sin verksamhet utifrån responsen • känner mångsidigt och realistiskt till sina styrkor och utvecklingsutmaningar i fråga om sektorsövergripande samarbete och arbete med familjer och deltar aktivt i arbetsuppgifter där hen utvecklar sig själv • handlar i samarbete enligt sin arbetsuppgift och sitt ansvarsområde och använder sig vid behov av arbetsgemenskapens stöd och mångprofessionalitet, känner till sina yrkesmässiga gränser och förstår betydelsen av sektorsövergripande samarbete för det egna arbetet • skiljer på arbete och fritid och sätter professionella gränser för sitt arbete och förstår betydelsen av en meningsfull fritid för att orka i arbetet.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta i en miljö i Finlands evangelisk-lutherska kyrkas familjeverksamhet och småbarnspedagogik med uppgifter inom församlingens familjeverksamhet, kyrkans småbarnspedagogik samt mångprofessionellt och sektorsövergripande samarbete. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.19. Arbete på finländskt teckenspråk, 30 kp (106346)

Bedömning

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	

Berömliga B5	
--------------	--

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

2.20. Användning av kommunikationsmetoder i främjandet av interaktion, 20 kp (106337)

Bedömning

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	

Berömliga B5	
--------------	--

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

2.21.Handledning av elever eller studerande som behöver stöd i kommunikationen, 20 kp (106336)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta i enlighet med värdegrunden, yrkesetiken, bestämmelserna, de styrande dokumenten och verksamhetsprinciperna för pedagogisk verksamhet, handledning och undervisningssektorn
- i sitt arbete beakta en elevs eller en studerandes allmänna utvecklingsfaser och utvecklingsskador samt stöda den fysiska, psykiska och sociala utvecklingen hos barn i skolåldern och hos unga
- respektera elevernas eller de studerandes mångfald
- handleda en elev eller en studerande i att klara sig i olika interaktionssituationer på teckenspråk eller med den kommunikationsmetod personen använder som stöder, kompletterar och ersätter tal
- stödja elevens eller den studerandes lärande och utveckling av färdigheter
- handleda och assistera en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd på ett tryggt sätt i dennas lärande- och verksamhetsmiljö
- handleda och assistera en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd speciellt i kommunikationen i lärande och aktiviteter
- se till elevens eller den studerandes säkerhet och agera i situationer av begränsning, mobbning och kriser samt i andra utmanande situationer i enlighet med bestämmelserna och läroanstaltens anvisningar
- se till lärmiljön
- samarbeta med eleven eller den studerande, hens vårdnadshavare, närmaste krets samt med en mångprofessionell arbetsgrupp
- arbeta med beaktande av arbetarskydd, ergonomi och välbefinnande i arbetet
- utvärdera och utveckla sitt kunnande.

Bedömning

Den studerande arbetar i enlighet med värdegrunden, yrkesetiken, bestämmelserna, de styrande dokumenten och verksamhetsprinciperna för pedagogisk verksamhet, handledning och undervisningssektorn.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• iakttar i sitt arbete bestämmelserna, de styrande dokumenten och verksamhetsprinciperna för pedagogisk verksamhet, handledning och undervisningssektorn och ber vid behov arbetsgruppen om stöd• iakttar tystnadsplikten• iakttar anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen och ber vid behov arbetsgruppen om stöd• följer läroanstaltens anvisningar om arbetstagarnas kommunikation och användning av sociala medier• arbetar enligt läroanstaltens och yrkets värderingar och på ett yrkesetiskt hållbart sätt och ber arbetsgruppen om stöd i nya situationer• arbetar med respekt för elevens eller den studerandes självbestämmanderätt, intimitet och initiativförmåga
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar i sitt arbete bestämmelserna, de styrande dokumenten och verksamhetsprinciperna för pedagogisk verksamhet, handledning och undervisningssektorn • iakttar tystnadsplikten • iakttar anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen • följer läroanstaltens anvisningar om arbetstagarnas kommunikation och användning av sociala medier • arbetar enligt läroanstaltens och yrkets värderingar och på ett yrkesetiskt hållbart sätt även i nya situationer • arbetar med respekt för elevens eller den studerandes självbestämmanderätt, intimitet och initiativförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar i sitt arbete bestämmelserna, de styrande dokumenten och verksamhetsprinciperna för pedagogisk verksamhet, handledning och undervisningssektorn • iakttar tystnadsplikten • iakttar anmälningsskyldigheten enligt barnskyddslagen • följer läroanstaltens anvisningar om arbetstagarnas kommunikation och användning av sociala medier • arbetar enligt läroanstaltens och yrkets värderingar på ett yrkesetiskt hållbart sätt även i nya situationer och löser etiska utmaningar i anslutning till sitt arbete • arbetar aktivt och konsekvent med respekt för elevens eller den studerandes självbestämmanderätt, intimitet och initiativförmåga.

Den studerande beaktar i sitt arbete en elevs eller en studerandes allmänna utvecklingsfaser och utvecklingsskador samt stöder den fysiska, psykiska och sociala utvecklingen hos barn i skolåldern och hos unga.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar en elevs eller en studerandes utvecklingsfaser på utvecklingens olika delområden • stöder en elev eller en studerande i hans utvecklingsfaser och utvecklingskriser och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • arbetar med beaktande av hur utvecklingsskador och inlärningssvårigheter påverkar eleven eller den studerande och hans handlande och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • stöder i någon mån eleven eller den studerande i aktiv motion och utveckling av motoriska färdigheter • stöder i någon mån elevens eller den studerandes skapande av jaguppfattning och självkänsla • stöder i någon mån elevens eller den studerandes färdigheter i att komma överens med andra
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar och identifierar en elevs eller en studerandes utvecklingsfaser på utvecklingens olika delområden • stöder eleven eller den studerande i hans utvecklingsfaser och utvecklingskriser • arbetar med beaktande av hur utvecklingsskador och inlärningssvårigheter påverkar eleven eller den studerande, hans handlande och lärande • stöder eleven eller den studerande i aktiv motion och utveckling av motoriska färdigheter • stöder elevens eller den studerandes skapande av jaguppfattning, självkänsla och metoder för självreglering

	<ul style="list-style-type: none"> • stöder elevens eller den studerandes färdigheter i att komma överens med andra, att lära sig empati och att utveckla moral
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar och identifierar aktivt en elevs eller en studerandes utvecklingsfaser på utvecklingens olika delområden • stöder eleven eller den studerande i hans utvecklingsfaser och kriser och stöder hen i att uppmärksamma den egna utvecklingsrytmen • arbetar med aktivt beaktande av hur utvecklingsskador och inlärningssvårigheter påverkar eleven eller den studerande, hans handlande och lärande • stöder på ett mångsidigt och aktivt sätt eleven eller den studerande i aktiv motion och utveckling av motoriska färdigheter • stöder konsekvent elevens eller den studerandes skapande av jaguppfattning, självkänsla och metoder för självreglering • stöder konsekvent och aktivt elevens eller den studerandes färdigheter i att komma överens med andra, att lära sig empati och att utveckla moral.

Den studerande respekterar elevernas eller de studerandes mångfald.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar elevernas eller de studerandes mångfald i sitt arbete • bemöter sakligt elever eller studerande med olika bakgrund • uppmuntrar eleven eller den studerande att värdera det egna språket och den egna kulturen och även andras språk och kultur • stöder i någon mån elevens eller den studerandes två- eller flerspråkighet samt utvecklingen av identiteten och självkänslan i det språk som används • stöder i någon mån en teckenspråkig elevs eller studerandes utveckling av en teckenspråkig identitet, medvetenhet om den egna kulturen och den teckenspråkiga gemenskapen • uppmuntrar en teckenspråkig elev eller studerande att använda teckenspråk
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar konsekvent elevernas eller de studerandes mångfald i sitt arbete • signalerar genom sitt handlande att hen accepterar och uppskattar elever och studerande med olika bakgrund • stöder elevens eller den studerandes två- eller flerspråkighet samt utvecklingen av identiteten och självkänslan i de språk som används • stärker teckenspråkiga elevers eller studerandes teckenspråkiga identitet och medvetenhet om den egna kulturen och den teckenspråkiga gemenskapen • uppmuntrar aktivt en teckenspråkig elev eller studerande att använda teckenspråk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar aktivt och konsekvent elevernas eller de studerandes mångfald i sitt arbete och utvecklar sina arbetssätt enligt detta • signalerar konsekvent genom sitt eget handlande att hen accepterar och uppskattar elever och studerande med olika bakgrund

	<ul style="list-style-type: none"> • stöder aktivt elevens eller den studerandes två- och flerspråkighet samt utvecklingen av identiteten och självkänslan i de språk som hen använder • stärker aktivt och mångsidigt teckenspråkiga elevers eller studerandes teckenspråkiga identitet och medvetenhet om den egna kulturen och den teckenspråkiga gemenskapen • uppmuntrar aktivt och mångsidigt en teckenspråkig elev eller studerande att använda teckenspråk.
--	--

Den studerande handleder en elev eller en studerande i att klara sig i olika interaktionssituationer på teckenspråk eller med den kommunikationsmetod personen använder som stöder, kompletterar och ersätter tal. Den studerande

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder teckenspråk eller en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal med en elev eller en studerande • anpassar i någon mån det egna uttrycket till att motsvara elevens eller den studerandes kommunikationsfärdigheter och stöder hens möjlighet att uttrycka sig • ser till att eleven eller den studerande klarar sig i interaktionssituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder ledigt teckenspråk eller en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal med en elev eller en studerande • anpassar det egna uttrycket till att motsvara elevens eller den studerandes kommunikationsfärdigheter och stöder hens möjlighet att uttrycka sig mångsidigt • ser aktivt till att eleven eller den studerande klarar sig och är jämlik i interaktionssituationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder ledigt och obehindrat teckenspråk eller en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal med en elev eller en studerande • anpassar konsekvent det egna uttrycket till att motsvara elevens eller den studerandes kommunikationsfärdigheter och stöder hens möjlighet att uttrycka sig mångsidigt • ser aktivt, konsekvent och målinriktat till att eleven eller den studerande klarar sig och är jämlik i interaktionssituationer.

Den studerande stöder elevens eller den studerandes lärande och utveckling av färdigheter.

Att stödja utvecklingen av lärande och färdigheter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • stöder eleven eller den studerande och känner till inlärningsprocessens faser • handlar på ett uppmuntrande sätt i lärandesituationer och i andra situationer i vardagen • ser till arbetsron för en elevs eller en studerandes del • stöder elevens eller den studerandes initiativförmåga • ser i någon mån till att eleven eller den studerande lär sig ta ansvar för det egna lärandet, sina uppgifter och sitt handlande • ger eleven eller den studerande respons i vissa situationer

	<ul style="list-style-type: none"> • ser till att eleven eller den studerande koncentrerar sig på uppgifter och aktiviteter • arbetar på ett tillförlitligt sätt • uppmuntrar i någon mån eleven eller den studerande att arbeta tillsammans med andra
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • stöder eleven eller den studerande med beaktande av inlärningsprocessens faser • handlar på ett uppmuntrande sätt i lärandesituationer och i andra situationer i vardagen genom att använda motivationstekniker • ser till arbetsron • stöder elevernas eller de studerandes initiativförmåga • ser till att eleven eller den studerande lär sig ta ansvar för det egna lärandet, sina uppgifter och sitt handlande • ger eleven eller den studerande respons i olika situationer • ser på egen hand och i olika situationer till att eleven eller den studerande koncentrerar sig på uppgifter och aktiviteter • arbetar på ett tillförlitligt sätt • uppmuntrar eleven eller den studerande att arbeta tillsammans med andra
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • stöder eleven eller den studerande med aktivt beaktande av inlärningsprocessens faser • uppmuntrar aktivt i lärandesituationer och i andra situationer i vardagen genom att använda motivationstekniker på ett mångsidigt sätt • ser aktivt till arbetsron i olika lärmiljöer • stöder aktivt elevernas eller de studerandes initiativförmåga • ser konsekvent till att eleven eller den studerande lär sig ta ansvar för det egna lärandet, sina uppgifter och sitt handlande • ger eleven eller den studerande respons på ett mångsidigt sätt i olika situationer • ser konsekvent, självständigt och i olika situationer till att eleven eller den studerande koncentrerar sig på uppgifter och aktiviteter • arbetar på ett tillförlitligt sätt • uppmuntrar aktivt elever eller studerande att arbeta tillsammans med andra.

Att upptäcka behov av stöd	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och redogör för några av en elevs eller en studerandes färdigheter, styrkor och behov av stöd i hanteringen av vardagen, studiefärdigheterna, lärandet eller samarbetsituationer • avgör elevens eller den studerandes behov med stöd av läraren och vårdnadshavarna • arbetar så att elevens eller den studerandes individuella och särskilda behov blir beaktade i någon mån • redogör för trestegsstödets principer, former och verksamhetsmetoder
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och redogör för en elevs eller en studerandes färdigheter, styrkor och behov av stöd i hanteringen

	<p>av vardagen, studiefärdigheterna, lärandet eller samarbetsituationer</p> <ul style="list-style-type: none"> • avgör elevens eller den studerandes behov i samarbete med läraren och vårdnadshavarna • arbetar så att elevens eller den studerandes individuella och särskilda behov blir beaktade • redogör för trestegsstödets principer, former och verksamhetsmetoder
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och redogör mångsidigt för en elevs eller en studerandes färdigheter, styrkor och behov av stöd i hanteringen av vardagen, studiefärdigheterna, lärandet eller samarbetsituationer • avgör aktivt elevens eller den studerandes behov i samarbete med läraren och vårdnadshavarna • arbetar aktivt så att elevens eller den studerandes individuella och särskilda behov blir beaktade • redogör för trestegsstödets principer, former och verksamhetsmetoder och använder sig av kunskapen aktivt i sitt arbete.

Den studerande handleder och assisterar en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd på ett tryggt sätt i dennas lär- och verksamhetsmiljö

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om en elevs eller en studerandes lär- och verksamhetsmiljö och sin uppgift där • arbetar med kännedom om strukturer, mål, innehåll och metoder för undervisningen som sker i elevens eller den studerandes lär- och verksamhetsmiljö i stora drag • arbetar med handlednings- och assistansuppgifter inom det egna ansvarsområdet enligt de nationella och lokala undervisnings- och verksamhetsplanerna, anvisningarna och rekommendationerna och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • handleder och assisterar eleven eller den studerande säkert och med beaktande av hans lärandemål och enligt arbetsgruppens anvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om en elevs eller en studerandes lär- och verksamhetsmiljö och sin uppgift där • arbetar med kännedom om strukturer, mål, innehåll och metoder för undervisningen som sker i elevens eller den studerandes lär- och verksamhetsmiljö • arbetar med handlednings- och assistansuppgifter inom det egna ansvarsområdet enligt de nationella och lokala undervisnings- och verksamhetsplanerna, anvisningarna och rekommendationerna • handleder och assisterar eleven eller den studerande säkert och med beaktande av hans lärandemål
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med grundlig kännedom om en elevs eller en studerandes lär- och verksamhetsmiljö och sin uppgift där • arbetar med god kännedom om strukturer, mål, innehåll och metoder för undervisningen som sker i elevens eller den studerandes lär- och verksamhetsmiljö

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar aktivt med handlednings- och assistansuppgifter inom det egna ansvarsområdet enligt de nationella och lokala undervisnings- och verksamhetsplanerna, anvisningarna och rekommendationerna • handleder och assisterar eleven eller den studerande säkert och med aktivt och mångsidigt beaktande av hens lärandemål.
--	--

Den studerande handleder och assisterar en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd speciellt i kommunikationen i lärande och aktiviteter.

Handledning och assistans i lärande och aktiviteter	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar som stöd för en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd med kännedom om principerna för lärandets mål och innehåll och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • ser till att eleven eller den studerande lär sig och klarar sig i lärandesituationer enligt hens mål och de principer man kommit överens om i den mångprofessionella arbetsgruppen och ber vid behov om stöd av arbetsgruppen • ser till att eleven eller den studerande klarar sig i den övriga verksamheten i läroanstalten enligt gemensamt överenskomna principer • handleder i lärande och studier enligt överenskomna principer med läraren och med stöd av denna • handleder eleven eller den studerande i att sköta sig själv och lära sig vardagliga färdigheter som gäller hygien, att äta, klä sig och röra sig enligt anvisningar • handleder eleven eller den studerande i att klara sig under pauser och förflyttningar enligt anvisningar • arbetar så att självförtroendet stärks hos eleven eller den studerande som behöver stöd • handleder åskådligt och funktionellt i lärandet och ber vid behov om stöd av arbetsgruppen • handleder i lärandet med hjälp av lek, spel, fantasi och berättelser, men behöver stöd i att välja metod • handleder eleven eller den studerande i användningen av informationsteknik och att använda sig av teknologiska möjligheter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar som stöd för en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd med god kännedom om principerna för lärandets mål och innehåll • ser till och ansvarar för att eleven eller den studerande lär sig och klarar sig i lärandesituationer enligt hens mål och de principer man kommit överens om i den mångprofessionella arbetsgruppen • ser aktivt till och ansvarar för att eleven eller den studerande klarar sig i den övriga verksamheten i läroanstalten • handleder i lärande och studier enligt överenskomna principer med läraren • handleder aktivt eleven eller den studerande i att sköta sig själv och lära sig vardagliga färdigheter som gäller hygien, att äta, klä sig och röra sig • handleder på eget initiativ eleven eller den studerande i att klara sig under pauser och förflyttningar

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar så att självförtroendet, självvärderingen och färdigheterna att lära sig att lära stärks hos eleven eller den studerande som behöver stöd • handleder åskådligt och funktionellt i lärandet • handleder i lärandet med hjälp av lek, spel, fantasi och berättelser • motiverar och handleder eleven eller den studerande i användningen av informationsteknik och att använda sig av teknologiska möjligheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar som stöd för en elev eller en studerande som behöver särskilt och individuellt stöd med kännedom om principerna för lärandets mål och innehåll • ser aktivt till och ansvarar för att eleven eller den studerande lär sig och klarar sig i lärandesituationer enligt hens mål och de principer man kommit överens om i den mångprofessionella arbetsgruppen • ser aktivt till och ansvarar för att eleven eller den studerande klarar sig i den övriga verksamheten i läroanstalten • handleder i lärande och studier enligt överenskomna principer med läraren • handleder aktivt och konsekvent eleven eller den studerande i att sköta sig själv och lära sig vardagliga färdigheter som gäller hygien, att äta, klä sig och röra sig • handleder konsekvent eleven eller den studerande i att klara sig under pauser och förflyttningar enligt anvisningar • arbetar så att självförtroendet, självvärderingen och färdigheterna att lära sig att lära samt förmågan att planera framtiden stärks hos eleven eller den studerande som behöver stöd • handleder åskådligt och funktionellt i lärandet med mångsidiga metoder • handleder eleven eller den studerande i lärandet med hjälp av lek, spel, fantasi och berättelser • motiverar och handleder aktivt eleven eller den studerande i användningen av informationsteknik och att använda sig av teknologiska möjligheter.

Planering, genomförande och utvärdering av handledningen

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i planering av undervisning och målinriktad verksamhet i en mångprofessionell arbetsgrupp • planerar och genomför verksamhet enligt givna anvisningar med hjälp av olika metoder och ber vid behov arbetsgruppen eller en lärare om stöd • beaktar i planeringen enligt anvisningar saker som gäller elevens eller den studerandes kommunikation och behov av stöd • arbetar med förståelse för utvärderingens betydelse • redogör för elevens eller den studerandes framsteg för läraren
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • deltar i planering av undervisning och målinriktad verksamhet i en mångprofessionell arbetsgrupp • planerar och genomför avtalad verksamhet självständigt med hjälp av olika metoder och ber vid behov i någon mån arbetsgruppen eller en lärare om stöd

	<ul style="list-style-type: none"> tillämpar olika handledningsmetoder med beaktande av elevens eller den studerandes behov och ber vid behov i någon mån arbetsgruppen eller en lärare om stöd beaktar i planeringen saker som gäller elevens eller den studerandes kommunikation och behov av stöd utvärderar verksamheten redogör för elevens eller den studerandes framsteg för läraren och den mångprofessionella arbetsgruppen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> deltar aktivt i planering av undervisning och målinriktad verksamhet i en mångprofessionell arbetsgrupp lyfter fram egna idéer och förslag som är genomförbara planerar och genomför verksamhet självständigt och mångsidigt genom att använda olika metoder tillämpar olika handledningsmetoder med beaktande av elevens eller den studerandes behov beaktar i planeringen konsekvent saker som gäller elevens eller den studerandes kommunikation utvärderar verksamheten aktivt redogör för elevens eller den studerandes framsteg för läraren och för den mångprofessionella arbetsgruppen i olika situationer ändrar vid behov på verksamheten enligt målen.

Beaktande av en elevs eller en studerandes självbestämmanderätt och stöd av hens delaktighet	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> arbetar med respekt för självbestämmanderätten uppmuntrar i någon mån eleven eller den studerande till delaktighet i lärmiljöer stöder i någon mån gruppbildningsprocessen och elevens eller den studerandes deltagande i den och ber vid behov arbetsgruppen om stöd stöder elevernas eller de studerandes skapande av sociala relationer hjälper eleven eller den studerande att känna sig accepterad och värdefull
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> arbetar med respekt för självbestämmanderätten främjar likabehandling och jämlikhet i lärmiljöer uppmuntrar eleven eller den studerande till delaktighet i lärmiljöer stöder gruppbildningsprocessen och elevens eller den studerandes deltagande i den och ber vid behov arbetsgruppen om stöd främjar elevernas eller de studerandes skapande av sociala relationer hjälper eleven eller den studerande att känna sig accepterad och värdefull stöder eleven eller den studerande i att delta i planeringen av sina studier och verksamheten i sin studiegrupp stöder eleven eller den studerande i att påverka planeringen och utvecklingen av läroanstaltens gemensamma verksamhet och lärmiljö
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med respekt för självbestämmanderätten • främjar aktivt likabehandling och jämlikhet i lärmiljöer • uppmuntrar aktivt eleven eller den studerande till delaktighet i lärmiljöer • stöder konsekvent gruppbildningsprocessen och elevens eller den studerandes deltagande i den • främjar aktivt och mångsidigt elevernas eller de studerandes skapande av sociala relationer • hjälper konsekvent eleverna eller de studerande att känna sig accepterade och värdefulla • stöder aktivt eleven eller den studerande i att delta i planeringen av sina studier och verksamheten i sin studiegrupp • stöder aktivt eleven eller den studerande i att påverka planeringen och utvecklingen av läroanstaltens gemensamma verksamhet och lärmiljö.
--------------	--

Den studerande ser till elevens eller den studerandes säkerhet och agerar i situationer av begränsning, mobbning och kriser samt i andra utmanande situationer i enlighet med bestämmelserna och läroanstaltens anvisningar.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ser till elevens eller den studerandes säkerhet i dagliga situationer • arbetar enligt läroanstaltens anvisningar och arbetsätt i begränsnings-, mobbnings- och krissituationer samt i andra utmanande situationer och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • arbetar med kännedom om läroanstaltens säkerhetsrutiner • arbetar med kännedom om när, vilka och hur begränsningsåtgärder får användas i läroanstaltsmiljö • arbetar med kännedom om de egna rättigheterna och skyldigheterna i mobbnings- och krissituationer och andra utmanande situationer • tar upp ett hot som hen upptäcker • tar upp en situation som hen upptäcker och som äventyrar säkerheten och välbefinnandet • ingriper vid olämpligt beteende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ser till elevens eller den studerandes säkerhet i dagliga situationer • arbetar enligt läroanstaltens anvisningar och arbetsätt i begränsnings-, mobbnings- och krissituationer samt i andra utmanande situationer • arbetar med kännedom om läroanstaltens säkerhetsrutiner • arbetar med kännedom om när, vilka och hur begränsningsåtgärder får användas i läroanstaltsmiljö • arbetar med kännedom om sina egna rättigheter och skyldigheter i mobbnings- och krissituationer och andra utmanande situationer • försöker förebygga utmanande situationer på det sätt man kommit överens om i den mångprofessionella gruppen • tar upp ett hot som hen upptäcker • tar upp en situation som han eller hon upptäcker och som äventyrar säkerheten och välbefinnandet • ingriper aktivt vid olämpligt beteende
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ser till elevens eller den studerandes säkerhet i dagliga situationer • arbetar enligt läroanstaltens anvisningar och arbets sätt i begränsnings-, mobbnings- och krissituationer samt i andra utmanande situationer • handlar med kännedom om verksamhetsmiljöns säkerhetsrutiner • arbetar med kännedom om när, vilka och hur begränsningsåtgärder får användas i läroanstaltsmiljö • arbetar med kännedom om sina egna rättigheter och skyldigheter i mobbnings- och krissituationer och andra utmanande situationer • försöker aktivt förebygga utmanande situationer på det sätt man kommit överens om i den mångprofessionella gruppen • tar upp ett hot som han eller hon upptäcker • tar upp en situation som hen upptäcker och som äventyrar säkerheten och välbefinnandet • ingriper aktivt och konsekvent vid olämpligt beteende.
--------------	--

Den studerande ser till lärmiljön.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ser till att lärande- och verksamhetsmiljön är fysiskt, psykiskt och socialt säker enligt den mångprofessionella arbetsgruppens anvisningar och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • känner till läkemedelsbehandlingsplanen för verksamhetsmiljön och arbetar enligt den • behärskar färdigheterna på FHJ1-nivå • beaktar elevernas eller de studerandes specialkost • ser till att de redskap som behövs i verksamheten är i skick och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • ser till att materialen är i skick och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • ser till att lokalerna är tillgängliga på det sätt arbetsgruppen gett anvisningar om • ser till att lokalerna är städade • använder lokaler enligt anvisningar • känner till principerna för hållbar utveckling, arbetar enligt dem och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • ser för sin del till arbetsron enligt anvisningar
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ser till att lärande- och verksamhetsmiljön är fysiskt, psykiskt och socialt säker enligt den mångprofessionella arbetsgruppens anvisningar • känner till läkemedelsbehandlingsplanen för verksamhetsmiljön och arbetar enligt den • behärskar färdigheterna på FHJ1-nivå • beaktar elevernas eller de studerandes specialkost • ser till att de redskap som behövs i verksamheten är i skick • ser till att materialen är i skick • ser till att lokalerna är tillgängliga • ser till att lokalerna är städade • använder enligt anvisningar lokalerna på ett flexibelt och meningsfullt sätt med tanke på funktionerna • följer principerna för hållbar utveckling • ser för egen del till arbetsron
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ser aktivt och självständigt till att lärande- och verksamhetsmiljön är fysiskt, psykiskt och socialt säker enligt den mångprofessionella arbetsgruppens anvisningar • känner till läkemedelsbehandlingsplanen för verksamhetsmiljön och arbetar enligt den • behärskar färdigheterna på FHJ1-nivå • beaktar elevernas eller de studerandes specialkost • ser aktivt till att de redskap som behövs i verksamheten är i skick • ser aktivt till att materialen är i skick • ser konsekvent till att lokalerna är tillgängliga • ser till att lokalerna är estetiska och städade och aktiverar även eleverna eller de studerande till att se till detta • använder enligt anvisningar lokalerna på ett flexibelt och meningsfullt sätt med tanke på funktionerna • följer konsekvent principerna för hållbar utveckling • ser för egen del aktivt till arbetsron.
--------------	--

Den studerande samarbetar med eleven eller den studerande, hens vårdnadshavare, närmaste krets samt med en mångprofessionell arbetsgrupp

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i en läroanstalt enligt fastställda principer för samarbetet och ber enligt behov arbetsgruppen om stöd • arbetar med respekt för elevens eller den studerandes egna val och beaktar dem • arbetar med respekt för elevens eller den studerandes vårdnadshavares och den närmaste kretsens val • deltar i verksamheten i en mångprofessionell arbetsgrupp • arbetar enligt anvisningar av lärarna och samarbetar med en annan person inom undervisningen och elev- eller studerandevården • handlar enligt överenskomna principer i arbetsgemenskapen • sköter överenskomna uppgifter enligt instruktioner
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i en läroanstalt enligt fastställda principer för samarbetet • arbetar med respekt för elevens eller den studerandes egna val och beaktar dem • arbetar med respekt för och stöder elevens eller den studerandes vårdnadshavares och den närmaste kretsens val • deltar i verksamheten i en mångprofessionell arbetsgrupp och lyfter fram det egna kunnandet • arbetar enligt anvisningar av lärarna och samarbetar med en annan person inom undervisningen och elev- eller studerandevården • handlar ansvarsfullt enligt överenskomna principer i arbetsgemenskapen • sköter överenskomna uppgifter på egen hand
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i en läroanstalt enligt fastställda principer för samarbetet • arbetar konsekvent med respekt för elevens eller den studerandes egna val och beaktar dem aktivt • arbetar med respekt för och stöder elevens eller den studerandes vårdnadshavares och den närmaste kretsens val • deltar aktivt i verksamheten i en mångprofessionell arbetsgrupp och lyfter modigt fram det egna kunnandet

	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar konsekvent enligt anvisningar av lärarna och samarbetar med en annan person inom undervisningen och elev- eller studerandevården • handlar ansvarsfullt och aktivt enligt överenskomna principer i arbetsgemenskapen • sköter överenskomna uppgifter på eget initiativ, pålitligt och självständigt.
--	--

Den studerande arbetar med beaktande av arbetarskydd, ergonomi och välbefinnande i arbetet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar anvisningarna om arbetarskydd • ser till den egna säkerheten om en elev eller en studerande betar sig på ett på förhand oförutsägbart sätt • ändrar på uppmaning sitt arbete till att bli mer ergonomiskt • använder oftast ergonomiskt sett riktiga arbetsställningar och rörelser i olika faser av sitt arbete, men behöver ibland bli påmind om detta • använder hjälpmedel för assistans och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • beaktar behoven och ergonomin hos den som behöver assistans • beaktar saker som gäller hygien i assistansen • ser till sin personliga hygien och hindrar för sin del smittsamma sjukdomar från att spridas • ser till den egna funktions- och arbetsförmågan • upprätthåller för egen del ett gott arbetsklimat
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar anvisningarna om arbetarskydd och tillämpar kunskapen i föränderliga situationer • ser till den egna säkerheten om en klient betar sig på ett på förhand oförutsägbart sätt • beaktar i allmänhet ergonomin i sitt arbete • använder ergonomiskt sett riktiga arbetsställningar och rörelser i olika faser av sitt arbete • använder hjälpmedel för assistansen • beaktar behoven och ergonomin hos den som behöver assistans • beaktar saker som gäller hygien i assistansen • ser till sin personliga hygien och hindrar smittsamma sjukdomar från att spridas • ser aktivt till den egna funktions- och arbetsförmågan • upprätthåller och främjar för egen del ett gott arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar anvisningarna om arbetarskydd, tillämpar kunskapen i föränderliga situationer och främjar säkerheten • ser till den egna säkerheten om en klient betar sig på ett på förhand oförutsägbart sätt, är beredd på eventuella oförutsedda och hotfulla situationer i arbetet med klienter, känner till farorna och riskerna i anslutning till arbetsplatsens säkerhet samt informerar om dem • arbetar på ett ergonomiskt sätt • använder konsekvent ergonomiskt riktiga arbetsställningar och rörelser i olika faser av sitt arbete och försöker aktivt påverka så att det blir rätt • använder smidigt hjälpmedel för assistansen

	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar aktivt behoven och ergonomin hos den som behöver assistans • beaktar aktivt saker som gäller hygien i assistansen • ser till sin personliga hygien och hindrar aktivt och omsorgsfullt smittsamma sjukdomar från att spridas • ser på ett mångsidigt och aktivt sätt till den egna funktions- och arbetsförmågan • upprätthåller och främjar för egen del konsekvent ett gott arbetsklimat.
--	---

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt kunnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till sina styrkor och utvecklingsområden • utnyttjar i vissa situationer sina styrkor i sin verksamhet • utvärderar sin yrkesmässiga utveckling • sätter upp vissa mål för yrkesinriktat växande • tar emot respons • ändrar i någon mån på sitt handlande utifrån respons • upprätthåller de kunskaper och färdigheter som yrket kräver
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt sina styrkor och utvecklingsområden • bedömer på ett mångsidigt sätt sin yrkesmässiga utveckling • sätter upp mål för yrkesinriktat växande • tar emot respons med vilja att utvecklas och utvecklar sitt arbete utifrån responsen • ger konstruktiv respons i arbetsgemenskapen • motiverar lösningarna i sin verksamhet med stöd av professionell kunskap • upprätthåller aktivt de kunskaper och färdigheter som yrket kräver
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer realistiskt och på ett mångsidigt sätt sina styrkor utvecklingsområden • utnyttjar med motiveringar sina styrkor i sin verksamhet • bedömer på ett mångsidigt sätt och systematiskt sin yrkesmässiga utveckling • sätter upp mål för yrkesinriktat växande och motiverar sitt handlande • utvecklar aktivt sitt handlande utifrån respons • ger konstruktiv respons och utvecklingsförslag i arbetsgemenskapen och motiverar dem • motiverar på ett mångsidigt sätt lösningarna i sin verksamhet med stöd av professionell kunskap • upprätthåller aktivt och konsekvent de kunskaper och färdigheter som yrket kräver.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta inom förskoleundervisning, grundläggande utbildning, handledande utbildning, yrkesutbildning, folkhögskoleutbildning eller i en motsvarande miljö med uppgifter att handleda en elev eller en studerande som behöver stöd i kommunikationen i lärandet. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.22.Handledning i kommunikation och interaktion, 20 kp (106334)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta utgående från klienternas behov med beaktande av klientens självbestämmanderätt
- samarbeta mångprofessionellt med experter inom kommunikationsrehabilitering
- handleda klienten i interaktion och i att lära sig den kommunikationsmetod hen använder
- utarbeta material för kommunikationsrehabilitering och lärande i interaktion och handleda i hur de används
- ordna klientens verksamhetsmiljö, så att den upprätthåller och utvecklar personens färdigheter i kommunikation och interaktion
- handleda arbetsgemenskapen och klientens närstående eller närmaste krets i att använda och lära sig en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal men som inte är tecknad kommunikation
- handleda arbetsgemenskapen och klientens närstående eller närmaste krets i att använda och lära sig en tecknad kommunikationsmetod
- handleda i användningen av hjälpmedel för kommunikation som en del av handledningen i att lära sig en kommunikationsmetod.

Bedömning

Den studerande arbetar utgående från klienternas behov med beaktande av klientens självbestämmanderätt

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• beaktar i sin verksamhet klientens självbestämmanderätt och det som ingår där• främjar och stöder klientens delaktighet• tar reda på och respekterar klientens önskemål• stöder klienten i att fatta beslut och ber vid behov om stöd av arbetsgruppen• följer i sitt arbete de etiska principerna för sin bransch
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• beaktar i sin verksamhet klientens självbestämmanderätt och det som hör dit och främjar att den genomförs• främjar och stöder aktivt klientens delaktighet• tar reda på och respekterar klientens önskemål och arbetar enligt dem• stöder klienten i att fatta beslut• följer i sitt arbete de etiska principerna för sin bransch
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• beaktar i sin verksamhet klientens självbestämmanderätt och det som ingår där och främjar aktivt att den genomförs• främjar och stöder aktivt klientens delaktighet i alla situationer• stöder klienten i att identifiera sina egna mål och utforma nya• tar reda på och respekterar klientens önskemål och arbetar aktivt enligt dem• stöder på ett mångsidigt och konsekvent sätt klienten i att fatta beslut• för fram klientens egna förslag som mål för att främja klientens kommunikation• följer i sitt arbete de etiska principerna för sin bransch.

Den studerande samarbetar mångprofessionellt med experter inom kommunikationsrehabilitering

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • samarbetar i rehabiliteringen av klientens kommunikation och interaktion i den egna arbetsgemenskapen • arbetar enligt instruktioner från andra experter inom kommunikationsrehabilitering • genomför i sitt praktiska arbete principerna för kollektiv rehabilitering och ber vid behov om stöd från arbetsgruppen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • samarbetar med en mångprofessionell rehabiliteringsarbetsgrupp i rehabiliteringen av klientens kommunikation och interaktion • vänder sig till de andra experterna på kommunikationsrehabilitering vid behov • arbetar enligt instruktioner från andra experter inom kommunikationsrehabilitering • genomför i sitt praktiska arbete principerna för kollektiv rehabilitering
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • samarbetar aktivt med en mångprofessionell rehabiliteringsarbetsgrupp i rehabiliteringen av klientens kommunikation och interaktion • vänder sig aktivt och självständigt till de andra experterna på kommunikationsrehabilitering vid behov • arbetar enligt instruktioner från andra experter inom kommunikationsrehabilitering • genomför i sitt praktiska arbete aktivt principerna för kollektiv rehabilitering

Den studerande handleder klienten i interaktion och i att lära sig den kommunikationsmetod hen använder.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar klientens färdigheter i kommunikation och interaktion • planerar, genomför och bedömer verksamhet som stöder klientens färdigheter i kommunikation och interaktion och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • uppmuntrar och aktiverar klienten till att uttrycka sig • använder i sitt arbete några metoder som stöder uppkomsten av kommunikation och interaktion • handleder klienten i att lära sig den kommunikationsmetod som lämpar sig för hen och att använda den med hjälp av några metoder som berikar språkfärdigheterna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar och beskriver klientens färdigheter i kommunikation och interaktion • planerar, genomför och bedömer verksamhet som stöder klientens färdigheter i kommunikation och interaktion • uppmuntrar och aktiverar klienten till att uttrycka sig samt till kommunikation och till interaktion • vägleder klienter till interaktion sinsemellan • använder i sitt arbete aktivt olika metoder som stöder uppkomsten av kommunikation och interaktion

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten i att lära sig den kommunikationsmetod som lämpar sig för hen och att använda den med hjälp metoder som berikar språkfärdigheterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar och beskriver mångsidigt klientens färdigheter i kommunikation och interaktion • planerar, genomför och bedömer mångsidigt verksamhet som stöder klientens färdigheter i kommunikation och interaktion • uppmuntrar och aktiverar klienten till att uttrycka sig samt till en mångsidig och jämlik kommunikation och interaktion • vägleder aktivt klienter till interaktion sinsemellan • använder i sitt arbete aktivt olika metoder som stöder uppkomsten av kommunikation och interaktion • handleder klienten i att lära sig den kommunikationsmetod som lämpar sig för hen och att använda den på ett mångsidigt sätt med hjälp av metoder som berikar språkfärdigheterna • uppmuntrar klienten till idéer genom metoder för positiv interaktion.

Den studerande utarbetar material för kommunikationsrehabilitering och lärande i interaktion och handleder i hur de används.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utarbetar material för lärande som ansluter sig till kommunikationsrehabilitering och lärande av interaktion, såsom lärande spel, böcker och material med tecken som stöd, instruktioner och bildmaterial • handleder arbetsgemenskapen i att utarbeta och använda material för kommunikationsrehabilitering
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utarbetar material för lärande som ansluter sig till kommunikationsrehabilitering och lärande av interaktion, såsom lärande spel, böcker och material med tecken som stöd, instruktioner och bildmaterial • handleder arbetsgemenskapen i att utarbeta och använda material för kommunikationsrehabilitering • handleder en klients närstående eller närmaste krets i att utarbeta och använda material för kommunikationsrehabilitering • handleder en klients närstående eller närmaste krets i ärenden som gäller anskaffning av material enligt bestämmelserna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utarbetar mångsidigt material för lärande som ansluter sig till kommunikationsrehabilitering och lärande av interaktion, såsom lärande spel, böcker och material med tecken som stöd, instruktioner och bildmaterial genom att tillämpa och förena olika kommunikationsmetoder på ett skapande sätt • handleder aktivt arbetsgemenskapen i att utarbeta och använda material för kommunikationsrehabilitering • handleder aktivt en klients närstående eller närmaste krets i att utarbeta och använda material för kommunikationsrehabilitering • handleder en klients närstående eller närmaste krets i ärenden som gäller anskaffning av material enligt bestämmelserna.

Den studerande ordnar klientens verksamhetsmiljö så att den upprätthåller och utvecklar personens färdigheter i kommunikation och interaktion.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> ordnar material, stimulans och funktioner till verksamhetsmiljön som stöder upprätthållandet och utvecklingen av klientens färdigheter i kommunikation och interaktion ställer i ordning en lyssnarmiljö (hörande, synlighet, belysning) enligt klientens behov
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> ordnar material, stimulans och funktioner till verksamhetsmiljön som på ett mångsidigt sätt stöder upprätthållandet och utvecklingen av att klientens färdigheter i kommunikation och interaktion ställer i ordning en lyssnarmiljö (hörande, synlighet, belysning) enligt klientens behov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> ordnar aktivt och självständigt material, stimulans och funktioner till verksamhetsmiljön som på ett mångsidigt sätt stöder upprätthållandet och utvecklingen av klientens färdigheter i kommunikation och interaktion ställer aktivt och konsekvent i ordning en lyssnarmiljö (hörande, synlighet, belysning) enligt klientens behov.

Den studerande handleder arbetsgemenskapen och klientens närstående eller närmaste krets i att använda och lära sig en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal men som inte är tecknad kommunikation.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> använder själv rätt, säkert och obehindrat kommunikation med föremål, kommunikation som baserar sig på symboler och bildkommunikation samt visar hur de används genom att själv visa exempel arbetar enligt bestämmelserna och principerna för kommunikationshandledning handleder arbetsgemenskapen i lärandet av en annan kommunikationsmetod än tecknad kommunikation som klienten använder handleder klientens närstående eller närmaste krets i att använda en annan kommunikationsmetod än tecknad kommunikation som klienten använder med beaktande av deras behov och livssituation använder några funktionella metoder i handledningen planerar, genomför och bedömer handledningssituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> använder själv rätt, säkert och obehindrat kommunikation med föremål, kommunikation som baserar sig på symboler och bildkommunikation samt visar hur de används genom att själv visa exempel arbetar enligt bestämmelserna och principerna för kommunikationshandledning handleder aktivt arbetsgemenskapen i lärandet av en annan kommunikationsmetod än en tecknad som klienten använder handleder aktivt klientens närstående eller närmaste krets i att använda en annan kommunikationsmetod än en tecknad

	<p>som klienten använder med beaktande av deras behov och livssituation</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder funktionella metoder på ett mångsidigt sätt under handledningen och beaktar dem som lär sig • planerar, genomför och bedömer handledningssituationer självständigt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder själv rätt, säkert och obehindrat kommunikation med föremål, kommunikation som baserar sig på symboler och bildkommunikation samt visar tydligt och aktivt hur de används genom att själv visa exempel • arbetar enligt bestämmelserna och principerna för kommunikationshandledning • handleder aktivt och på ett mångsidigt sätt arbetsgemenskapen i lärandet av en annan kommunikationsmetod än en tecknad som klienten använder • handleder aktivt och på ett mångsidigt sätt klientens närstående eller närmaste krets i att använda en annan kommunikationsmetod än en tecknad som klienten använder med beaktande av deras behov och livssituation • använder funktionella metoder på ett mångsidigt sätt under handledningen och beaktar dem som lär sig • planerar, genomför och bedömer självständigt handledningssituationer som stöder lärandet på ett mångsidigt sätt • handleder lärandet på ett säkert och naturligt sätt.

Den studerande handleder arbetsgemenskapen och klientens närstående eller närmaste krets i att använda och lära sig en tecknad kommunikationsmetod

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder själv rätt, säkert och obehindrat tecken som stöd och tecknat tal samt visar hur de används genom att själv visa exempel • arbetar enligt bestämmelserna och principerna för kommunikationshandledning • planerar, genomför och bedömer lärandesituationer i en tecknad kommunikationsmetod • handleder arbetsgemenskapen i lärandet av en tecknad kommunikationsmetod som klienten använder • handleder klientens närstående eller närmaste krets i att använda en tecknad kommunikationsmetod som klienten använder med beaktande av deras behov och livssituation • använder funktionella metoder i handledningen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder själv rätt, säkert och obehindrat tecken som stöd och tecknat tal samt visar tydligt hur de används genom att själv visa exempel • arbetar enligt bestämmelserna och principerna för kommunikationshandledning • planerar, genomför och bedömer självständigt handledning lärandesituationer i en tecknad kommunikationsmetod • handleder aktivt arbetsgemenskapen i lärandet av en tecknad kommunikationsmetod som klienten använder • handleder aktivt klientens närstående eller närmaste krets i att använda en tecknad kommunikationsmetod som klienten använder med beaktande av deras behov och livssituation

	<ul style="list-style-type: none"> • använder själv rätt, säkert och obehindrat tecken som stöd och som tecknat tal samt visar tydligt och aktivt hur de används genom att själv visa exempel
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder funktionella metoder på ett mångsidigt sätt i handledningen • arbetar enligt bestämmelserna och principerna för kommunikationshandledning • planerar, genomför och bedömer självständigt och mångsidigt handledning lärandesituationer i en tecknad kommunikationsmetod med beaktande av behoven hos dem som lär sig och den tecknade metodens särdrag • handleder aktivt och mångsidigt arbetsgemenskapen i lärandet av en tecknad kommunikationsmetod som klienten använder • handleder aktivt och mångsidigt klientens närstående eller närmaste krets i att använda en tecknad kommunikationsmetod som klienten använder med beaktande av deras behov och livssituation • använder funktionella metoder på ett mångsidigt sätt i handledningen och beaktar dem som lär sig • handleder lärandet på ett säkert och naturligt sätt.

Den studerande handleder i användningen av hjälpmedel för kommunikation som en del av handledningen i att lära sig en kommunikationsmetod

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten i att använda sin kommunikationsmapp enligt givna anvisningar • tar reda på hur den kommunikationsmapp som klienten använder uppdateras och sköter mindre uppdateringar enligt givna anvisningar • handleder klienten i att använda det hjälpmedel för kommunikation som klienten använder enligt givna anvisningar • tar reda på hur servicen av det hjälpmedel som klienten använder för kommunikation sköts, hur man säkerställer att det är funktionsdugligt och arbetar enligt anvisningar • handleder klienten i att använda det program som hör till kommunikationsmedlet enligt givna anvisningar • tar reda på hur programmet uppdateras och sköter uppdateringen enligt anvisningarna
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • handleder klienten och arbetsgemenskapen i att använda klientens kommunikationsmapp enligt givna anvisningar • tar reda på hur den kommunikationsmapp som klienten använder uppdateras och sköter mindre uppdateringar enligt givna anvisningar • handleder klienten och arbetsgemenskapen i att använda det hjälpmedel för kommunikation som klienten använder enligt givna anvisningar • tar reda på hur servicen av det hjälpmedel som klienten använder för kommunikation sköts, hur man säkerställer att det är funktionsdugligt och arbetar enligt anvisningar • handleder klienten och arbetsgemenskapen i hur det program som hör till klientens kommunikationsmetod fungerar enligt givna anvisningar • tar reda på hur programmet uppdateras och sköter uppdateringen enligt anvisningarna

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handleder aktivt klienten och arbetsgemenskapen i att använda klientens kommunikationsmapp enligt givna anvisningar • tar reda på hur kommunikationsmappen uppdateras och sköter regelbundet, självständigt och aktivt mindre uppdateringar enligt givna anvisningar • handleder aktivt klienten och arbetsgemenskapen i att använda det hjälpmedel för kommunikation som klienten använder enligt givna anvisningar • tar reda på hur servicen av det hjälpmedel som klienten använder för kommunikation sköts, hur man säkerställer att det är funktionsdugligt och arbetar självständigt och aktivt enligt anvisningarna • handleder aktivt klienten och arbetsgemenskapen i att använda det program som hör till klientens kommunikationsmetod enligt givna anvisningar • tar reda på hur programmet uppdateras och sköter uppdateringen självständigt och aktivt enligt givna anvisningar.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta med uppgifter inom handledning i kommunikation och interaktion i miljöer där handledning i kommunikation och interaktion behövs. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.23. Handledning i verksamhet för dövblinda och synskadade klienter, 15 kp (106338)

Bedömning

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
----------------	--

Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

Den studerande	
Nöjaktiga N1	
Nöjaktiga N2	
Goda G3	
Goda G4	
Berömliga B5	

2.24.Handledning av vuxna som behöver stöd i kommunikationen för att klara sig självständigt, 20 kp (106335)

Krav på yrkesskicklighet

Den studerande kan

- arbeta enligt bestämmelserna, verksamhetsprinciperna, värderingarna och de etiska principerna inom det pedagogiska och det sociala området
- i sitt arbete beakta en vuxen klients utvecklingsfas, utvecklingsskador och funktionsförmåga samt stödja den vuxnas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande
- beakta de särskilda behoven hos en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk
- arbeta i interaktion och kommunicera med en klient på svenska, finska eller teckenspråk eller via den kommunikationsmetod som klienten använder
- handleda och assistera en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk i att klara sig självständigt i sin boendemiljö eller någon annan verksamhetsmiljö
- handleda och assistera en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk i att klara sig självständigt i dagliga aktiviteter
- främja att en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk klarar sig självständigt samt personens välbefinnande och delaktighet genom att använda funktionella metoder, konst- och kulturbaserade metoder samt omgivningen och dess service
- se till klientens säkerhet och agera i situationer av begränsning, mobbning och kriser samt i andra utmanande situationer i enlighet med bestämmelserna och arbetsplatsens anvisningar
- arbeta med beaktande av arbetarskyddet och välbefinnandet i arbetet
- utvärdera och utveckla sitt kunnande.

Bedömning

Den studerande arbetar enligt bestämmelserna, verksamhetsprinciperna, värderingarna och de etiska principerna inom det pedagogiska och det sociala området.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• iakttar de gällande lagarna, bestämmelserna och verksamhetsprinciperna för det pedagogiska och det sociala området• iakttar datasekretessen och tystnadsplikten• registrerar och rapporterar verksamheten enligt arbetsplatsens anvisningar• arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna• följer arbetsplatsens anvisningar om arbetstagarnas kommunikation och användning av sociala medier• arbetar enligt värderingarna för verksamhetsmiljön och yrket på ett yrkesetiskt hållbart sätt och ber arbetsgruppen om stöd i nya situationer• arbetar med respekt för klientens självbestämmanderätt, intimitet och initiativförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• iakttar de gällande lagarna, bestämmelserna och verksamhetsprinciperna för det pedagogiska och det sociala området

	<ul style="list-style-type: none"> • iaktar datasekretessen och tystnadsplikten • registrerar och rapporterar verksamheten enligt arbetsplatsens anvisningar • arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer arbetsplatsens anvisningar om arbetstagarnas kommunikation och användning av sociala medier • arbetar enligt värderingarna för verksamhetsmiljön och yrket på ett yrkesetiskt hållbart sätt även i nya situationer • arbetar med respekt för klientens självbestämmanderätt, integritet och initiativförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iaktar de gällande lagarna, bestämmelserna och verksamhetsprinciperna för det pedagogiska och det sociala området • iaktar datasekretessen och tystnadsplikten • registrerar och rapporterar verksamheten enligt arbetsplatsens anvisningar • arbetar enligt bestämmelserna för egenkontroll och kvalitetsrekommendationerna • följer arbetsplatsens anvisningar om arbetstagarnas kommunikation och användning av sociala medier • arbetar enligt värderingarna för verksamhetsmiljön och yrket på ett yrkesetiskt hållbart sätt även i nya situationer och löser etiska utmaningar i anslutning till sitt arbete • arbetar med respekt för klientens självbestämmanderätt, integritet och initiativförmåga.

Den studerande beaktar i sitt arbete en vuxen klients utvecklingsfas, utvecklingsskador och funktionsförmåga samt stöder den vuxnas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder kunskap om den vuxnas utvecklingsfas och utvecklingskriser och hur de påverkar en vuxen klient • använder kunskap om hur utvecklingsskador och inlärningssvårigheter påverkar en vuxen klient och dennas handlande och arbetar utgående från resurserna • observerar i någon mån och beaktar i stora drag en vuxen klients fysiska utveckling och funktionsförmåga och stöder på något sätt klientens fysiska välbefinnande • observerar i någon mån och beaktar i stora drag en vuxen klients psykiska utveckling och funktionsförmåga och stöder på något sätt klientens psykiska välbefinnande • observerar i någon mån och beaktar i stora drag en vuxen klients sociala utveckling och funktionsförmåga och stöder på något sätt den vuxna klienten i att vara delaktig och i sociala förhållanden
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder på ett mångsidigt sätt kunskap om den vuxnas utvecklingsfas och utvecklingskriser och hur de påverkar en vuxen klient • använder kunskap om hur utvecklingsskador och inlärningssvårigheter påverkar en vuxen klient och dennas handlande och lärande och arbetar med beaktande av dem och utgående från resurserna

	<ul style="list-style-type: none"> • observerar och beaktar i sin verksamhet en vuxen klients fysiska utveckling och funktionsförmåga och stöder på många sätt klientens fysiska välbefinnande • observerar och beaktar i sin verksamhet en vuxen klients psykiska utveckling och funktionsförmåga och stöder på många sätt klientens psykiska välbefinnande • observerar och beaktar i sin verksamhet en vuxen klients sociala utveckling och funktionsförmåga och stöder klienten i att vara delaktig och i sociala förhållanden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete aktivt de vanligaste utvecklingsfasernas och utvecklingskrisernas individuella inverkan på en vuxen klient • använder kunskap om hur utvecklingsskador och inlärningssvårigheter påverkar en vuxen klient och dennas handlande och arbetar aktivt med beaktande av dem och utgående från resurserna • observerar och beaktar i sin verksamhet på ett mångsidigt och flexibelt sätt en vuxen klients fysiska utveckling och funktionsförmåga och stöder på ett mångsidigt och aktivt sätt klientens fysiska välbefinnande • observerar och beaktar i sin verksamhet på ett mångsidigt och flexibelt sätt en vuxen klients psykiska utveckling och funktionsförmåga och stöder på ett mångsidigt och aktivt sätt klientens psykiska välbefinnande • observerar och beaktar i sin verksamhet på ett mångsidigt sätt en vuxen klients sociala utveckling och funktionsförmåga och stöder på ett mångsidigt och aktivt sätt klienten i att vara delaktig och i sociala förhållanden.

Den studerande beaktar de särskilda behoven hos en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete i stora drag faktorer som har samband med att hörseln försämras, att en person blir döv och nedsatt hörsel hos vuxna • beaktar i sin verksamhet i stora drag särskilda behov av handledning och assistans i samband med klientens sjukdomar, mentala problem, beroenden eller marginalisering och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • beaktar verksamhetsmiljöns principer, praxis och den egna uppgiften i läkemedelsbehandlingen samt genomförandet av klientens läkemedelsbehandling i sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete faktorer som har samband med att hörseln försämras, att en person blir döv och nedsatt hörsel hos vuxna • beaktar i sin verksamhet särskilda behov av handledning och assistans i samband med klientens sjukdomar, mentala problem, beroenden eller marginalisering • beaktar verksamhetsmiljöns principer, praxis och den egna uppgiften i läkemedelsbehandlingen samt genomförandet av klientens läkemedelsbehandling i sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sitt arbete på ett mångsidigt och aktivt sätt faktorer som har samband med att hörseln försämras, att en person blir döv och nedsatt hörsel hos vuxna

	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar i sin verksamhet på ett mångsidigt och aktivt sätt särskilda behov av handledning och assistans i samband med klientens sjukdomar, mentala problem, beroenden eller marginalisering • beaktar verksamhetsmiljöns principer, praxis och den egna uppgiften i läkemedelsbehandlingen samt genomförandet av klientens läkemedelsbehandling i sitt arbete.
--	---

Den studerande arbetar i interaktion och kommunicerar med en klient på svenska, finska eller på teckenspråk eller via den kommunikationsmetod som klienten använder.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar, accepterar och intresserar sig för klienten • uttrycker sina tankar tydligt, ställer i någon mån frågor och håller i någon mån samtal igång, observerar i någon mån interaktionssituationen och lyssnar på den andra parten • handlar ömsesidigt, empatiskt och visar stöd • använder teckenspråk eller en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal enligt en vuxen klients behov och anpassar sitt uttryck, så att det motsvarar klientens kommunikationsfärdigheter • beaktar hur försvagad syn inverkar på kommunikationen • talar tydligt med ansiktet mot en klient med nedsatt hörsel eller som blivit döv, använder läpparna rätt tydligt och kommunicerar med beaktande av klientens placering
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar, accepterar och intresserar sig för klienten • uttrycker sina tankar tydligt, ställer frågor och håller samtal igång, observerar interaktionssituationen och lyssnar på den andra parten • handlar ömsesidigt, empatiskt och visar stöd • använder på ett naturligt sätt teckenspråk eller en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal med en vuxen klient och beaktar olika situationer • beaktar aktivt hur försvagad syn inverkar på kommunikationen • talar och använder läpparna tydligt med ansiktet mot en klient med nedsatt hörsel eller som blivit döv, kommunicerar med beaktande av klientens placering och anpassar tydligt tal och snabbheten i kommunikationen enligt klientens behov • ser till att klienten blir hörd och är jämlik i interaktionssituationer och stöder klientens möjlighet att uttrycka sig
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • respekterar, accepterar och intresserar sig för klienten • uttrycker sina tankar tydligt, ställer aktivt frågor och håller aktivt samtal igång, observerar aktivt interaktionssituationen och lyssnar aktivt på den andra parten • handlar ömsesidigt, mycket empatiskt och visar aktivt stöd • använder teckenspråk eller en kommunikationsmetod som stöder, kompletterar och ersätter tal flytande och på ett naturligt sätt med en vuxen klient och beaktar olika situationer • beaktar på ett mångsidigt sätt hur försvagad syn inverkar på kommunikationen • talar tydligt och använder läpparna mycket tydligt med ansiktet mot en klient med nedsatt hörsel eller som blivit döv, kommunicerar med beaktande av klientens placering och anpassar tydligt tal och snabbheten i kommunikationen enligt klientens behov

- ser till att klienten blir hörd och är jämlik i interaktionssituationer, och stöder klientens möjlighet att uttrycka sig mångsidigt.

Den studerande handleder och assisterar en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk i att klara sig självständigt i sin boendemiljö eller någon annan verksamhetsmiljö.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om klientens verksamhetsmiljö och sin uppgift där • är med i planeringen av handlednings- och assistansuppgifterna tillsammans med arbetsgemenskapen • beaktar innehållet och målen i klientens service- och rehabiliteringsplan och målen i sitt handlednings- och assistansarbete och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • observerar i någon mån den vuxnas behov av handledning och assistans och arbetar huvudsakligen enligt dem • handleder och assisterar enligt givna anvisningar en vuxen klient i att klara sig självständigt i sin verksamhetsmiljö med beaktande av klientens självbestämmanderätt • stöder klientens delaktighet • använder material, hjälpmedel och utrustning enligt arbetsuppgiften och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • ser enligt givna instruktioner till att verksamhetsmiljön är städad och trygg • observerar tillgängligheten i miljön och meddelar arbetsgemenskapen om utvecklingsområdena • löser problemsituationer tillsammans med arbetsgemenskapen • samarbetar med klienten och dennas närmaste krets samt med arbetsgemenskapen och ett mångprofessionellt nätverk
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med kännedom om klientens verksamhetsmiljö och sin uppgift där • deltar i planeringen av handlednings- och assistansuppgifterna med arbetsgemenskapen • beaktar innehållet och målen i klientens service- och rehabiliteringsplan och målen i sitt handlednings- och assistansarbete • observerar den vuxnas behov av handledning och assistans och arbetar enligt dem • handleder och assisterar en vuxen klient i att klara sig självständigt i sin verksamhetsmiljö med beaktande av klientens självbestämmanderätt • främjar klientens delaktighet • använder material, hjälpmedel och utrustning enligt arbetsuppgiften • ser till att verksamhetsmiljön är städad, trivsam och trygg inom ramen för sin arbetsbeskrivning • observerar och främjar tillgängligheten i miljön • lär sig av arbetsprocessen och löser de vanligaste problemsituationerna • samarbetar aktivt med klienten och dennas närmaste krets samt med arbetsgemenskapen och ett mångprofessionellt nätverk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar med ingående kännedom om klientens verksamhetsmiljö och sin uppgift där

	<ul style="list-style-type: none"> • deltar aktivt i planeringen av handlednings- och assistansuppgifterna tillsammans med arbetsgemenskapen • beaktar aktivt innehållet och målen i klientens service- och rehabiliteringsplan i sitt handlednings- och assistansarbete • observerar aktivt och på ett mångsidigt sätt den vuxnas behov av handledning och assistans och arbetar aktivt enligt dem • handleder och assisterar flexibelt en vuxen klient i att klara sig självständigt i sin verksamhetsmiljö med aktivt beaktande av klientens självbestämmanderätt • främjar klientens delaktighet på ett mångsidigt sätt • använder smidigt material, hjälpmedel och utrustning enligt arbetsuppgiften • ser aktivt till att verksamhetsmiljön är städad, trivsamt och trygg inom ramen för sin arbetsbeskrivning • observerar och främjar tillgängligheten i miljön på ett aktivt och mångsidigt sätt • tillämpar den information hen får om arbetsprocessen och löser problemsituationer på ett kreativt sätt • samarbetar aktivt och mångsidigt med klienten och dennas närmaste krets samt med arbetsgemenskapen och ett mångprofessionellt nätverk.
--	---

Den studerande handleder och assisterar en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk i att klara sig självständigt i dagliga aktiviteter

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete att handleda och assistera i dagliga sysslor enligt givna anvisningar • observerar klientens välbefinnande och hälsotillstånd tillsammans med klienten och beaktar dem i sin verksamhet • utför primärvården av klienten på ett säkert sätt enligt givna anvisningar och med beaktande av självbestämmanderätten • handleder och assisterar klienten i hans dagliga aktiviteter enligt givna anvisningar med beaktande av personens självbestämmanderätt • uppmuntrar i någon mån klienten till att klara av sina dagliga aktiviteter självständigt • använder funktionella och delaktiga metoder i träningen av färdigheter som behövs i klientens dagliga aktiviteter och i främjandet av social interaktion • hjälper klienten att märka att hen fortfarande klarar sig självständigt eller har gjort framsteg i sina dagliga aktiviteter • utvärderar hur handledningen och assistansen lyckas i de dagliga aktiviteterna ur någon synvinkel
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete att handleda och assistera i dagliga sysslor med beaktande av klienternas säkerhet, funktionsförmåga och önskemål samt verksamhetsutrymmen, verktyg, material, hållbar utveckling och ekonomin • observerar tillsammans med klienten hans välbefinnande och hälsotillstånd och beaktar dem i sin verksamhet • utför primärvården av klienten på ett säkert sätt med beaktande av självbestämmanderätten • handleder och assisterar klienten i hans dagliga aktiviteter samt observerar och beaktar personens behov av handledning och assistans samt självbestämmanderätten

	<ul style="list-style-type: none"> • handleder och assisterar klienten i hans dagliga aktiviteter, så att begränsande åtgärder inte skulle behövas och med beaktande av föränderliga situationer • uppmuntrar klienten till att klara av sina dagliga aktiviteter på egen hand och så självständigt som möjligt • använder på ett rätt mångsidigt sätt funktionella och delaktiga metoder i träningen av färdigheter som behövs i klientens dagliga aktiviteter och i främjandet av social interaktion • hjälper klienten att märka att hen fortfarande klarar sig självständigt eller har gjort framsteg i sina dagliga aktiviteter • utvärderar hur handledningen och assistansen lyckas i de dagliga aktiviteterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar sitt arbete att handleda och assistera i dagliga sysslor och beaktar mångsidigt klienternas säkerhet, funktionsförmåga och önskemål samt verksamhetsutrymmen, verktyg, material, hållbar utveckling och ekonomin • observerar tillsammans med klienten hans välbefinnande och hälsotillstånd och beaktar dem i sin verksamhet • utför primärvården av klienten på ett säkert och kundorienterat sätt utgående från personens behov och beaktar självbestämmanderätten aktivt • handleder och assisterar klienten aktivt i hans dagliga aktiviteter samt observerar och beaktar på ett mångsidigt sätt personens behov av handledning och assistans samt självbestämmanderätten • handleder och assisterar klienten aktivt i hans dagliga aktiviteter, så att begränsande åtgärder inte skulle behövas och beaktar på ett mångsidigt sätt föränderliga situationer • uppmuntrar och motiverar aktivt klienten till att klara av sina dagliga aktiviteter på egen hand och så självständigt som möjligt • använder på ett mångsidigt sätt funktionella och delaktiga metoder i träningen av färdigheter som behövs i klientens dagliga aktiviteter och i främjandet av social interaktion • hjälper aktivt klienten att märka att hen fortfarande klarar sig självständigt eller har gjort framsteg i sina dagliga aktiviteter • utvärderar på ett mångsidigt sätt hur handledningen och assistansen lyckas i de dagliga aktiviteterna.

Den studerande främjar att en vuxen klient inom området för kommunikation och teckenspråk klarar sig självständigt samt personens välbefinnande och delaktighet genom att använda funktionella metoder, konst- och kulturbaserade metoder samt omgivningen och dess service.

Handledning i verksamhet som främjar att klara sig självständigt samt välbefinnande och delaktighet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • frågar efter klientens önskemål om meningsfull sysselsättning • tar reda på olika alternativ att förverkliga klientens önskemål • förklarar för klienten om tjänster inom motion, kultur, natur och övriga tjänster samt andra möjligheter att delta • frågar klienten vilket alternativ hen vill genomföra • planerar genomförandet av en aktivitet som främjar att klienten klarar sig själv, klientens välbefinnande och delaktighet med beaktande av klientens funktionsförmåga antingen tillsammans

	<p>med klienten eller själv och ber vid behov arbetsgruppen om stöd</p> <ul style="list-style-type: none"> • ber klienterna delta i aktiviteten • avgör tillsammans med klienten om aktiviteten är meningsfull ur någon synvinkel
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på klientens önskemål, behov och mål i fråga om meningsfull sysselsättning och diskuterar dem med klienten • tar reda på olika alternativ att förverkliga klientens önskemål antingen tillsammans med klienten eller själv med beaktande av hans eller hennes funktionsförmåga • förklarar för klienten om tjänster inom motion, kultur, natur och övriga tjänster samt andra möjligheter att delta • diskuterar olika alternativ med klienten och stöder hen i att fatta beslut • planerar genomförandet av en aktivitet som främjar att klienten klarar sig själv, klientens välbefinnande och delaktighet med beaktande av klienternas säkerhet, funktionsförmåga och önskemål samt verksamhetens utrymmen, verktyg, material, hållbar utveckling och ekonomin antingen tillsammans med klienten eller själv • uppmuntrar och handleder klienten i att delta i olika aktiviteter • avgör tillsammans med klienten om aktiviteten är meningsfull
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar aktivt reda på klientens önskemål, behov och mål i fråga om meningsfull sysselsättning och diskuterar dem med klienten • tar aktivt reda på olika alternativ att förverkliga klientens önskemål antingen tillsammans med klienten eller själv med beaktande av klientens funktionsförmåga • förklarar aktivt och inspirerande för klienten om tjänster inom motion, kultur, natur och övriga tjänster samt andra möjligheter att delta • diskuterar olika alternativ med klienten, hjälper hen att överväga olika alternativ och stöder klienten i att fatta beslut • planerar verksamheten kreativt och beaktar mångsidigt klienternas tankar, önskemål, säkerhet och funktionsförmåga samt verksamhetsutrymmen, verktyg, material, hållbar utveckling och ekonomin • motiverar, uppmuntrar och handleder aktivt klienten i att delta i olika aktiviteter • avgör tillsammans med klienten på ett mångsidigt sätt om aktiviteten är meningsfull.

Användning av metoder, verktyg och material

Den studerande

Nöjaktiga N1

- använder någon funktionell metod, verktyg och material för att främja klientens välbefinnande och sociala interaktion med beaktande av klientens önskemål och ber vid behov arbetsgruppen om stöd
- använder någon konst- och kulturbaserad metod med tillhörande verktyg och material för att främja klientens välbefinnande med beaktande av klientens önskemål och ber vid behov arbetsgruppen om stöd
- använder idrottshandledning med tillhörande redskap och material för att främja klientens välbefinnande och sociala

	<p>interaktion med beaktande av klientens önskemål och ber vid behov arbetsgruppen om stöd</p> <ul style="list-style-type: none"> • använder sig av de möjligheter naturen och miljön erbjuder och olika tjänster i verksamheten med beaktande av klientens önskemål och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • använder de möjligheter som erbjuds inom informations- och kommunikationsteknik och teknologi i handledningssituationerna och ber vid behov arbetsgruppen om stöd • stöder klientens delaktighet i rekreations-, hobby- och fritidsverksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder någon funktionell metod med tillhörande verktyg och material för att främja klientens välbefinnande och sociala interaktion med beaktande av klientens önskemål • använder konst- och kulturbaserade metoder med tillhörande verktyg och material för att främja klientens välbefinnande med beaktande av klientens önskemål • använder idrottshandledning med tillhörande redskap och material för att främja klientens välbefinnande och sociala interaktion med beaktande av klientens önskemål • använder sig av de möjligheter naturen och miljön erbjuder och olika tjänster i handledningsverksamheten med beaktande av klientens önskemål • använder de möjligheter som erbjuds inom informations- och kommunikationsteknik och teknologi i handledningssituationerna • främjar klientens delaktighet i rekreations-, hobby- och fritidsverksamhet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder säkert och kreativt funktionella metoder, verktyg och material för att främja klientens välbefinnande och sociala interaktion med beaktande av klientens önskemål • använder säkert och kreativt konst- och kulturbaserade metoder, med tillhörande verktyg och material för att främja klientens välbefinnande med beaktande av klientens önskemål • använder säkert och kreativt idrottshandledning med tillhörande, redskap och material för att främja klientens välbefinnande och sociala interaktion med beaktande av klientens önskemål • använder sig kreativt av de möjligheter naturen och miljön erbjuder och olika tjänster i verksamheten med beaktande av klientens önskemål • använder säkert och smidigt de möjligheter som erbjuds inom informations- och kommunikationsteknik och teknologi i verksamheten • stöder aktivt klientens delaktighet i rekreations-, hobby- och fritidsverksamhet.

Den studerande ser till klientens säkerhet och agerar i situationer av begränsning, mobbing och kriser samt i andra utmanande situationer i enlighet med bestämmelserna och arbetsplatsens anvisningar.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • ser till klientens säkerhet i dagliga situationer • känner till läkemedelsbehandlingsplanen för verksamhetsmiljön och arbetar enligt den

	<ul style="list-style-type: none"> • handlar med kännedom om när, hur och vilka begränsningsåtgärder som får användas i arbets- och verksamhetsmiljön • arbetar med kännedom om hur man informerar klienten och de anhöriga om begränsningsåtgärder och handlar enligt givna föreskrifter och anvisningar om åtgärderna • handlar med kännedom om verksamhetsmiljöns säkerhetsrutiner • arbetar med kännedom om sina rättigheter och skyldigheter i fall av mobbning och krissituationer och andra utmanande situationer • tar upp ett hot som hen upptäcker • tar upp en situation som hen upptäcker och som äventyrar säkerheten och välbefinnandet • ingriper vid olämpligt beteende
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • ser till klientens säkerhet i dagliga situationer • känner till läkemedelsbehandlingsplanen för verksamhetsmiljön och arbetar enligt den • handlar med kännedom om när, hur och vilka begränsningsåtgärder som får användas i arbets- och verksamhetsmiljön • arbetar med kännedom om hur man informerar klienten och de anhöriga om begränsningsåtgärder och handlar enligt givna föreskrifter och anvisningar om åtgärderna • handlar med kännedom om verksamhetsmiljöns säkerhetsrutiner • arbetar med kännedom om sina rättigheter och skyldigheter i fall av mobbning, krissituationer och andra utmanande situationer • försöker förebygga utmanande situationer på det sätt man avtalat om i en mångprofessionell grupp • tar upp ett hot som hen upptäcker • tar upp en situation som hen upptäcker och som äventyrar säkerheten och välbefinnandet • ingriper aktivt vid olämpligt beteende
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • ser till klientens säkerhet i föränderliga situationer • känner till läkemedelsbehandlingsplanen för verksamhetsmiljön och arbetar enligt den • handlar med kännedom om när, hur och vilka begränsningsåtgärder som får användas i arbets- och verksamhetsmiljön • arbetar med kännedom om hur man informerar klienten och de anhöriga om begränsningsåtgärder och handlar enligt givna föreskrifter och anvisningar om åtgärderna • handlar med kännedom om verksamhetsmiljöns säkerhetsrutiner • arbetar med kännedom om de egna rättigheterna och skyldigheterna i mobbning och i krissituationer och andra utmanande situationer • försöker aktivt förebygga utmanande situationer i en mångprofessionell grupp på ett överenskommet sätt • tar upp ett hot som hen upptäcker • tar upp en situation som hen upptäcker och som äventyrar säkerheten och välbefinnandet • ingriper aktivt och konsekvent vid olämpligt beteende.

Den studerande arbetar med beaktande av arbetarskyddet och välbefinnandet i arbetet

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar anvisningarna om arbetarskydd • ser till den egna säkerheten om en klient beter sig på ett på förhand oförutsägbart sätt • ändrar på uppmaning sitt sätt att arbeta i en mer ergonomisk riktning • ser till sin personliga hygien och hindrar för egen del smittsamma sjukdomar från att spridas • ser till den egna funktions- och arbetsförmågan • upprätthåller för egen del ett gott arbetsklimat
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar anvisningarna om arbetarskydd och tillämpar kunskapen i föränderliga situationer • ser till den egna säkerheten om en klient beter sig på ett på förhand oförutsägbart sätt • beaktar i allmänhet ergonomin i sitt arbete • ser till sin personliga hygien och hindrar smittsamma sjukdomar från att spridas • ser aktivt till den egna funktions- och arbetsförmågan • upprätthåller och främjar för egen del ett gott arbetsklimat
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • iakttar anvisningarna om arbetarskydd, tillämpar kunskapen i föränderliga situationer och främjar säkerheten • sörjer för den egna säkerheten om en klient beter sig på ett på förhand oförutsägbart sätt, är beredd på eventuella oförutsedda och hotfulla situationer i arbetet med klienter, känner till farorna och riskerna som gäller arbetsplatsens säkerhet samt informerar om dem • arbetar på ett ergonomiskt sätt • ser till sin personliga hygien och hindrar aktivt smittsamma sjukdomar från att spridas • ser på ett mångsidigt och aktivt sätt till den egna funktions- och arbetsförmågan • upprätthåller och främjar ett gott arbetsklimat.

Den studerande utvärderar och utvecklar sitt kunnande.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar sin kompetens, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • utnyttjar i vissa situationer sina styrkor i sin verksamhet • upprätthåller de kunskaper och färdigheter som yrket kräver • sätter något mål för att utveckla sin yrkesskicklighet • tar emot respons • ändrar i någon mån på sitt handlande utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar och utvecklar sitt arbete, utvärderar sin kompetens realistiskt och rätt mångsidigt, identifierar sina styrkor och utvecklingsområden • utnyttjar sina styrkor i sin verksamhet • upprätthåller de kunskaper och färdigheter som yrket kräver • planerar utvecklingen av sin yrkesskicklighet rätt mångsidigt • tar emot respons med viljan att utveckla sig

	<ul style="list-style-type: none"> • utvecklar sitt handlande utifrån respons
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar och utvecklar sitt arbete aktivt, utvärderar sin kompetens, sina styrkor och utvecklingsområden realistiskt och mångsidigt • utnyttjar sina styrkor kreativt i sin verksamhet • upprätthåller aktivt de kunskaper och färdigheter som yrket kräver • planerar utvecklingen av sin yrkesskicklighet mångsidigt • ber om och tar emot respons med viljan att utveckla sig • ändrar aktivt på sitt handlande utifrån respons • ger motiverade utvecklingsförslag i arbetsgemenskapen.

Sätt att påvisa yrkesskickligheten

Den studerande visar sin yrkesskicklighet genom att utföra praktiska arbetsuppgifter i ett yrkesprov genom att arbeta inom boendetjänster, arbetsverksamhet, dagverksamhet, rehabiliterande verksamhet, rekreativ verksamhet, personlig assistans, tjänster som produceras av organisationer, i klubb-, läger-, kursverksamhet eller i en miljö med någon annan motsvarande verksamhet speciellt med uppgifter som består av handledning av en vuxen som behöver stöd i kommunikationen för att klara sig självständigt. Till de delar som den yrkesskicklighet som krävs i examensdelen inte kan bedömas genom ett yrkesprov kompletteras visandet av yrkesskickligheten individuellt på andra sätt.

2.25. Kunnande i kommunikation och interaktion (12 kp i svenskspråkig yrkesutbildning), 11 kp (400012)

Delområdet kommunikation och interaktion på modersmålet ska avläggas och undervisas, så att modersmålet är svenska, finska eller samiska enligt utbildningsanordnarens undervisnings- och examensspråk. Delområdet kommunikation och interaktion på modersmålet kan enligt den studerandes beslut avläggas och undervisas även i form av svenska eller finska som den studerandes andraspråk, romani, teckenspråk eller något annat språk som är den studerandes modersmål om utbildningsanordnaren erbjuder denna möjlighet.

Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska

Obligatoriska mål för kunnandet, 4 kp

Den studerande kan

- kommunicera ändamålsenligt i olika situationer
- tolka olika texter samt söka och bedöma information från olika källor
- producera olika texter och uttrycka känslor, tankar, åsikter och begrepp.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande kommunicerar ändamålsenligt i olika situationer.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar på ett sätt som lämpar sig för situationen • uttrycker sina åsikter sakligt i samarbets- och gruppsituationer

	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar ett fenomen eller ämne inom den egna branschen och använder standardspråk enligt situationen • förstår betydelsen av språk och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och arbetslivet • utvärderar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar smidigt i olika situationer • för diskussionen framåt på ett målinriktat sätt i samarbets- och gruppsituationer • motiverar sina åsikter och påståenden • använder enligt situationen standardspråk, branschterminer och textgenrer på ett naturligt sätt då hen presenterar fenomen eller ämnen inom den egna branschen • visar att hen förstår betydelsen av språk och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och i arbetslivet • utvärderar på ett realistiskt sätt sina interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kommunicerar på ett övertygande sätt även i utmanande situationer • fungerar konstruktivt och främjar gruppens interaktion i samarbets- och gruppsituationer • motiverar mångsidigt sina ståndpunkter och påståenden på ett sätt som passar för situationen • använder enligt situationen standardspråk, branschterminer och textgenrer på ett naturligt sätt då hen presenterar fenomen inom den egna branschen och riktar sin kommunikation enligt målgruppen • visar att hen förstår betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen, i arbetslivet och samhället • utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar olika texter samt söker och bedömer information från olika källor.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet • drar slutsatser om texternas innebörd huvudsakligen självständigt • söker information i källor som är centrala för den egna branschen och använder sin multilitteracitet i enkla informationssökningsuppgifter • gör en del anteckningar och sammanfattar till vissa delar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • bedömer tillförlitligheten i källor och fakta huvudsakligen självständigt • använder inhämtad information • beaktar upphovsrätten huvudsakligen självständigt • utvärderar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet på ett mångsidigt sätt

	<ul style="list-style-type: none"> • tolkar olika texters centrala mål och väsentliga betydelse • söker information i mångsidiga källor som är centrala för den egna branschen och använder sin multilitteracitet • gör anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • bedömer tillförlitligheten i källor och fakta • använder inhämtad information konsekvent och flexibelt • beaktar upphovsrätten på ett korrekt sätt • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att tolka texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet på ett mångsidigt sätt och bedömer användningen av dem • tolkar olika texters mål mångsidigt och utvärderar texternas innehåll och uttryck • söker information i källor som är mångsidiga och centrala för ämnet ifråga och använder sin multilitteracitet på ett flexibelt sätt • gör självständigt anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • bedömer tillförlitligheten i källor och fakta på ett sakkunnigt sätt • använder inhämtad information mångsidigt och flexibelt • beaktar upphovsrätten och hänvisar till källor på ett naturligt sätt • utvecklar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande producerar olika texter och uttrycker känslor, tankar, åsikter och begrepp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och riktar in det i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet • behärskar delvis skriftspråkets normer • producerar texter som är typiska för den egna branschen och arbetslivet • använder ett talspråk som lämpar sig för situationen • utvärderar sina färdigheter i att producera texter och språkligt uttryck utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och kommunicerar i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet och utvärderar hur ändamålsenliga olika alternativ är • behärskar huvudsakligen skriftspråkets normer • producerar texter som är typiska för och som motsvarar textbruket inom branschen och i arbetslivet • riktar sina muntliga texter till målgruppen och uttrycker sig tydligt • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att producera texter, så att hen identifierar sina styrkor och utvecklingsbehov

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck, kommunicerar i enlighet med målen och bedömer kommunikationens effekt • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att mångsidigt använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet och bedömer hur ändamålsenliga olika alternativ är • behärskar smidigt skriftspråkets normer och redigerar uttrycket och strukturen i den text hen producerat • producerar smidigt texter som motsvarar textbruket inom den egna branschen och i arbetslivet • använder ett tydligt talspråk som anpassas till situationen på ett kommunikativt sätt och behärskar även vårt standardspråk • utvecklar sina färdigheter i att producera texter utifrån respons och självvärdering.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande

- kan utveckla sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter
- kan utveckla sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp
- kan tolka och producera olika texter
- känner till språkets och litteraturens former och betydelse.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande utvecklar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker sakligt sina åsikter och motiverar dem på ett övertygande sätt • beaktar andras ståndpunkter vid interaktion • visar att hen känner till betydelsen av non-verbal kommunikation och dess påverkan på mottagandet av budskapet • utvärderar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • är artig och flexibel i interaktionssituationer i olika miljöer • tar i sin kommunikation hänsyn till mottagaren, situationen och kraven inom den egna branschen • beaktar den non-verbala kommunikationens påverkan när hen uttrycker sig • utvärderar realistiskt sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • upprätthåller interaktionen när hen talar, åskådliggör sitt inlägg och bygger upp dess innehåll så att det blir logiskt • tar i sin kommunikation hänsyn till mottagaren, situationen och kraven inom den egna branschen och kommunicerar på ett konstruktivt sätt även i konflikt- och problemsituationer

	<ul style="list-style-type: none"> tillämpar reglerna för non-verbal kommunikation i sin interaktion och jämför kulturella betydelser utvecklar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.
--	--

Den studerande utvecklar sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> framför både ett spontant och ett förberett inlägg eller håller ett muntligt anförande om ett ämne som är bekant för hen visar samarbetsvilja vid grupparbete följer mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet, men behöver ibland handledning utvärderar sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> håller både ett spontant och ett förberett anförande, åskådliggör sitt inlägg och bygger upp dess innehåll, så att det blir logiskt för aktivt gruppens arbete framåt och värdesätter andras ståndpunkter följer mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet utvärderar realistiskt sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp, så att hen identifierar sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> håller både ett spontant och ett på egen hand förberett inlägg även i utmanande situationer, åskådliggör sitt anförande och bygger upp dess innehåll, så att det blir logiskt förstår hur hen inverkar på gruppens arbete och uppmuntrar gruppens övriga medlemmar till samarbete behärskar smidigt mötes- och förhandlingsrutinerna utvecklar sin förmåga att uppträda och arbeta i grupp utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar och producerar olika texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> bekantar sig med olika textgenrer känner till kraven för situationsanpassad användning av textgenrer producerar och tolkar under handledning texter ensam och tillsammans med andra ger och tar under handledning emot konstruktiv respons på producerade texter utvärderar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt kritiskt producerar och tolkar texter ensam och tillsammans med andra redigerar egna texter utifrån respons ger och tar emot konstruktiv respons på en producerad text utvärderar realistiskt sin förmåga att tolka och producera texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt kritiskt och mångsidigt • producerar och tolkar mångsidigt texter ensam och tillsammans med andra • ger konstruktiv och mångsidig respons på producerade texter och tar emot respons • redigerar egna texter och utvecklar sin skrivförmåga utifrån respons • utvecklar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons och självvärdering.
--------------	--

Den studerande känner till språkets och litteraturens former och betydelse.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uppmärksammar betydelsen av mångfalden av språk, kultur och identiteter • bekantar sig med olika genrer inom litteraturen och med andra konstformer • läser skönlitterära texter • gör iakttagelser i samband med sitt läsande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beaktar mångfalden av språk, kultur och identiteter i sin interaktion • bekantar sig mångsidigt med olika genrer inom litteraturen och med andra konstformer • läser skönlitterära texter samt tolkar och utvärderar skönlitteratur och övriga konstverk • utvärderar sitt läsande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar mångsidigt sitt kunnande om mångfalden av språk, kultur och identiteter • visar sin kännedom om olika genrer inom litteraturen och inom andra konstformer • skaffar sig mångsidiga läsoplevelser samt analyserar och utvärderar skönlitteratur och andra konstverk • utvärderar och utvecklar sitt läsande.

Kommunikation och interaktion på modersmålet, svenska som andraspråk

Obligatoriska mål för kunnandet, 4 kp

Den studerande kan

- kommunicera ändamålsenligt i olika situationer
- tolka olika texter samt söka och bedöma information från olika källor
- producera olika texter och uttrycka känslor, tankar, åsikter och begrepp.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande kommunicerar ändamålsenligt i olika situationer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår i viss mån kommunikationen i talsituationer inom den egna branschen • strävar till att i interaktionssituationer kommunicera utifrån situationen • strävar till att uttrycka sina åsikter • strävar till att använda standardspråk då hen presenterar ett fenomen eller ämne inom den egna branschen • identifierar betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och i arbetslivet • utvärderar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår kommunikationen i talsituationer inom den egna branschen • kommunicerar rätt smidigt i vanliga interaktionssituationer • uttrycker sakligt sina åsikter • använder standardspråk och i viss mån branschtermen och textgenrer då hen presenterar fenomen eller ämnen inom den egna branschen • förstår betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen och i samhället • utvärderar på ett realistiskt sätt sina interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår på ett mångsidigt sätt kommunikationen i talsituationer inom den egna branschen • kommunicerar rätt smidigt i olika interaktionssituationer • uttrycker sina ståndpunkter och påståenden och strävar efter att motivera dem • använder standardspråk, branschtermen och textgenrer då hen presenterar fenomen eller ämnen inom den egna branschen • visar att hen förstår betydelsen av språket och interaktionsfärdigheter inom den egna branschen, i arbetslivet och samhället • utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar olika texter samt söker och bedömer information från olika källor.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de vanligaste textgenrererna och medierna som används inom den egna branschen och i arbetslivet huvudsakligen självständigt • söker information från källor inom den egna branschen och bedömer tillförlitligheten av informationen huvudsakligen självständigt • gör en del anteckningar och strävar till att sammanfatta det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • använder sin multilitteracitet huvudsakligen självständigt • förstår det huvudsakliga innehållet i texter som är centrala för den egna yrkesskickligheten • använder inhämtad information i tolkning av texter huvudsakligen självständigt • beaktar upphovsrätten huvudsakligen självständigt • utvärderar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de centrala textgenrerna och medierna som används inom den egna branschen och i arbetslivet • söker information från källor som är mångsidiga med tanke på den egna branschen och bedömer tillförlitligheten av informationen • gör anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • använder sin multilitteracitet • förstår innehållet i och syftet med texter som är centrala för den egna yrkesskickligheten • använder inhämtad information i tolkning av texter • beaktar upphovsrätten på ett sakligt sätt • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att tolka texter genom att identifiera styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner igen de textgenrer och medier som används inom den egna branschen och i arbetslivet och bedömer användningen av dem • söker information i källor som är mångsidiga och centrala med tanke på ämnet och bedömer tillförlitligheten av informationen • gör självständigt anteckningar och sammanfattar det väsentliga utifrån det hen hört, läst och sett • använder sin multilitteracitet mångsidigt • tolkar betydelsen av och målen med texter samt bedömer tillförlitligheten av informationen • använder inhämtad information i tolkning av texter mångsidigt • beaktar upphovsrätten och hänvisar på ett naturligt sätt till källor hen använt • utvecklar sina färdigheter i att tolka texter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande producerar olika texter och uttrycker känslor, tankar, åsikter och begrepp.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och strävar till att rikta in det i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter huvudsakligen självständigt genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet • identifierar skriftspråkets normer • producerar texter som är typiska för den egna branschen och arbetslivet • uttrycker sig begripligt i vanliga talsituationer • utvärderar sina färdigheter i att producera texter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och uttrycker sig huvudsakligen i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet • strävar till att använda skriftspråkets normer • utarbetar texter som är typiska för och som motsvarar textbruket inom den egna branschen • uttrycker sig begripligt i talsituationer

	<ul style="list-style-type: none"> • utvärderar realistiskt sina färdigheter i att producera texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter upp mål för sitt språkliga uttryck och uttrycker sig i enlighet med målen • producerar talade, skrivna eller audiovisuella texter genom att använda informations- och kommunikationsteknik och sin multilitteracitet och strävar efter att bedöma hur ändamålsenliga olika alternativ är • använder huvudsakligen skriftspråkets normer och redigerar uttrycket och strukturen i den text hen producerat • producerar texter som motsvarar textbruket inom den egna branschen och i arbetslivet • använder ett interaktivt talspråk • utvecklar sina färdigheter i att producera texter utifrån respons och självvärdering

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande

- kan utveckla sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter
- kan utveckla sina språkfärdigheter som behövs inom den egna branschen
- kan tolka och producera olika texter
- känner till språkets och litteraturens former och betydelse.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande utvecklar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker sakligt sina åsikter och strävar till att motivera dem • strävar till att beakta andras ståndpunkter vid interaktion • observerar människors non-verbala kommunikation och dess påverkan på mottagandet av budskapet • utvärderar sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • är artig och flexibel i interaktionssituationer • beaktar mottagaren och situationen i sin kommunikation • beaktar den non-verbala kommunikationens påverkan när hen uttrycker sig • utvärderar realistiskt sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker sig logiskt och åskådligt i olika interaktionssituationer • kommunicerar med beaktande av andra även i konflikt- och problemsituationer • kan tolka regler i non-verbala kommunikation i sin interaktion och jämför kulturella betydelser • strävar till att utveckla sina kommunikations- och interaktionsfärdigheter utifrån respons och självvärdering.

Den studerande utvecklar sina språkfärdigheter som behövs inom den egna branschen.

Den studerande

Nöjaktiga N1

- utvidgar behärskan av begrepp och språkliga normer inom den egna branschen
- framför både ett spontant och ett förberett inlägg eller håller ett muntligt anförande om ett ämne som är bekant för hen
- följer huvudsakligen självständigt mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet och strävar till att använda situationsbundna uttryck
- utvärderar sin språkfärdighet inom den egna branschen utifrån respons

Nöjaktiga N2

Goda G3

- behärskar centrala begrepp och språkliga normer inom sin bransch
- framför ett på förhand förberett inlägg eller håller ett muntligt anförande om ett ämne inom den egna branschen
- följer mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet och använder situationsbundna uttryck
- utvärderar sin språkfärdighet inom den egna branschen realistiskt, så att hen identifierar styrkor och utvecklingsbehov

Goda G4

Berömliga B5

- använder mångsidigt begrepp och språkliga normer inom den egna branschen
- håller både ett spontant och ett på förhand förberett, åskådligt anförande om ett ämne inom den egna branschen
- följer smidigt mötes- och förhandlingsrutiner i arbetslivet och använder situationsbundna uttryck
- utvecklar sin språkfärdighet inom den egna branschen utifrån respons och självvärdering.

Den studerande tolkar och producerar olika texter.

Den studerande

Nöjaktiga N1

- bekantar sig med olika textgenrer
- känner till kraven för situationsanpassad användning av textgenrer
- producerar under handledning texter ensam och tillsammans med andra
- ger och tar under handledning emot konstruktiv respons på producerade texter
- utvärderar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons

Nöjaktiga N2

Goda G3

- bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt
- producerar och tolkar texter ensam och tillsammans med andra
- redigerar egna texter utifrån respons
- ger och tar emot respons på en producerad text
- utvärderar realistiskt sin förmåga att tolka och producera texter genom att identifiera sina styrkor och utvecklingsbehov

Goda G4

Berömliga B5

- bekantar sig med olika textgenrer och analyserar genrernas uttryckssätt mångsidigt

	<ul style="list-style-type: none"> • producerar och tolkar mångsidigt texter ensam och tillsammans med andra • ger konstruktiv respons på producerade texter och tar emot respons • redigerar egna texter och utvecklar sin skrivförmåga utifrån respons • utvecklar sin förmåga att tolka och producera texter utifrån respons och självvärdering.
--	---

Den studerande känner till språkets och litteraturens former och betydelse.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till mångfalden av språk, kultur och identiteter i interaktionen • bekantar sig med språkets centrala struktur, register och stil • bekantar sig med olika genrer inom litteraturen • gör iakttagelser i samband med sitt läsande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • uppmärksammar mångfalden av språk, kultur och identiteter i sin interaktion • identifierar mångsidigt språkets struktur, register och stil • läser olika genrer inom litteraturen • utvärderar sitt läsande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar sitt kunnande om mångfalden i språk, kultur och identiteter i interaktionen • identifierar mångsidigt språkets struktur, register och stil och förstår hur språkval påverkar texter • läser olika genrer inom litteraturen och analyserar det lästa • utvärderar och utvecklar sitt läsande.

Kommunikation och interaktion på det andra inhemska språket, finska

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- använda det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt
- förstå olika slags texter och skriva enklare texter på finska
- kan söka information från olika finskspråkiga källor och använda dem i sin kommunikation
- förstå betydelsen av att kunna finska i arbetslivet

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder det finska språket i sin kommunikation på ett interaktivt sätt.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår enkla instruktioner och tilltal på en arbetsplats • gör sig förstådd i interaktionen med kunder eller kollegor • deltar i vardagliga samtal i en finskspråkig arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår tydliga instruktioner och samtal i normalt tempo på en arbetsplats • uttrycker sig tydligt och agerar ändamålsenligt i interaktionen med kunder och kollegor • deltar i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår även i snabbt tempo olika slags instruktioner och diskussioner på en arbetsplats • uttrycker sig värtaligt och agerar flexibelt i interaktionen med kunder och kollegor • deltar aktivt i olika slags diskussioner i en finskspråkig arbetsmiljö

Den studerande förstår olika slags texter och skriver enklare texter på finska.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden i olika slags texter • skriver korta texter och gör enkla dokument enligt mall
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden och det centrala innehållet i olika slags texter • skriver texter och gör ändamålsenliga dokument
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår genomgående innebörden och innehållet i olika slags texter • skriver och bearbetar texter enligt respons och gör självständigt ändamålsenliga dokument.

Den studerande söker information från olika finskspråkiga källor och använder dem i sin kommunikation.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information från enklare källor och använder dem i sin kommunikation
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information från olika källor och använder dem på ett mångsidigt sätt i sin kommunikation
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker information från olika källor, också svårare, och använder dem på ett flexibelt och kritiskt sätt i sitt arbete.

Den studerande förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och gör sig förstådd i en finskspråkig arbetsmiljö
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och arbetar väl i en finskspråkig arbetsmiljö
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår betydelsen av att kunna finska i arbetslivet och deltar aktivt i en finskspråkig arbetsmiljö
--------------	--

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- diskutera och argumentera på ett säkert och kreativt sätt
- förstå och skriva arbetslivsrelaterade texter
- känna till sina strategier för språkinläring

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande diskuterar och argumenterar på ett säkert och kreativt sätt.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker och motiverar sina åsikter och beaktar även andras åsikter i en diskussion • presenterar muntligt ett bekant ämne på ett kreativt sätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker och motiverar på ett övertygande sätt sina åsikter och beaktar även olika åsikter i en diskussion • muntligt presentera ett ämne på ett förståeligt och kreativt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • uttrycker och analyserar på ett självkritiskt sätt sina åsikter och kommunicerar på ett konstruktivt sätt i en diskussion • kan muntligt presentera även ett mer krävande ämne på ett logiskt och kreativt sätt.

Den studerande förstår och skriver arbetslivsrelaterade texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden i en arbetslivsrelaterad text och kan kortfattat återge dess innehåll • skriver korta och enkla yrkesinriktade texter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår innebörden och det centrala innehållet i en arbetslivsrelaterad text och anknyter informationen till egna erfarenheter • skriver yrkesinriktade texter på ett tydligt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår både innebörden och budskapet i en arbetslivsrelaterad text och analyserar textens innehåll • skriver väl strukturerade yrkesinriktade texter

Den studerande känner till sina strategier för språkinläring.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • är medveten om sin personliga inlärningsstrategi
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de svaga och starka sidorna i sin inlärningsstrategi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • prövar nya inlärningsstrategier och inlärningsstilar.

Kommunikation och interaktion på ett främmande språk

Obligatoriska mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- använda det främmande språket i olika interaktionssituationer
- söka information från olika källor på ett främmande språk
- verka i en flerspråkig och mångkulturell miljö.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder det främmande språket i olika interaktionssituationer.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig vanligen i interaktionssituationer genom att använda språket och visar att hen förstår enkelt språk som talas i långsamt tempo • berättar om sig själv och sina uppgifter genom att svara på frågor i förutsägbara och bekanta situationer • producerar korta meddelanden och texter som behövs i interaktionen • tolkar korrekt de vanligaste termerna, meddelandena och anvisningarna i den egna verksamheten • strävar till att utvärdera och utveckla sin språkfärdighet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig vanligen i interaktionssituationer genom att använda språket och visar att hen förstår vanligt språk som talas i normalt tempo • berättar om sig själv och sina uppgifter på ett förståeligt sätt och deltar i en diskussion förutsatt att diskussionspartnern talar tydligt • producerar meddelanden och texter som behövs i interaktionen • tolkar korrekt och följer de texter och anvisningar som rör den egna verksamheten samt ställer förtydligande frågor • utvärderar och utvecklar sin språkfärdighet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig på ett naturligt sätt i interaktionssituationer genom att använda språket och visar att hen förstår vanligt språk som talas i normalt tempo • berättar i bekanta situationer om sin verksamhet och normer och sätt som hör ihop med den samt frågar efter ytterligare riktlinjer för sin verksamhet • producerar smidigt vanliga meddelanden och texter samt fyller i olika dokument • tolkar korrekt de texter och anvisningar och den respons som rör den egna verksamheten • utvärderar och utvecklar sin språkfärdighet mångsidigt och på eget initiativ.

Den studerande söker information i olika källor på ett främmande språk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">söker under handledning information på ett främmande språk i material och anvisningar som rör den egna verksamhetenbedömer och väljer under handledning information utifrån ändamålsenlighet, pålitlighet och aktualitet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">söker mångsidigt information som behövs i verksamheten på ett främmande språkbedömer och väljer information utifrån ändamålsenlighet, pålitlighet och aktualitet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">söker självständigt och mångsidigt information som behövs i verksamheten på ett främmande språk, tillämpar sina kunskaper och färdigheter samt motiverar sina lösningar gällande val och tillämpning av informationenbedömer och väljer mångsidigt och kritiskt information utifrån ändamålsenlighet, pålitlighet och aktualitet.

Den studerande verkar i en flerspråkig och mångkulturell miljö.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">är medveten om betydelsen av det språk som hen studerat och den kultur som det representerarsträvar till att bemöta människor jämlikt och med en positiv inställning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">använder språket i en flerspråkig eller mångkulturell miljöbemöter människor jämlikt och med en positiv inställning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">tillämpar sina kunskaper och färdigheter i det främmande språket på ett flexibelt sättbemöter människor exceptionellt jämlikt och med en positiv inställning.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- kommunicera på ett främmande språk i arbetslivssituationer
- verka aktivt som medborgare i situationer på ett främmande språk.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande kommunicerar på ett främmande språk i arbetslivssituationer.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">berättar om sig själv och sina arbetsuppgifter samt svarar på enkla frågor

	<ul style="list-style-type: none"> • klarar sig i interaktionssituationer på standardspråk i vilka man även talar om frågor som hör ihop med de vanligaste arbetsuppgifterna • uttrycker sig på det sätt situationen kräver, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • berättar på ett förståeligt sätt om sig själv och branschens arbetsuppgifter, deltar i en diskussion samt frågar efter ytterligare anvisningar som gäller arbetet • klarar sig i många olika interaktionssituationer som hör ihop med arbetet • uttrycker sig på det sätt situationen kräver
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • berättar om sin arbetsplats, sitt arbete och därtill hörande normer och rutiner genom att använda ett rätt brett ordförråd och genom att dessutom utreda motsvarande frågor i andra länder • klarar sig på ett naturligt sätt i olika interaktionssituationer som hör ihop med arbetet, även i sådana där man behandlar mer krävande frågor • uttrycker sig flexibelt på det sätt situationen kräver.

Den studerande verkar som aktiv medborgare i situationer på ett främmande språk.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar hur man på ett främmande språk kan påverka genom att använda olika medier • verkar i olika situationer i arbete och vardagsliv på ett främmande språk i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter genom att hen förstår de mest centrala principerna för samhälleligt beslutsfattande • strävar i sin verksamhet till att beakta de centrala dragen i olika kulturer och förstår dem
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder ett främmande språk för att påverka genom att använda olika medier • verkar konsekvent i olika situationer i arbete och vardagsliv på ett främmande språk i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter genom att hen förstår de mest centrala principerna för samhälleligt beslutsfattande • beaktar i sin verksamhet de centrala dragen i olika kulturer och förstår dem
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder på ett argumenterande sätt ett främmande språk för att påverka genom att använda olika medier på ett kreativt sätt • verkar konsekvent och exemplariskt i olika situationer i arbete och vardagsliv på ett främmande språk i enlighet med sina rättigheter och skyldigheter genom att hen har en bred förståelse för de mest centrala principerna för samhälleligt beslutsfattande • beaktar på ett mångsidigt sätt de centrala dragen i olika kulturer och förstår dem.

Verksamhet i den digitala miljön

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- använda den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik och gör val i fråga om den
- använda digitala tjänster och program.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder utrustning för informations- och kommunikationsteknik och gör val i fråga om den.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• väljer utrustning som är lämplig för ändamålet delvis under handledning• använder den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• väljer utrustning som är lämplig för ändamålet• använder den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• väljer lämplig utrustning för olika ändamål• använder smidigt och mångsidigt den vanligaste utrustningen för informations- och kommunikationsteknik på det sätt som medborgarfärdigheterna förutsätter.

Den studerande använder digitala tjänster och program.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• söker information om ändamålsenliga digitala tjänster och program delvis under handledning• använder digitala tjänster och program i sina arbetsuppgifter delvis under handledning• använder och delar det digitala innehållet med beaktande av upphovsrätten delvis under handledning• följer anvisningar om informationssäkerhet och datasekretess• förstår principerna för hur man skapar och skyddar sin nätidentitet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• söker information om ändamålsenliga digitala tjänster och program• använder digitala tjänster och program i sina arbetsuppgifter• använder och delar digitala innehåll med beaktande av upphovsrätten• följer anvisningar om informationssäkerhet och datasekretess• förstår principerna för hur man skapar och skyddar sin nätidentitet

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker systematiskt information om ändamålsenliga digitala tjänster och program • använder smidigt och mångsidigt digitala tjänster och program i sina arbetsuppgifter • använder och delar mångsidiga digitala innehåll med beaktande av upphovsrätten • följer systematiskt anvisningar om informationssäkerhet och datasekretess • förstår principerna för hur man skapar och skyddar sin nätidentitet.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- använda olika digitala miljöer och program i sina arbetsuppgifter
- producera och dela digitala material i nätverk kring det egna yrket.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande använder olika digitala miljöer och program i sina arbetsuppgifter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i digitala miljöer och nätverk delvis under handledning • använder program i sitt arbete inom yrkesinriktade nätverk, men behöver ibland handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • arbetar i digitala miljöer och nätverk • använder program i sitt arbete inom yrkesinriktade nätverk
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • är aktiv i digitala miljöer och nätverk • använder mångsidigt program i sitt arbete inom yrkesinriktade nätverk

Den studerande producerar och delar digitala material i nätverk kring det egna yrket.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • producerar digitala material i yrkesinriktade nätverk delvis under handledning • delar material internt i en arbetsgrupp och följer anvisningarna om upphovsrätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • producerar digitala material i yrkesinriktade nätverk • delar material och följer anvisningarna om upphovsrätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • producerar mångsidiga digitala material i yrkesinriktade nätverk • delar material och följer systematiskt anvisningarna om upphovsrätt.

Konst och kreativt uttryck

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- identifiera betydelsen av kulturer och konst för välbefinnandet
- uttrycka sig själv genom konst och kreativt uttryck
- uttrycka sig själv kreativt genom att skriva och använda fiktiva texter.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande identifierar betydelsen av kulturer och konst för välbefinnandet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• identifierar kultur- och konstformer i sitt arbete• identifierar exempel på lokal, nationell och europeisk kultur och konst under handledning• observerar hur konst och kultur inverkar på välbefinnandet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• använder olika kultur- och konstformer i sitt arbete• identifierar exempel på lokal, nationell och europeisk kultur och konst• identifierar hur konst och kultur inverkar på välbefinnandet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• använder mångsidigt kultur- och konstformer i sitt arbete• identifierar mångsidiga exempel på lokal, nationell och europeisk kultur och konst• identifierar mångsidigt hur konst och kultur inverkar på välbefinnandet.

Den studerande uttrycker sig själv genom konst och kreativt uttryck.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• utvecklar sitt kreativa uttryck delvis under handledning• uttrycker sig själv genom konst och kreativt uttryck självständigt eller i samarbete med andra delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• utvecklar sitt kreativa uttryck• uttrycker sig själv genom konst och kreativt uttryck självständigt eller i samarbete med andra
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• utvecklar målmedvetet sitt kreativa uttryck• uttrycker sig själv mångsidigt genom konst och kreativt uttryck självständigt eller i samarbete med andra

Den studerande uttrycker sig själv kreativt genom att skriva och använda fiktiva texter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• prövar kreativt skrivande• använder fiktiva texter när hen skriver

	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar exempel från skönlitteraturen som stöd för arbetet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • prövar olika sätt att skriva kreativt • använder olika fiktiva texter när hen skriver • använder skönlitteratur som stöd för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • prövar mångsidiga sätt att skriva kreativt • använder mångsidiga fiktiva texter när hen skriver • använder mångsidig skönlitteratur som stöd för sitt arbete

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- observera och samla information om kulturmiljön och dess fenomen
- planera och testa utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativa uttryckssätt

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande observerar och samlar information om kulturmiljön och dess fenomen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • observerar sin kulturmiljö tillsammans med andra • samlar information om fenomen i sin kulturmiljö som stöd för sitt arbete
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • observerar sin kulturmiljö • samlar information om fenomen i sin kulturmiljö ur ett perspektiv som hen själv väljer som stöd för sitt arbete
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • observerar mångsidigt sin kulturmiljö • samlar information om fenomen i sin kulturmiljö ur ett perspektiv som hen själv väljer som stöd för sitt arbete.

Den studerande planerar och testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativa uttryckssätt.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • planerar ett verk, en produkt eller en tjänst i mindre skala genom att använda kreativa uttryckssätt • testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst i mindre skala genom kreativt uttryck
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • planerar ett verk, en produkt eller en tjänst genom att använda kreativa uttryckssätt • testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativt uttryck
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • planerar ett verk, en produkt eller en tjänst genom att använda kreativa uttrycksätt • testar utförandet av ett verk, en produkt eller en tjänst genom kreativt uttryck.
--------------	---

2.26. Kunnande i matematik och naturvetenskap, 6 kp (400013)

Matematik och tillämpad matematik

Obligatoriska mål för kunnandet, 4 kp

Den studerande kan

- utföra räkneoperationer, omvandla måttenheter och tillämpa ekonomisk matematik i den omfattning som krävs i den egna branschen och i vardagslivet
- göra observationer och dra slutsatser om figurers och kroppars geometriska egenskaper
- använda logisk slutledningsförmåga, ekvationer och nödvändiga tekniska hjälpmedel vid lösning av matematiska problem
- bedöma resultatens korrekthet och storleksordning samt den använda lösningsmetoden
- utvärdera sitt kunnande i den egna branschens matematik.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande utför räkneoperationer, omvandlar måttenheter och tillämpar ekonomisk matematik i den omfattning som krävs i den egna branschen och i vardagslivet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför räkneoperationer som anknyter till den egna branschen och vardagslivet, såsom grundläggande räkneoperationer och procenträkning • omvandlar måttenheter • gör med hjälp av instruktioner enkla ekonomisk-matematiska beräkningar som anknyter till vardags- och arbetslivet • märker förhållanden mellan storheter och proportionaliteter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför smidigt räkneoperationer som anknyter till den egna branschen och vardagslivet, såsom grundläggande räkneoperationer och procenträkning • omvandlar måttenheter på egen hand • gör enkla ekonomisk-matematiska beräkningar som anknyter till vardags- och arbetslivet • märker och identifierar förhållanden mellan storheter och proportionaliteter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar räkneoperationer som behövs i den egna branschen och i vardagslivet, såsom grundläggande räkneoperationer och procenträkning, samt bedömer resultatens noggrannhet • omvandlar måttenheter smidigt och självständigt • gör ekonomisk-matematiska beräkningar som anknyter till vardags- och arbetslivet och gör välgrundade slutsatser utifrån jämförelser

	<ul style="list-style-type: none"> • förstår vad som avses med förhållande mellan storheter och proportionalitet.
--	--

Den studerande gör observationer och drar slutsatser om geometriska egenskaper hos figurer och kroppar.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • utför de vanligaste area- och volymlberäkningarna • löser praktiska problem med hjälp av geometri, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • utför smidigt de vanligaste area- och volymlberäkningarna • löser praktiska problem inom branschen med hjälp av geometri
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar area- och volymlberäkningar på arbetsuppgifter och bedömer resultaten • löser praktiska problem inom den egna branschen med hjälp av geometri.

Den studerande använder logisk slutledningsförmåga, ekvationer och nödvändiga tekniska hjälpmedel vid lösning av matematiska problem.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • löser centrala matematiska problem som rör den egna branschen med hjälp av de grundläggande räkneoperationerna • använder enkla matematiska ekvationer för lösning av enkla matematiska problem, men behöver emellanåt handledning • använder räknare och andra tekniska hjälpmedel, såsom matematiska dataprogram, för att lösa elementära matematiska uppgifter som anknyter till arbetsuppgifterna • använder enligt instruktioner tabeller och ritningar för att lösa uppgifter i arbetslivet • behandlar statistiska material och tolkar statistiska mått, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • löser problem som rör den egna branschen med hjälp av matematiska metoder • använder enkla matematiska ekvationer för att lösa enkla matematiska problem • använder smidigt räknare och andra hjälpmedel, såsom matematiska dataprogram, för att lösa problem som anknyter till yrkesområdet • använder tabeller och ritningar för att lösa uppgifter i arbetslivet • behandlar på egen hand statistiska material och tolkar statistiska mått
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tillämpar matematiska metoder för att formulera och lösa problem som rör den egna branschen samt bedömer resultatens tillförlitlighet och noggrannhet • använder matematiska ekvationer för att lösa matematiska problem • använder mångsidigt och effektivt egenskaperna hos en räknare och andra hjälpmedel, såsom matematiska dataprogram, för att lösa problem som rör yrkesområdet

	<ul style="list-style-type: none"> • använder tabeller, ritningar och annat statistiskt producerat material för att lösa matematiska problem i arbetslivet • behandlar på egen hand och smidigt statistiska material och tolkar statistiska mått.
--	---

Den studerande bedömer resultatens riktighet och storleksordning samt den använda lösningsmetoden.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar resultatens riktighet och storleksordning • bedömer om den använda lösningsmetoden är användbar, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar resultatens riktighet och storleksordning samt identifierar eventuella felkällor • bedömer på ett logiskt sätt om den använda lösningsmetoden är användbar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar resultatens riktighet och storleksordning och beaktar eventuella felkällor • bedömer på ett logiskt sätt lösningsmetodens användbarhet och eventuella andra lösningsmetoder för att få resultat.

Den studerande utvärderar sitt kunnande i den egna branschens matematik.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat sätt sina matematiska styrkor och utvecklingsområden som är relevanta för den egna branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina matematiska styrkor och utvecklingsområden som är relevanta för den egna branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina matematiska styrkor och utvecklingsområden som är relevanta för den egna branschen samt ger förslag på hur kunnandet i matematik kan utvecklas.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- lösa matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning, ekvationer och funktioner
- skaffa, gruppera och tolka matematisk information
- producera information utifrån ett statistiskt material, tolka grafiska framställningar och beräkna sannolikheter
- bedöma matematiska lösningars riktighet och resultatens storleksordning
- tillämpa den ekonomiska matematik som behövs i vardags- och arbetslivet
- utvärdera sitt kunnande i matematik.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande löser matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning, ekvationer och funktioner.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">löser matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledning, men behöver emellanåt handledninganvänder enkla matematiska ekvationer för att lösa matematiska problem som rör den egna branschenanvänder tabeller och ritningar i branschspecifika uppgifter enligt instruktioner
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">löser matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledninglöser vanliga problem som rör vardagslivet och den egna branschen med hjälp av matematikanvänder ekvationer, tabeller och ritningar i branschspecifika uppgifter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">löser på ett självständigt och konsekvent sätt matematiska problem som rör den egna branschen genom slutledninggör modeller och löser vanliga problem som rör vardagslivet och den egna branschen med hjälp av matematikanvänder ekvationer, tabeller och ritningar i branschspecifika uppgifter och bedömer deras användbarhet.

Den studerande skaffar, grupperar och tolkar matematisk information.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">identifierar central matematisk information som rör den egna branschensamlar information i grafisk form och i tabellform från olika källor och grupperar den
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">identifierar och jämför matematisk information som rör den egna branschen enligt behov genom att använda statistik, tabeller och grafiska framställningar som källorsamlar information i grafisk form och i tabellform från olika källor samt grupperar och analyserar den
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">identifierar, bedömer och drar slutsatser utifrån matematisk information som rör den egna branschensamlar information på ett mångsidigt sätt genom att tillämpa och använda statistik, tabeller och grafiska framställningar som informationskällor och grupperar information för olika behov utifrån dessa.

Den studerande producerar information utifrån ett statistiskt material, tolkar grafiska framställningar och beräknar sannolikheter.	
Den studerande	

Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • producerar utifrån ett statistiskt material de viktigaste statistiska måtten, men behöver handledning • förstår sannolikhetskalkylens betydelse i sitt arbete och beräknar enkla sannolikheter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • producerar utifrån ett statistiskt material de viktigaste statistiska måtten • förstår sannolikhetskalkylens betydelse i sitt arbete och beräknar sannolikheter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • producerar på egen hand de viktigaste statistiska måtten utifrån ett statistiskt material • förstår sannolikhetskalkylens betydelse i sitt arbete och beräknar sannolikheter på egen hand.

Den studerande bedömer matematiska lösningars riktighet och resultatets storleksordning.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar enkla matematiska lösningars riktighet och uppfattar resultatets storleksordning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar matematiska lösningars riktighet och kommer fram till resultatets storleksordning genom slutledning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • kontrollerar riktigheten i matematiska lösningar som består av flera steg och kommer fram till resultatets storleksordning genom slutledning.

Den studerande tillämpar ekonomisk matematik som behövs i vardags- och arbetslivet.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • gör enkla kostnads- och lönsamhetsjämförelser
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • gör kostnads- och lönsamhetsjämförelser och drar slutsatser utifrån jämförelserna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • gör kostnads- och lönsamhetsjämförelser som består av flera steg och drar välgrundade slutsatser utifrån jämförelserna.

Den studerande utvärderar sitt kunnande i matematik.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i matematik
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i matematik

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt sitt kunnande i matematik samt ger förslag på hur kunnandet kan utvecklas.

Fysikaliska och kemiska fenomen och tillämpning av dem

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- identifiera de centrala fysikaliska begreppen och tillämpa dem i vardags- och arbetslivet
- beakta de kemiska ämnena och deras egenskaper i sitt arbete
- utvärdera sitt kunnande i fysik och kemi inom den egna branschen.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande identifierar de centrala fysikaliska begreppen och tillämpar dem i vardags- och arbetslivet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> beskriver vanliga fysikaliska fenomen med de centrala begreppen kopplar samman vanliga egenskaper och storheter som anknyter till fysikaliska fenomen, men behöver tidvis handledning använder sina färdigheter i fysik i sitt arbete, men behöver handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> beskriver och förklarar fysikaliska fenomen med de centrala begreppen kopplar samman vanliga egenskaper och storheter som anknyter till fysikaliska fenomen använder sina färdigheter i fysik i sitt arbete på ett mångsidigt sätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> beskriver och förklarar mångsidigt fysikaliska fenomen med de centrala begreppen kopplar samman egenskaper och storheter som anknyter till fysikaliska fenomen tillämpar sina färdigheter i fysik i sitt arbete på ett mångsidigt sätt.

Den studerande beaktar de kemiska ämnena och deras egenskaper i sitt arbete.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> beskriver vanliga kemiska fenomen med de centrala begreppen beaktar egenskaperna och de eventuella miljöriskerna hos de kemiska ämnen som är vanligast i det egna arbetet hanterar kemiska ämnen utan att orsaka fara för sig själv, andra eller miljön
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar kemiska fenomen med de centrala begreppen • beaktar egenskaperna och de eventuella miljöriskerna hos de kemiska ämnen som används i det egna arbetet • hanterar kemiska ämnen utan att orsaka fara för sig själv, andra eller miljön
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar mångsidigt kemiska fenomen med de centrala begreppen • beaktar på ett ansvarsfullt sätt egenskaperna och de eventuella miljöriskerna hos de kemiska ämnen som används i det egna arbetet • hanterar kemiska ämnen utan att orsaka fara för sig själv, andra eller miljön.

Den studerande utvärderar sitt kunnande i fysik och kemi inom den egna branschen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat sätt sina styrkor och utvecklingsområden i fysik och kemi som är relevanta för den egna branschen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina styrkor och utvecklingsområden i fysik och kemi som är relevanta för den egna branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat och konsekvent sätt sina styrkor och utvecklingsområden i fysik och kemi som är relevanta för branschen samt ger förslag på hur kunnandet kan utvecklas.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- • beskriva och förklara fenomen i sin egen bransch med hjälp av fysikaliska begrepp och lagbundenheter
- göra experimentella mätningar och observationer av fysikaliska och kemiska fenomen som rör den egna branschen
- behandla experimentella mätresultat och analysera observationer av fysikaliska och kemiska fenomen inom den egna branschen
- utvärdera sitt kunnande i fysik och kemi.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande beskriver och förklarar fenomen i sin egen bransch med hjälp av fysikaliska begrepp och lagbundenheter.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar begrepp och lagbundenheter inom värmelära, mekanik, våglära och ellära i sina arbetsuppgifter, men behöver emellanåt handledning

Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar konsekvent begrepp och lagbundenheter inom värmelära, mekanik, våglära och ellära i sina arbetsuppgifter
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver och förklarar självständigt begrepp och lagbundenheter inom värmelära, mekanik, våglära och ellära i sina arbetsuppgifter.

Den studerande gör experimentella mätningar och observationer av fysikaliska och kemiska fenomen som rör den egna branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • beräknar halter och ämnesmängder, men behöver emellanåt handledning • söker information i säkerhetsdatablad för kemikalier, men behöver emellanåt handledning • utför mätningar och experimentella observationer med metoder och verktyg som är lämpliga för branschen, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beräknar halter och ämnesmängder • söker information i säkerhetsdatablad för kemikalier som används i vardagslivet och i den egna branschen • utför på egen hand mätningar och experimentella observationer med metoder och verktyg som är lämpliga för branschen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beräknar självständigt halter och ämnesmängder • söker information i säkerhetsdatablad för kemikalier med hjälp av mångsidiga informationskällor • planerar och utför på egen hand mätningar och experimentella observationer med metoder och verktyg som är lämpliga för branschen.

Den studerande behandlar experimentella mätresultat och analyserar observationer av fysikaliska och kemiska fenomen inom den egna branschen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar de centrala resultaten med tabeller och grafiska framställningar • bedömer mätresultatens tillförlitlighet, men behöver emellanåt handledning • fastställer eventuella felfaktorer och meddelar resultatet med tillräcklig noggrannhet, men behöver emellanåt handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar de centrala resultaten med tabeller och grafiska framställningar • bedömer mätresultatens tillförlitlighet på ett konsekvent sätt • fastställer eventuella felfaktorer och meddelar resultatet med tillräcklig noggrannhet
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • presenterar på ett åskådligt sätt de centrala resultaten med tabeller och grafiska framställningar • bedömer självständigt mätresultatens tillförlitlighet och drar slutsatser utifrån dem • fastställer eventuella felfaktorer och meddelar resultatet med rätt noggrannhet
--------------	--

Den studerande utvärderar sitt kunnande i fysik och kemi.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar på ett välgrundat sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i fysik och matematik
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i fysik och kemi
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar och utvärderar på ett välgrundat och konsekvent sätt styrkorna och utvecklingsområdena i sitt kunnande i fysik och kemi samt ger förslag på hur kunnandet kan utvecklas.

2.27. Kunnande om samhälle och arbetsliv, 9 kp (400014)

Att verka i samhället och som medborgare

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- vara delaktig i det finländska samhället
- använda och konsumera samhällsliga tjänster
- planera sin egen ekonomi och bedöma riskerna i fråga om den.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande är delaktig i det finländska samhället.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer principerna om jämställdhet och likabehandling • känner till medborgarnas grundrättigheter och skyldigheter • tar reda på några sätt att påverka i samhället och är en aktiv medborgare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer principerna om jämställdhet och likabehandling • känner till medborgarnas grundrättigheter och skyldigheter • känner till olika sätt att påverka i samhället och är en aktiv medborgare
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer och främjar principerna om jämställdhet och likabehandling • känner väl till medborgarnas grundrättigheter och skyldigheter • har mångsidig kännedom om olika sätt att påverka i samhället och är en aktiv medborgare.
--------------	---

Den studerande använder och konsumerar samhälleliga tjänster.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder de samhälleliga tjänster som hen behöver • agerar ansvarsfullt och är medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument • skaffar den information som hen behöver i konsumentfrågor delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder ändamålsenligt de samhälleliga tjänster som hen behöver • agerar ansvarsfullt och är medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument • skaffar den information som hen behöver i konsumentfrågor
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • är en medveten användare av samhälleliga tjänster • agerar ansvarsfullt och är väl medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument • skaffar aktivt den information som hen behöver i konsumentfrågor.

Den studerande planerar sin egen ekonomi och bedömer riskerna i fråga om den.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar faktorer med central inverkan på samhället och den egna ekonomiska situationen • följer upp sina inkomster och utgifter • planerar inköp och jämför olika finansieringsalternativ • sätter upp personliga ekonomiska mål • förutser sin ekonomi i olika livssituationer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer faktorer med central inverkan på den egna ekonomiska situationen • följer upp sina inkomster och utgifter på ett planmässigt sätt • planerar inköp och jämför olika finansieringsalternativ • sätter upp personliga ekonomiska mål och följer upp dem • förutser sin ekonomi i olika livssituationer genom att identifiera riskfaktorer i olika situationer
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer och förutser faktorer som inverkar på den egna ekonomiska situationen • följer upp sina inkomster och utgifter på ett planmässigt och systematiskt sätt • planerar inköp och jämför olika finansieringsalternativ systematiskt och mångsidigt • sätter upp personliga ekonomiska mål, följer upp dem och preciserar vid behov sina mål

- förutser sin ekonomi i olika livssituationer, handlar planmässigt för att nå målen och beaktar riskfaktorer i olika situationer.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- delta i samhällelig påverkan
- bedöma den egna branschens betydelse i samhället
- tolka grundläggande samhällsekonomiska begrepp och identifiera de centrala aktörerna.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande deltar i samhällelig påverkan.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om några möjligheter till samhällelig påverkan och följer det samhälleliga beslutsfattandet • deltar i samhällelig verksamhet
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om möjligheter till samhällelig påverkan och följer det samhälleliga beslutsfattandet • deltar i verksamhet som riktar in sig på samhällelig påverkan
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker mångsidigt information om möjligheter till samhällelig påverkan och följer aktivt det samhälleliga beslutsfattandet • deltar målinriktat i verksamhet som riktar in sig på samhällelig påverkan.

Den studerande bedömer den egna branschens betydelse i samhället.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer den samhälleliga diskussionen inom branschen • bedömer den egna branschens betydelse i samhället delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer och bedömer den samhälleliga diskussionen inom branschen • bedömer den egna branschens betydelse i samhället och framtidsutsikterna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer och bedömer den samhälleliga diskussionen inom branschen genom att delta i den på något sätt • bedömer och följer mångsidigt den egna branschens betydelse i samhället och framtidsutsikterna.

Den studerande tolkar grundläggande samhällsekonomiska begrepp och identifierar de centrala aktörerna.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer de ekonomiska nyheterna

	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på hur den samhälleliga och ekonomiska situationen inverkar på arbetsplatserna och sysselsättningen i den egna branschen • ger exempel på grundläggande samhällsekonomiska begrepp och centrala samhällsekonomiska aktörer
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer de ekonomiska nyheterna och förstår ekonomins betydelse i samhället • förstår hur den samhälleliga och ekonomiska situationen inverkar på arbetsplatserna, sysselsättningen och framtiden i den egna branschen • känner till de grundläggande samhällsekonomiska begreppen och identifierar de centrala samhällsekonomiska aktörerna
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer aktivt de ekonomiska nyheterna och förstår ekonomins betydelse i samhället • förstår hur den samhälleliga och ekonomiska situationen inverkar på arbetsplatserna, sysselsättningen och framtiden i den egna branschen och resonerar mångsidigt om temat • känner till de grundläggande samhällsekonomiska begreppen och de centrala samhällsekonomiska aktörerna samt bedömer deras betydelse för samhällsekonomin.

Att verka i arbetslivet

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- ta reda på situationen på arbetsmarknaden och kompetensbehoven i branschen
- ingå arbetsavtal med en arbetsgivare
- arbeta i en arbetsgemenskap.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande tar reda på situationen på arbetsmarknaden och kompetensbehoven i branschen.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på situationen på arbetsmarknaden i branschen delvis under handledning • känner till de centrala principerna i arbetsmarknadssystemet • känner till exempel på yrkesnätverk i sin bransch • identifierar det kunnande som behövs i arbetsuppgifter i branschen delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på situationen på arbetsmarknaden i branschen • känner till de centrala principerna i arbetsmarknadssystemet • känner till de centrala yrkesnätverken i sin bransch • identifierar det kunnande som behövs i olika arbetsuppgifter i branschen
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på situationen på arbetsmarknaden i branschen på ett mångsidigt sätt • känner till och förstår de centrala principerna i arbetsmarknadssystemet • känner till de centrala yrkesnätverken i sin bransch och deltar i deras verksamhet • identifierar det kunnande som behövs i olika arbetsuppgifter på ett mångsidigt sätt.
--------------	---

Den studerande ingår arbetsavtal med en arbetsgivare.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i den egna branschens arbetsvillkor och den centrala arbetslagstiftningen delvis under handledning • granskar innehållet i arbetsavtalet i samarbete med en expert
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i den egna branschens arbetsvillkor och den centrala arbetslagstiftningen • granskar innehållet i arbetsavtalet och använder vid behov experthjälp
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i den egna branschens arbetsvillkor och den centrala arbetslagstiftningen på ett heltäckande sätt • granskar självständigt innehållet i arbetsavtalet och diskuterar arbetsvillkoren med arbetsgivaren.

Den studerande arbetar i en arbetsgemenskap.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetstiderna och de överenskomna verksamhetsätten • följer i sitt arbete anvisningarna om utseende och klädsel delvis under handledning • använder i sitt arbete ändamålsenliga skyddskläder och följer arbetarskyddsanvisningarna • arbetar i en diversifierad och mångkulturell arbetsgemenskap
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetstiderna och de överenskomna verksamhetsätten samt handlar flexibelt i olika situationer • följer i sitt arbete anvisningarna om utseende och klädsel • använder i sitt arbete ändamålsenliga skyddskläder och följer arbetarskyddsanvisningarna • arbetar på ett naturligt sätt i en diversifierad och mångkulturell arbetsgemenskap
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer arbetstiderna och de överenskomna verksamhetsätten samt handlar flexibelt i olika situationer och i föränderliga situationer • följer i sitt arbete anvisningarna om utseende och klädsel och beaktar även speciella situationer • använder ändamålsenliga skyddskläder och sköter om dem samt följer arbetarskyddsanvisningarna • arbetar på ett naturligt sätt i en diversifierad och mångkulturell arbetsgemenskap och främjar välbefinnandet i gemenskapen.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- verka som medlem i en arbetsgemenskap
- verka i olika interaktions- och grupsituationer i arbetslivet
- ta reda på vilka arbetsuppgifter som finns i den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande verkar som medlem i en arbetsgemenskap.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• identifierar sin egen roll som medlem i arbetsgemenskapen delvis under handledning• beaktar i regel arbetsplatsens verksamhetskultur i sitt arbete• följer de överenskomna verksamhetssätten och identifierar utvecklingsområden i sina egna verksamhetssätt
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• identifierar sin egen roll som medlem i arbetsgemenskapen• beaktar arbetsplatsens verksamhetskultur i sitt arbete• följer de överenskomna verksamhetssätten och utvecklar sina egna verksamhetssätt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• identifierar sin egen roll och andras roller som medlemmar i arbetsgemenskapen• beaktar arbetsplatsens verksamhetskultur i sitt arbete, utvärderar den och presenterar utvecklingsidéer• följer de överenskomna verksamhetssätten och utvecklar aktivt sina egna verksamhetssätt.

Den studerande verkar i olika interaktions- och grupsituationer i arbetslivet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• verkar i olika interaktionssituationer i arbetslivet• utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons delvis under handledning• handlar i grupsituationer enligt sin egen arbetsuppgift och arbetsplatsens verksamhetskultur• använder ändamålsenlig psykologisk kunskap för att främja sitt eget och arbetsgemenskapens välbefinnande delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• handlar konstruktivt i olika interaktionssituationer i arbetslivet• utvecklar sina interaktionsfärdigheter utifrån respons• handlar i olika grupsituationer enligt sin egen arbetsuppgift och arbetsplatsens verksamhetskultur• använder ändamålsenlig psykologisk kunskap för att främja sitt eget och arbetsgemenskapens välbefinnande
Goda G4	

Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • handlar konstruktivt och flexibelt i olika interaktionssituationer i arbetslivet och tar hänsyn till andra • utvecklar aktivt sina interaktionsfärdigheter utifrån respons • handlar naturligt i olika grupsituationer enligt sin egen arbetsuppgift och arbetsplatsens verksamhetskultur • använder ändamålsenlig psykologisk kunskap för att främja och utveckla sitt eget och arbetsgemenskapens välbefinnande.
--------------	---

Den studerande tar reda på vilka arbetsuppgifter som finns i den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om arbetsplatser inom den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden delvis under handledning • söker arbetsplatser som är lämpliga för hen själv på den nationella och den internationella arbetsmarknaden delvis under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker självständigt information om arbetsplatser inom den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden • söker arbetsplatser som är lämpliga för hen själv på den nationella och den internationella arbetsmarknaden
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker självständigt och mångsidigt information om arbetsplatser inom den egna branschen på den nationella och den internationella arbetsmarknaden • söker arbetsplatser som är lämpliga för hen själv på den nationella och den internationella arbetsmarknaden.

Färdigheter i studie- och karriärplanering

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- identifiera sina intresseområden, möjligheter och behov av stöd
- göra val som gäller den egna examen och karriären
- under avläggandet av examen skaffa information om olika möjligheter till vidareutbildning och om utbildningsutbudet
- under avläggandet av examen förbereda sig för att söka arbete och presentera sitt kunnande.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande identifierar sina intresseområden, möjligheter och behov av stöd.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på sina styrkor, färdigheter och utvecklingsområden • identifierar sina intresseområden och sina möjligheter inom yrkesområdet, men behöver uppmuntran

	<ul style="list-style-type: none"> • följer sporadiskt upp sina framsteg i lärandet och sitt förvärvande av kunnande • utvärderar sitt eget lärande och kunnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på och identifierar sina styrkor, färdigheter och utvecklingsområden • identifierar självständigt sina intresseområden och sina möjligheter inom yrkesområdet • följer på eget initiativ upp sina framsteg i lärandet och sitt förvärvande av kunnande samt identifierar sitt eventuella behov av stöd • utvärderar sitt eget lärande och kunnande regelbundet
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar mångsidigt reda på och identifierar självständigt sina styrkor, färdigheter och utvecklingsområden • identifierar sina intresseområden och bedömer realistiskt sina möjligheter inom yrkesområdet • tar ansvar för och främjar sitt lärande • följer engagerat upp sina framsteg i lärandet och sitt förvärvande av kunnande genom dokumentation och genom att identifiera sitt eventuella behov av stöd • utvärderar sitt lärande och kunnande självständigt och gör de ändringar som behövs.

Den studerande gör val som gäller den egna examen och karriären.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i lämpliga alternativ för sin karriär genom att använda informationskällor och digitala handledningstjänster • sätter sig in i uppbyggnaden av den egna examen, i de prestationer som krävs i examen och i valmöjligheter som främjar placeringen i arbetslivet • följer upp hur avläggandet av examen framskrider under handledning • identifierar och prövar olika lärmiljöer vid förvärvandet av kunnande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar reda på alternativ som är lämpliga för hen själv och som stöder den egna karriärplanen genom att använda informationskällor och digitala handledningstjänster • känner till uppbyggnaden av den egna examen, de prestationer som krävs i examen och de valmöjligheter som främjar placeringen i arbetslivet och den egna karriärplanen • följer på eget initiativ upp hur avläggandet av examen framskrider • använder olika lärmiljöer vid förvärvandet av kunnande
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar mångsidigt och självständigt reda på alternativ utifrån den egna karriärplanen genom att aktivt använda olika informationskällor och digitala handledningstjänster • känner till uppbyggnaden av den egna examen, de prestationer som krävs i examen och valmöjligheterna genom att självständigt göra val och fatta beslut som främjar den egna karriären

	<ul style="list-style-type: none"> • följer aktivt och engagerat upp hur avläggandet av examen framskrider • använder och väljer lärmiljöer som stöder den egna yrkesmässiga utvecklingen.
--	--

Den studerande skaffar under avläggandet av examen information om olika möjligheter till vidareutbildning och om utbildningsutbudet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • använder informationskällor, handledningstjänster och ansökningssystem som rör vidareutbildning • skaffar information om olika alternativ och möjligheter kring vidareutbildning och planerar en egen karriärplan • sätter sig in i inträdeskraven, ansökningsförfarandet och antagningskriterierna för vidareutbildning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • använder smidigt informationskällor, handledningstjänster och ansökningssystem som rör vidareutbildning och planering av framtiden • skaffar mångsidigt information om olika alternativ för vidareutbildning som är lämpliga för hen själv och utarbetar en karriärplan • sätter sig mångsidigt in i inträdeskraven, ansökningsförfarandet och antagningskriterierna för vidareutbildning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • använder självständigt informationskällor, handledningstjänster och ansökningssystem som rör vidareutbildning och planering av framtiden • skaffar aktivt information om olika alternativ för vidareutbildning och använder informationen i sin karriärplan • sätter sig aktivt och på eget initiativ in i inträdeskraven, ansökningsförfarandet och antagningskriterierna för vidareutbildning.

Den studerande förbereder sig under avläggandet av examen för att söka arbete och presentera sitt kunnande.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig in i de möjligheter, arbetsmiljöer och karriäralternativ som olika arbetsplatser erbjuder • gör en produkt som presenterar det egna kunnandet vid arbetssökning och övar sig i att presentera sitt kunnande • söker arbetsplatser, men behöver tidvis handledning i att använda ansökningssystem och ansökningsmetoder • uppdaterar sin karriärplan med tanke på anställning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • sätter sig mångsidigt in i de möjligheter och arbetsmiljöer som olika arbetsplatser erbjuder samt kartlägger karriäralternativ som är lämpliga för hen själv • gör en produkt som presenterar det egna kunnandet och som kan användas vid arbetssökning och presenterar sitt kunnande på ett heltäckande sätt • söker arbetsplatser och använder olika ansökningssystem och ansökningsmetoder smidigt

	<ul style="list-style-type: none"> • uppdaterar på egen hand sin karriärplan med tanke på anställning
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar systematiskt reda på vilka möjligheter och arbetsmiljöer olika arbetsplatser erbjuder samt de realistiska karriäralternativen utifrån den egna planen • gör en personlig och säljande produkt som presenterar det egna kunnandet vid arbetssökning och presenterar sitt kunnande på ett heltäckande och intresseväckande sätt • söker självständigt arbetsplatser och använder mångsidigt och smidigt olika ansökningsystem och ansökningsmetoder • uppdaterar aktivt och självständigt sin karriärplan så att den främjar anställning.

Företagsamhet och företagarinriktad verksamhet

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- arbeta på ett sätt som främjar företagets mål
- ta fram en affärsidé och bedöma möjligheterna att genomföra den.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande arbetar på ett sätt som främjar företagets mål.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • identifierar betydelsen av företagsverksamhet i samhället • beskriver organisationens affärsverksamhetsmodell delvis under handledning • handlar ekonomiskt genom att identifiera betydelsen av den egna verksamheten som en del av arbetsgemenskapen
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver betydelsen av företagsverksamhet i samhället • beskriver organisationens affärsverksamhetsmodell • handlar ekonomiskt och kundorienterat i sina uppgifter genom att identifiera betydelsen av den egna verksamheten som en del av arbetsgemenskapen
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • beskriver betydelsen av branschens företagsverksamhet i samhället och förutser utvecklingsutsikterna för branschen • beskriver självständigt organisationens affärsverksamhetsmodell • handlar på eget initiativ, ekonomiskt och kundorienterat i sina uppgifter genom att identifiera hur det egna arbetet inverkar på organisationens resultat.

Den studerande tar fram en affärsidé och bedömer möjligheterna att genomföra den.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • tar fram en affärsidé delvis under handledning

	<ul style="list-style-type: none"> • hittar tjänster och informationskällor som stöder grundande av ett företag • tar reda på vilka ekonomiska resurser som affärsidén kräver • beskriver de nätverk som behövs för att genomföra affärsidén • bedömer sina färdigheter att verka som företagare
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • tar fram en affärsidé på ett kundorienterat sätt • hittar centrala tjänster och informationskällor som stöder grundande av ett företag • bedömer de ekonomiska och operativa resurser som affärsidén kräver • beskriver de nätverk som behövs för att genomföra affärsidén • bedömer sina färdigheter att verka som företagare och identifierar riskerna inom företagsverksamheten
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • tar fram en affärsidé på ett kundorienterat sätt och bedömer dess funktionalitet • hittar tjänster och informationskällor som stöder grundande av ett företag med hjälp av olika kanaler • bedömer tillgången på de ekonomiska och operativa resurser som affärsidén kräver • beskriver de nätverk som behövs för att genomföra affärsidén och bedömer möjligheterna till samarbete • bedömer realistiskt sina färdigheter att verka som företagare och är medveten om riskerna inom företagsverksamheten.

Upprätthållande av arbetsförmågan och välbefinnandet

Obligatoriska mål för kunnandet, 2 kp

Den studerande kan

- ta hand om sin hälsa och arbetsförmåga
- bedöma säkerheten och sundheten i sin verksamhetsmiljö och sin verksamhet
- främja sin studie- och arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion
- förebygga olyckor och ge första hjälpen.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande tar hand om sin hälsa och arbetsförmåga.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om hälsan i sin åldersklass och om möjligheterna att främja sin egen hälsa och funktionsförmåga delvis under handledning • utarbetar en genomförbar plan för främjande av sin hälsa och sitt välbefinnande genom att beakta bl.a. motion, näring, återhämtning, sömn, psykiskt välbefinnande, rökfrihet (inkl. alla nikotinprodukter), drogfrihet, sexuell hälsa samt de mänskliga relationernas betydelse i de dagliga aktiviteterna • främjar sin hälsa och sitt välbefinnande enligt planen och avgör om målen nåtts delvis under handledning
Nöjaktiga N2	

Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om hälsan i sin åldersklass och om möjligheterna att främja sin egen hälsa och funktionsförmåga • utarbetar en individuell plan för främjande av sin hälsa och sitt välbefinnande genom att mångsidigt beakta betydelsen av motion, näring, återhämtning, sömn, psykiskt välbefinnande, rökfrihet (inkl. alla nikotinprodukter), drogfrihet, sexuell hälsa samt mänskliga relationer för att upprätthålla sin studie- och arbetsförmåga • främjar sin hälsa och sitt välbefinnande enligt planen och avgör realistiskt hur den egna verksamheten inverkar och om målen nåtts
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker mångsidigt information om skillnaderna i hälsan i sin åldersklass och om möjligheterna att främja sin egen hälsa och funktionsförmåga • utarbetar för främjande av sin hälsa och sitt välbefinnande en plan som är mångsidig och som kan uppdateras enligt situation och beaktar betydelsen av motion, näring, återhämtning, sömn, psykiskt välbefinnande, rökfrihet (inkl. alla nikotinprodukter), drogfrihet, sexuell hälsa samt mänskliga relationer för att bibehålla sin studie- och arbetsförmåga • främjar aktivt sin hälsa och sitt välbefinnande och avgör realistiskt om planen genomförts och målen nåtts även med hjälp av respons hen fått av andra.

Den studerande bedömer säkerheten och sundheten i sin arbetsmiljö och sin verksamhet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • följer de överenskomna säkerhets- och hälsofrämjande instruktionerna i samverkan med andra, men behöver tidvis handledning • beaktar i sitt arbete yrkets belastningsfaktorer och betydelsen av att utveckla sin arbetsförmåga, men behöver tidvis handledning • tar reda på hur ergonomin inverkar på arbetsförmågan under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • följer de överenskomna säkerhets- och hälsofrämjande instruktionerna i samverkan med andra • beaktar i sitt arbete yrkets belastningsfaktorer och främjar sin arbetsförmåga • tar reda på hur ergonomin inverkar på arbetsförmågan
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • följer de överenskomna säkerhets- och hälsofrämjande instruktionerna i samverkan med andra och bedömer om det finns behov av att utveckla sina arbetssätt • beaktar i sitt arbete yrkets belastningsfaktorer mångsidigt och främjar sin arbetsförmåga • tar reda på hur ergonomin inverkar på arbetsförmågan i olika arbetsmiljöer.

Den studerande främjar sin studie- och arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om de vanligaste fördelarna med och kraven på motion med tanke på studie- och arbetsförmågan samt beaktar en del av informationen i sin plan för främjande av hälsa och välbefinnande • tränar till vissa delar de fysiska egenskaper och ergonomiska färdigheter som krävs för studie- och arbetsförmågan • rör på sig i motionssituationer och upprätthåller sin studie- och arbetsförmåga
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • söker information om fördelarna med och kraven på motion med tanke på hälsan samt studie- och arbetsförmågan och beaktar informationen i sin plan för främjande av hälsa och välbefinnande • utvecklar de fysiska egenskaper och ergonomiska färdigheter som krävs för studie- och arbetsförmågan • rör på sig mångsidigt i olika motionssituationer och upprätthåller sin studie- och arbetsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • söker mångsidigt information om fördelarna med och kraven på motion med tanke på hälsan samt studie- och arbetsförmågan och beaktar informationen i sin plan för främjande av hälsa och välbefinnande och beaktar också de branschspecifika kraven på att upprätthålla sin studie- och arbetsförmåga • utvecklar på eget initiativ och mångsidigt de fysiska egenskaper och ergonomiska färdigheter som krävs för studie- och arbetsförmågan • rör på sig mångsidigt och försöker sitt bästa i alla motionssituationer och främjar sin studie- och arbetsförmåga

Den studerande förebygger olyckor och ger första hjälpen.

Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förutser olycksrisker i motionssituationer • ger första hjälpen i de vanligaste situationerna, känner till gränserna för sitt kunnande och kallar snabbt på hjälp
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förebygger uppkomsten av olyckor vid motion • ger första hjälpen och kallar snabbt på hjälp om situationen kräver det
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • är aktsam och förebygger uppkomsten av olyckor vid motion • ger första hjälpen och kallar på hjälp vid rätt tidpunkt • förhindrar genom sitt agerande uppkomsten av fler olyckor.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- upprätthålla och främja sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion
- främja välbefinnandet och delaktigheten i läroanstalten och för de studerande.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande upprätthåller och främjar sin arbetsförmåga och sitt välbefinnande med hjälp av motion.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga och deltar i motionssituationer enligt givna anvisningar samt följer principerna för rent spel• använder de motoriska grundfärdigheter som behövs i motion• följer upp sin belastning och kraven på arbetsförmåga i förhållande till sin funktionsförmåga under handledning
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga och deltar aktivt i motionssituationer genom att följa principerna för rent spel• tillämpar mångsidigt de motoriska grundfärdigheter som behövs i motion• följer självständigt upp sin belastning och kraven på arbetsförmåga i förhållande till sin funktionsförmåga
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• följer, bedömer och upprätthåller sin fysiska funktionsförmåga samt deltar aktivt i motionssituationer genom att främja principerna för rent spel• tillämpar mångsidigt de motoriska grundfärdigheter som behövs i motion och i olika idrottsgrenar• bedömer välgrundat sin belastning och kraven på arbetsförmåga i förhållande till sin funktionsförmåga.

Den studerande främjar välbefinnandet och delaktigheten i läroanstalten och för de studerande.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none">• deltar som medlem i en studerandegrupp på ett sätt som främjar delaktigheten samt deltar i motions- och andra aktiviteter och evenemang som är riktade till de studerande
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none">• deltar aktivt som medlem i en studerandegrupp på ett sätt som främjar välbefinnandet samt planerar och deltar i motions- och andra aktiviteter och evenemang som de studerande ordnar
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none">• deltar aktivt som medlem i en studerandegrupp samt planerar och deltar i motions- och andra aktiviteter och evenemang som de studerande ordnar på ett sätt som främjar välbefinnandet och delaktigheten.

Främjande av hållbar utveckling

Obligatoriska mål för kunnandet, 1 kp

Den studerande kan

- arbeta enligt principerna för hållbar utveckling

- beakta principerna för livscykel­­tänkandet
- resonera om lösningar ur etiska synvinklar.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande arbetar enligt principerna för hållbar utveckling.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de centrala målen som rör ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av hållbar utveckling • förstår betydelsen av att naturtillgångarna är begränsade och vad en hållbar förbrukning innebär på nationell nivå • identifierar de centrala sätten att främja hållbar utveckling med hjälp av experter
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de centrala målen som rör ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av hållbar utveckling och hur dessa påverkar varandra • förstår betydelsen av att naturtillgångarna är begränsade och vad en hållbar förbrukning innebär på nationell nivå i förhållande till den globala verksamhetsmiljön genom att ge exempel på dessa • identifierar självständigt de centrala sätten att främja hållbar utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • känner till de centrala målen som rör ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av hållbar utveckling och hur dessa påverkar varandra på ett omfattande sätt • förstår betydelsen av att naturtillgångarna är begränsade och vad en hållbar förbrukning innebär på nationell nivå i förhållande till den globala verksamhetsmiljön och föreslår tillämpningsobjekt • identifierar självständigt de centrala sätten att främja hållbar utveckling och beaktar olika dimensioner.

Den studerande beaktar principerna för livscykel­­tänkandet.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • förstår principen för cirkulär ekonomi • identifierar energi- och materialeffektiviteten för en produkt eller tjänst • bestämmer livscykeln för en produkt på allmän nivå
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • förstår principen för cirkulär ekonomi och avgör dess betydelse • bedömer energi- och materialeffektiviteten för en produkt eller tjänst • bestämmer självständigt livscykeln för en produkt
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • förstår principen för cirkulär ekonomi, avgör dess betydelse och presenterar utvecklingsmöjligheter • bedömer energi- och materialeffektiviteten för en produkt eller tjänst genom att presentera ändamålsenliga utvecklingsbehov

	<ul style="list-style-type: none"> bestämmer livscykeln för en produkt och förstår de totala konsekvenserna.
--	---

Den studerande resonerar om lösningar ur etiska synvinklar.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> identifierar några faser och situationer i arbetet, där etiska val ingår resonerar om konsekvenserna av sina egna lösningar ur etisk synvinkel tillsammans med andra
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> identifierar faser och situationer i arbetet, där etiska val ingår resonerar självständigt om konsekvenserna av sina egna och andras lösningar ur etisk synvinkel
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> identifierar mångsidigt faser och situationer i arbetet, där etiska val ingår resonerar om och analyserar konsekvenserna av sina egna och andras lösningar ur etiska synvinklar.

Valbara mål för kunnandet, 3 kp

Den studerande kan

- bedöma de faktorer som inverkar på hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch
- planera verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling
- främja hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch
- bedöma hur väl främjandet av hållbar utveckling genomförts i sitt arbete eller i sin bransch.

Bedömning

Föremål för bedömningen

Den studerande bedömer de faktorer som inverkar på hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> sätter sig in i arbetsplatsens eller branschens verksamhet, så att hen kan bedöma verksamheten ur någon av synvinklarna (ekologisk, ekonomisk, social eller kulturell) inom hållbar utveckling tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar bedömer de centrala faktorer som inverkar på den hållbara utvecklingen på arbetsplatsen eller i branschen enligt instruktioner väljer tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar vilken av synvinklarna inom hållbar utveckling som särskilt borde utvecklas
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> sätter sig in i arbetsplatsens eller branschens verksamhet, så att hen självständigt kan bedöma verksamheten ur de olika synvinklarna (ekologisk, ekonomisk, social eller kulturell) inom hållbar utveckling bedömer de centrala faktorer som inverkar på den hållbara utvecklingen på arbetsplatsen eller i branschen

	<ul style="list-style-type: none"> väljer vilken av synvinklarna inom hållbar utveckling som särskilt borde utvecklas och kommer med några initiativ
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> sätter sig in i arbetsplatsens eller branschens verksamhet, så att hen på ett heltäckande sätt kan bedöma verksamheten ur de olika synvinklarna (ekologisk, ekonomisk, social eller kulturell) inom hållbar utveckling bedömer på ett omfattande sätt de faktorer som inverkar på den hållbara utvecklingen på arbetsplatsen eller i branschen väljer vilken av synvinklarna inom hållbar utveckling som särskilt borde utvecklas, motiverar sin lösning och kommer med behövliga initiativ.

Den studerande planerar verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> fastställer mål för att främja hållbar utveckling och för att lösa problem i samarbete med arbetsgemenskapens medlemmar väljer enligt instruktioner metoder och verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling gör upp en tidsplan för uppgifterna och fastställer resurserna i samarbete med andra deltar i avgörandet av vilket samarbete som behövs
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> fastställer självständigt mål för att främja hållbar utveckling och för att lösa problem väljer metoder och verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling gör upp en tidsplan för uppgifterna och fastställer resurserna planerar det samarbete som behövs
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> fastställer tydliga och konkreta mål för att främja hållbar utveckling och för att lösa problem väljer realistiskt metoder och verksamhetssätt som främjar hållbar utveckling gör upp en tidsplan för uppgifterna och fastställer resurserna på ett realistiskt sätt planerar samarbetsformerna och sätten att involvera andra.

Den studerande främjar hållbar utveckling i sitt arbete eller i sin bransch.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> genomför planen tillsammans med arbetsgemenskapens medlemmar följer själv principerna för hållbar utveckling deltar i samarbete med andra och strävar efter att motivera andra
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> genomför planen följer själv principerna för hållbar utveckling och informerar andra om behov av att ändra verksamhetssätten uppmuntrar och motiverar andra att delta genom att använda en på förhand bestämd metod

Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • genomför planen och gör de ändringar som situationen kräver • följer själv principerna för hållbar utveckling, informerar andra om behov av att ändra verksamhetssätten och ger aktivt ändringsförslag • uppmuntrar och motiverar andra att delta genom att använda metoder som är lämpliga i situationen.

Den studerande bedömer hur väl främjandet av hållbar utveckling genomförts i sitt arbete eller i sin bransch.	
Den studerande	
Nöjaktiga N1	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer hur verksamhetssätten eller produkterna har förändrats under processens gång och tar det stöd som behövs till hjälp • presenterar utvecklingsbehov och en fortsatt plan för främjandet av hållbar utveckling
Nöjaktiga N2	
Goda G3	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer hur verksamhetssätten eller produkterna har förändrats under processens gång och jämför dem med de tidigare • presenterar tydliga utvecklingsbehov och en fortsatt plan för främjandet av hållbar utveckling
Goda G4	
Berömliga B5	<ul style="list-style-type: none"> • bedömer hur verksamhetssätten eller produkterna har förändrats under processens gång och jämför dem med de tidigare och bedömer hur väl processen genomförts • presenterar tydliga utvecklingsbehov och en välgrundad fortsatt plan för främjandet av hållbar utveckling.

3. Anpassning och avvikelser

I grundexamen i pedagogisk verksamhet och handledning får bedömningen av kunnande som gäller klientsäkerhet inte anpassas och avvikelser från kraven på yrkesskicklighet och målen för kunnandet som gäller klientsäkerhet får inte göras.

4. Bedömningskala

N2 = Nivån för den studerandes kunskande överskrider tydligt N1-nivån, men når inte upp till G3-nivån.

G4 = Nivån för den studerandes kunskande överskrider tydligt G3-nivån, men når inte upp till B5-nivån.